

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

นางมาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ

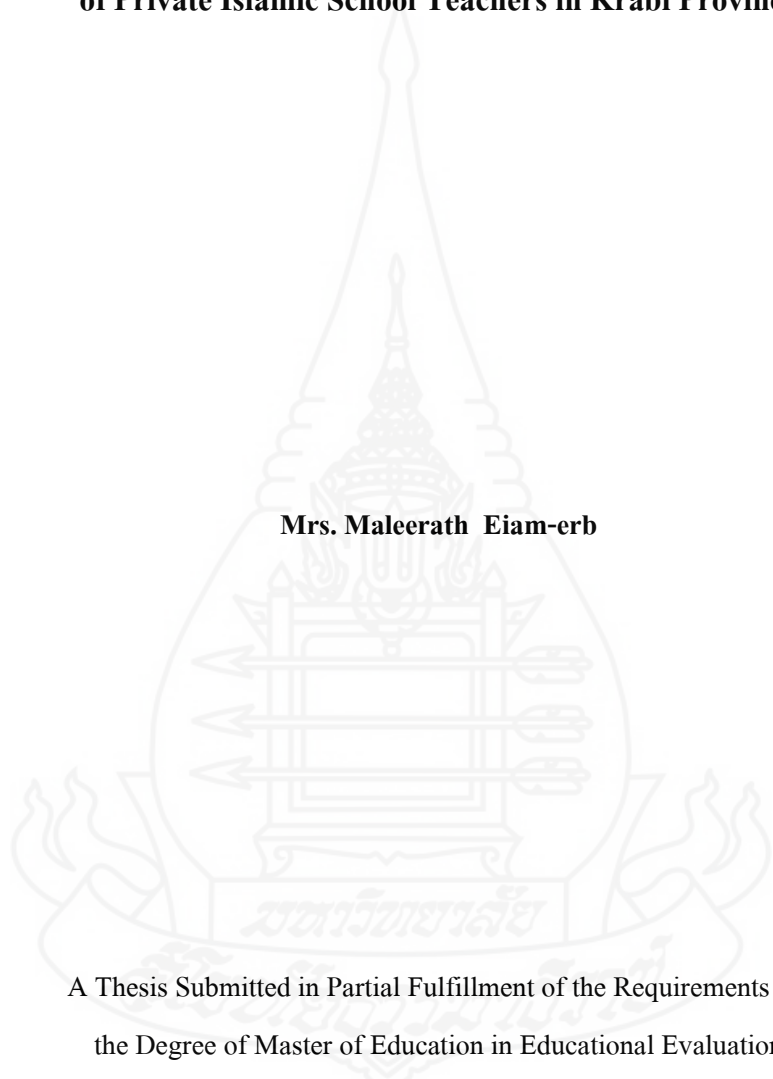

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Development of Criteria for Evaluation of Islamic Studies Learning Management
of Private Islamic School Teachers in Krabi Province**

Mrs. Maleerath Eiam-erb

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่
ชื่อและนามสกุล นางมาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ
แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์
2. รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน

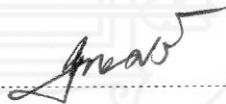
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

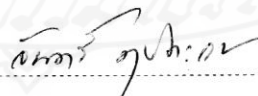
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์นवलเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม)

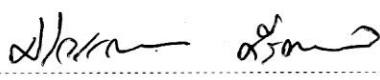
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ศก

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ผู้วิจัย นางมาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ รหัสนักศึกษา 2522500418

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์

(2) รองศาสตราจารย์จันตรี คุปตะวาทีน ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ และ (2) ตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา จำนวน 17 คน (2) ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดกระบี่ จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัชฌิมฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าความเที่ยง และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ที่สร้างขึ้น จำนวน 78 ข้อ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 16 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 33 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 16 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 13 ข้อ และ (2) เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา มีคุณภาพทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ เกณฑ์ประเมิน การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Thesis title: Development of Criteria for Evaluation of Islamic Studies Learning Management of Private Islamic School Teachers in Krabi Province

Researcher: Mrs. Maleerath Eiam-erb; **ID:** 2522500418;

Degree: Master of Education (Educational Evaluation);

Thesis advisors: (1) Dr. Boonsri Prommapun, Associate Professor;
(2) Chantri Kuptavatin, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop criteria for evaluation of Islamic Studies learning management of private Islamic school teachers in Krabi province; and (2) to verify quality of the developed evaluation criteria of Islamic Studies learning management of private Islamic school teachers in Krabi province.

The research sample consisted of (1) 17 experts on Islamic Studies learning management, and (2) 40 Islamic Studies teachers in Islamic private schools in Krabi Province, obtained by simple random sampling. The employed research instrument was a questionnaire on criteria for evaluation of Islamic Studies learning management. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation, median, inter-quartile range, reliability coefficient, and t-test.

Research findings showed that (1) the developed criteria for evaluation of Islamic Studies learning management of Islamic private school teachers comprised 78 items classified into 4 aspects as follows: 16 items in the aspect of curriculum and curriculum implementation, 33 items in the aspect of instructional management, 16 items in the aspect of instructional media, and 13 items in the aspect of measurement and evaluation; and (2) all items of criteria for evaluation of Islamic Studies learning management have good quality which met the predetermined quality criteria.

Keywords: Evaluation criteria, Islamic Studies learning management, Islamic private school

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์ รองศาสตราจารย์จันทร์ คุปตะวาทีน และคณาจารย์ทุกท่านในแขนง วิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แนวทางในการทำวิจัยอย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.วิศรุต เกละวิณี นายสาโรช จรจิตต์ นายอิบรอฮีม อาแล นาย เจ๊ะเหล๊ะ แยกพงศ์ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามเทคนิคเคลฟายทุกท่าน และ ขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความ อนุเคราะห์และร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนอย่างยิ่งจากสมาคม โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกภาพศาสนวิทย์จังหวัดกระบี่ ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยาการอิสลามจังหวัดกระบี่ ที่ให้ผู้วิจัยใช้สถานที่และคณะครูในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคสนาม

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

มาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ

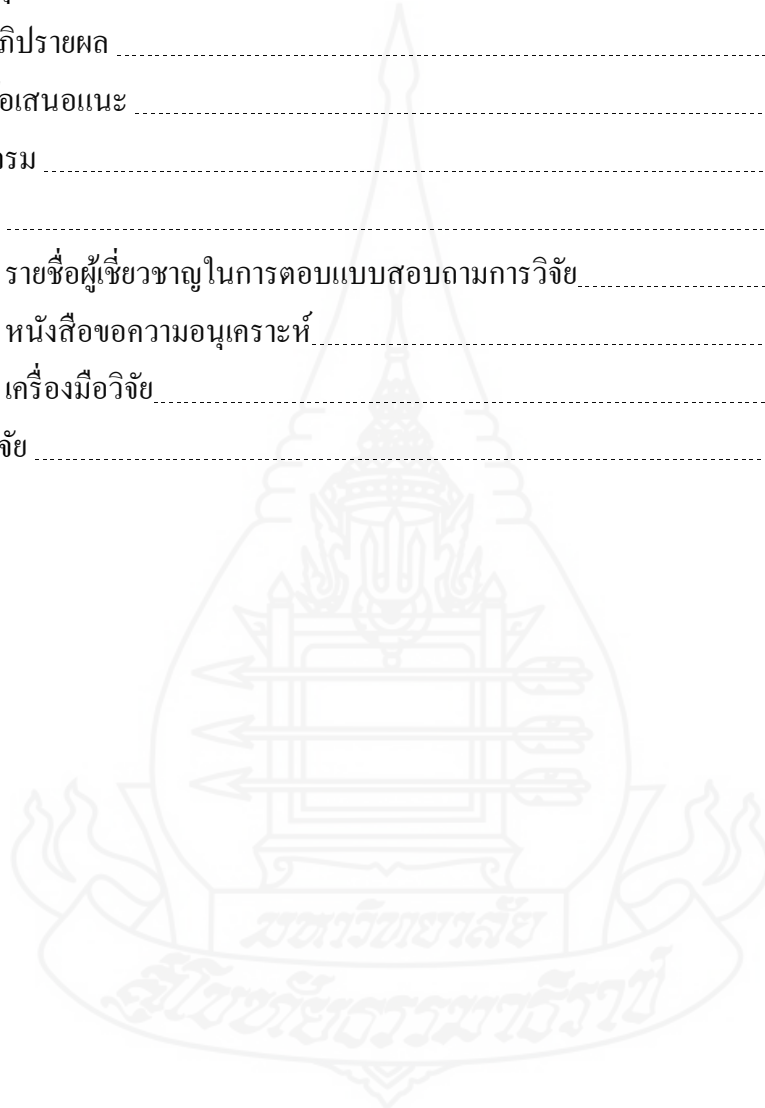
สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	7
สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา	10
การประเมิน	34
เกณฑ์และการพัฒนาเกณฑ์	41
เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างเกณฑ์การประเมิน	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมิน	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปการวิจัย	87
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	101
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามการวิจัย.....	102
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	104
ค เครื่องมือวิจัย.....	106
ประวัติผู้วิจัย	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	สรุปข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย 49
ตารางที่ 2.2	แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและความคลาดเคลื่อน จากการเก็บข้อมูล โดยเทคนิคเดลฟาย 52
ตารางที่ 2.3	เกณฑ์การตัดสินระดับชั้นตามมติสำหรับแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ 53
ตารางที่ 4.1	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ 69
ตารางที่ 4.2	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการเรียนรู้ 71
ตารางที่ 4.3	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านสื่อการเรียนการสอน 74
ตารางที่ 4.4	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและประเมินผล 75
ตารางที่ 4.5	ค่าความถี่ และร้อยละ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในการกำหนดเกณฑ์ตัดสิน ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยทั้งรายด้านและรายข้อ 3.50 ขึ้นไป 77
ตารางที่ 4.6	ความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 77
ตารางที่ 4.7	การวิเคราะห์ความตรงรายข้อของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 78

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.8	การวิเคราะห์ความตรงรายข้อของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	80
ตารางที่ 4.9	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายข้อของเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	83
ตารางที่ 4.10	การวิเคราะห์ความตรงรายข้อของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการวัดและประเมินผล.....	84
ตารางที่ 4.11	ผลการวิเคราะห์ความตรงของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกเป็นรายด้าน.....	86

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	66

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อิสลามเป็นวิถีชีวิตที่มุสลิมทุกคนจะต้องเรียนรู้และถือปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสนาที่ตนนับถือ ในสาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 1) และสถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนสาระอิสลามศึกษาให้กับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักธรรมและการปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ สำหรับสาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนี้เป็นรายวิชาพื้นฐาน โดยได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางอิสลามศึกษา ตลอดจนจัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 3)

ปัจจุบันจังหวัดกระบี่ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม การจัดการศึกษาอิสลามศึกษาในจังหวัดกระบี่มีรูปแบบที่หลากหลาย มีการจัดในสถานศึกษาหลายประเภทเช่น จัดในโรงเรียนของรัฐบาล โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามตาม มาตรา 15(1) และมาตรา 15(2) สถาบันศึกษาปอเนาะ ศูนย์ฝึกอบรมจริยธรรมศาสนาประจำมัสยิด ในรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายดังกล่าว ทำให้ผู้ปกครอง ชุมชนเขาเฝ้าสังเกตบุตรหลานของเขาว่ามีพฤติกรรมอย่างไร สถานศึกษามีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชนมุสลิม ให้เป็นคนที่มีความสามารถ ประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามหรือไม่ หากบรรยากาศของโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ยังคงไปยังการมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ก็ยิ่งทำให้ชุมชนไม่ไว้วางใจ ทำให้ปัจจุบันประชาชนในท้องถิ่นส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนศาสนาควบคู่สามัญมากขึ้น ดังนั้นการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนศาสนาควบคู่สามัญจังหวัดกระบี่ ต้องอาศัยการบริหารงานที่มีคุณภาพมากกว่าโรงเรียนทั่วไป ที่ไม่ได้เปิดทำการสอนสองหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อผู้เรียนจะได้รับประโยชน์อันสูงสุด แต่จากผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

แนวทางการแก้ไขหลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่าการดำเนินการตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้ไม่บรรลุผล รองลงมาคือไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่าน และไม่ค่อยพัฒนาผู้เรียนในด้านจิตวิญญาณ กระทั่งส่งผลให้มีปัญหาต่อการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และข้อที่มีค่าความถี่น้อยที่สุดคือ รัฐไม่สนับสนุน ไม่ติดตามการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ผลจากการดำเนินการไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็เพราะวิธีหรือกระบวนการดำเนินการไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เพราะถ้าวิธีการ กระบวนการที่ใช้ ได้ผลถูกต้องแน่นอน ย่อมบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ฮอซาลี บินล่าตี๊ะ, 2552, น. 123) และจากการวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเขตภาคกลาง ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่าปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษายังปรากฏมีอยู่ในทุกด้าน (เฉลิมพล และชัน, 2550, น. 123) ดังนั้นในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการศึกษา ก็คือครู

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ให้ความหมาย "ครู" คือ บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้สาระอิสลามศึกษา ครูต้อง รู้จักออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนและดำเนินการสอนตามแผน โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน รวมทั้งครูต้องศึกษาและทำความเข้าใจ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และการที่จะทราบว่าครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้เพียงใด ควรมีเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูที่เป็นระบบ

จากการศึกษาที่ผ่านมา ยังไม่มีการจัดทำเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูที่เป็นระบบ ในการสร้างเกณฑ์การประเมินอาจอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอยู่แล้ว หรือการสร้างเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ ในกรณีที่ไม่เคยมีการกำหนดเกณฑ์ในสิ่งที่ต้องการประเมินมาก่อน จำเป็นต้องมีการสร้างเกณฑ์ อาจทำได้โดยการประชุมผู้รู้ในเรื่องนั้นเพื่อพิจารณาดำเนินการกำหนดให้เหมาะสมหรืออาจใช้เทคนิคอื่นทดแทน เช่น เทคนิคเดลฟาย เป็นต้น

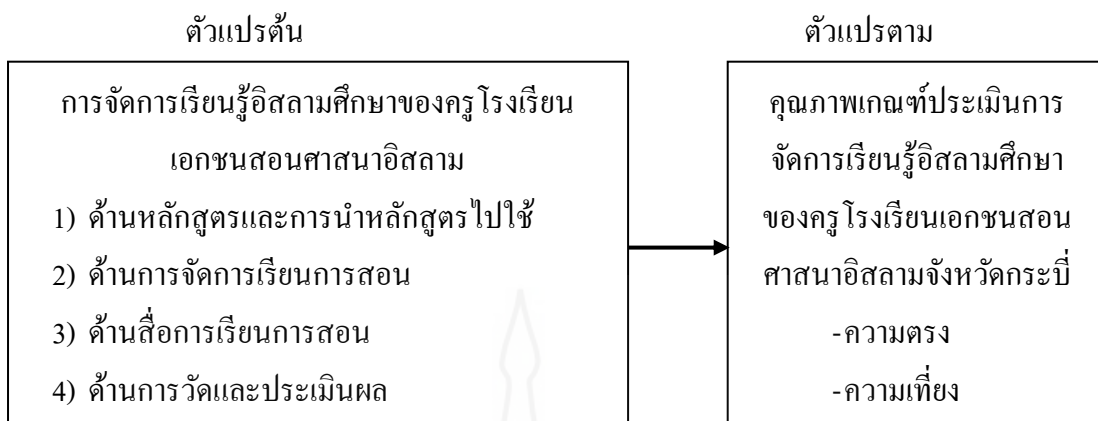
(สมคิด พรหมจู้, 2545, น. 29) ดังนั้นเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับการประเมินหรือมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับ เพื่อให้เกณฑ์การประเมินนั้นสามารถเป็นตัวบ่งชี้ที่บอกถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของครูในการจัดการเรียนรู้ และยังสามารถนำเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้มาระบุจุดเด่นหรือจุดควรพัฒนาของครู เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนสอนอิสลามศึกษาที่จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา จึงมีความสนใจพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาด้วยเทคนิคเดลฟาย โดยศึกษาจากครูในโรงเรียนเอกชนสอนอิสลามศึกษาในจังหวัดกระบี่ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำเกณฑ์ที่ได้มาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินตนเอง และเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาที่เหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อสร้างเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่
- 2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัด โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากร ได้แก่

4.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ประกอบด้วย นักวิชาการ
ศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

4.1.2 ครู ประกอบด้วย ครู ผู้สอนหรือวิทยากรอิสลาม ในโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามที่จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ในจังหวัดกระบี่

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

4.2.1 เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ในเรื่อง

- 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 4) ด้านการวัดและประเมินผล

4.2.2 คุณภาพของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้กับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักธรรมและการปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาอิสลามซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล

5.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง หลักสูตรอิสลามศึกษา ที่ทางสถานศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่สังคมคาดหวัง โดยที่ผู้สอนต้อง ทำการศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ พัฒนาและวางแผนหลักสูตร จนสามารถนำไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

5.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการวางแผนการสอน กำหนดจุดประสงค์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดการเรียนรู้ ครูต้องมีเทคนิควิธีสอน สื่อการสอน แล้วประเมินเพื่อวัดความรู้ผู้เรียนก่อนและหลังกิจกรรมการสอน เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

5.1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้อันใช้ในสถานศึกษา ครูควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับเนื้อหา สารการเรียนรู้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ ฉะนั้นครูจะต้องมีการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม

5.1.4 ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ครูจะต้องตัดสินผลการเรียนให้แก่ผู้เรียนตามระเบียบแนวทางการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา โดยมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนทุกครั้ง เพื่อประเมินศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู และข้อมูลที่ได้จากการประเมินภายหลังการเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในปรับปรุง แก้ไข ซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน หรือแก้ไขวิธีเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่ไปกับหลักสูตรอิสลามศึกษา

5.3 ครู หมายถึง ครูอิสลามศึกษา ผู้สอนหรือวิทยากรอิสลามในโรงเรียนเอกชนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่

5.4 เกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู หมายถึง ระดับที่ใช้ตัดสินผลการประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนอิสลามศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาโดยใช้แบบสอบถามถามผู้เชี่ยวชาญ ในการคัดเลือกเกณฑ์ที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง

5.5 คุณภาพของเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู หมายถึง คุณภาพของเกณฑ์ในด้านความตรง ความเที่ยง และความเหมาะสมในการนำไปใช้

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้เกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ปรับปรุง และประเมินตนเอง

6.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ สามารถนำเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูไปปรับใช้ หรือใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู

6.3 ได้แนวทางในการนำเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูไปพัฒนา หรือปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำหรับ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของจังหวัดอื่นๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
2. สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา
3. การประเมิน
4. เกณฑ์และการพัฒนาเกณฑ์
5. เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เฉลิมพล และชัน (2550, น. 9) ได้รวบรวมว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15 (1) และ 15(2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นที่รู้จักกันดีในนามว่า “ปอเนาะ” ซึ่งจัดตั้งอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่ของจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และมีบ้างในเขตภาคกลาง โดยสังกัดสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่นอกจากจะทำการสอนวิชาการศาสนาแล้ว ยังได้สอดแทรกการสอนวิชาสามัญ และวิชาชีพในระดับและประเภทต่างๆเข้าในหลักสูตรด้วย สภาพการจัดการศึกษาในระบบปอเนาะ เดิมมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดศาสนาเป็นหลัก การถ่ายทอดส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของโต๊ะครู

สภาพการสอนโดยทั่วไปจะเป็นลักษณะที่โต๊ะครูได้วางระบบการสอนด้วยตัวเอง ระยะเวลาของการศึกษาอบรมในระบบปอเนาะไม่มีกำหนดที่แน่นอนว่าเมื่อใดจึงจะสำเร็จการศึกษา เนื้อหาวิชาที่ใช้สอนเป็นวิชาศาสนาเพียงอย่างเดียว การเรียนการสอน ใช้ภาษามลายู ไม่มีการสอนวิชาสามัญและภาษาไทย อาจกล่าวได้ว่าวงจรชีวิตของปอเนาะ (ดั้งเดิม) นั้นมีพลวัตรอยู่ตลอดเวลา การเกิดขึ้นและล้มเลิกของปอเนาะมีอยู่ตลอดเวลา รัฐจึงพิจารณาปรับปรุงปอเนาะ โดยกำหนดให้มี

การส่งเสริมและปรับปรุงปอเนาะเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2504 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ปอเนาะมาจดทะเบียนด้วยความสมัครใจ เพื่อปรับปรุงให้ปอเนาะเป็นสถานศึกษาศาสนาที่มีสภาพดีขึ้น มีการสอดแทรกวิชาภาษาไทยและวิชาชีพ ต่อมาทางราชการได้วางเป้าหมายให้ปอเนาะมาอยู่ในความดูแลของทางราชการ โดยมีแผนนโยบายให้มีการฟื้นฟูปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษานี้ อยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ เช่นเดียวกับ โรงเรียนเอกชนทั่วไป และให้แปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 3-5 ปี กระทรวงศึกษาธิการได้เร่งรัดดำเนินการ โดยกำหนดให้ปอเนาะแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทพิเศษ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ โดยมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม” (เรวดี กระโหมวงค์และคณะ 2546, น. 8)

การดำเนินงานปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามของทางราชการอาจแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่งเป็นการดำเนินงานแปรสภาพปอเนาะ ให้เป็นโรงเรียนราษฎร์ เป้าหมายเพื่อให้มาอยู่ในความควบคุมของทางราชการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์เป็นสำคัญ ระยะที่สองเป็นการเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนรวมทั้งการบริหารโรงเรียน พร้อมทั้งให้การอุดหนุนทางด้านการเงิน การจัดส่งครูไปช่วยสอนวิชาสามัญ การให้อุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรแบบเรียนทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญ และอื่นๆ (เรวดี กระโหมวงค์ และคณะ 2546, น. 8-9)

หลังจากนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามหรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (เปลี่ยนชื่อตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525) ในปัจจุบันคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นฝ่ายอำนวยการ มีศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัดเป็นหน่วยปฏิบัติ แต่การดำเนินงานที่ผ่านมายังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การดำเนินการปรับปรุงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไม่เป็นไปโดยรวดเร็ว มีปัญหาทั้งในด้านงบประมาณ ปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคคล ซึ่งได้แก่ ใต้ครู เจ้าหน้าที่นิเทศการศึกษาและครูสอนวิชาสามัญ ปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบต่างๆ รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ซึ่งล้วนทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้ไม่ประสบผลสำเร็จ (เรวดี กระโหมวงค์ และคณะ 2546, น. 8-9) รัฐจึงจำเป็นต้องให้การสนับสนุนทั้งในด้านกำลังเงิน คน วัสดุอุปกรณ์ ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมให้องค์กรเอกชนหรือมูลนิธิเข้าช่วยเหลือสนับสนุนกิจการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอีกทางหนึ่ง เพื่อแบ่งเบาภาระของทางราชการ ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนนั้น ได้ให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา และปัญหาทางด้านวิชาการของโรงเรียนประเภทนี้ตลอดมา

ดังจะเห็นได้จากการตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ ขึ้นในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 เอกชน ในปี พ.ศ. 2529 เพื่อให้ความช่วยเหลือโรงเรียน แต่ยังคงดำเนินการได้น้อยและไม่ทั่วถึง
 ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำ และเป็นผู้บริหารของหน่วยงานจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญใน
 การช่วยเหลือจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียน และในการพัฒนาการศึกษาใน
 โรงเรียนเอกชน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายเชิงคุณภาพต้องอาศัยกระบวนการสำคัญ 3 กระบวนการ
 คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ กระบวนการทั้ง 3
 กระบวนการ มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และมีส่วนสนับสนุนเกื้อกูลกัน ผู้บริหารจะให้ความสำคัญ
 หรือเน้นกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งไม่ได้ (เรวัตี กระโหมวงศ์ และคณะ, 2546, น. 9) ตาม
 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนทุกประเภท
 ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่ ทำหน้าที่บริหารงานโรงเรียนเป็นไปตาม
 ระเบียบข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้รับใบอนุญาตหรือโต๊ะครูจะเป็นผู้บริหารสูงสุดของ
 โรงเรียน มีผู้จัดการและครูใหญ่ เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาศาสนา วิชาสามัญ
 และวิชาชีพ หัวหน้าครูมีหน้าที่ช่วยงานด้านวิชาการและดูแลข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน
 ครูที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนจะประกอบด้วยครูสอนวิชาศาสนา ครูสอนวิชาสามัญ ซึ่งเป็นครูที่
 โรงเรียนจ้าง และครูที่เป็นข้าราชการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนส่งไปช่วยสอน
 ในอดีตการบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แบ่งงานออกเป็น
 5 งาน งานด้านวิชาการ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงินและ
 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน การปฏิบัติงานในด้านต่างๆเหล่านี้ ปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อยรัฐบาล
 จึงได้พยายามปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริมและให้การอุดหนุน ทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
 ส่วนหนึ่งเจริญรุดหน้าไป แต่ยังมีโรงเรียนประเภทนี้อีกไม่น้อย ยังคงสภาพไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งเกิด
 จากปัจจัยต่างๆเช่น ผู้บริหารขาดความรู้ด้านการบริหารโรงเรียน ครูสอนมีคุณวุฒิต่างประมาณ
 มีจำกัด (เรวัตี กระโหมวงศ์ และคณะ 2546, น. 8-10) แต่ในปัจจุบันนี้การบริหารการศึกษาภายใน
 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้กำหนดงานบริหารการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษา
 พ.ศ. 2542 ซึ่งแบ่งไว้ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และ
 ด้านการบริหารทั่วไป

ปี พ.ศ. 2533 ได้มีการประชุมร่วมกันของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทน
 กระทรวงมหาดไทย สำนักจุฬาราชมนตรี คาโต๊ะยุติธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดและโต๊ะครู เพื่อหา
 แนวทางในการปรับปรุงการศึกษาในปอเนาะ โดยดำเนินการจากการจดทะเบียน การแปรสภาพเป็น
 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม และเปลี่ยนแปลงเป็น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่ง
 เป็นโรงเรียนตามมาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติเอกชน พ.ศ. 2525 ตามลำดับ พร้อมกับการให้

การอุดหนุนด้านการเงิน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ มาโดยตลอด ปี พ.ศ. 2535 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบ เรียกว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเปิดสอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ พ.ศ. 2535 เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการศึกษาให้ทันและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศโดยกำหนดคุณสมบัติของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15 (2) ที่มีความประสงค์จะปรับปรุงโรงเรียนเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 (เฉลิมพล และชัน 2550, น. 11-12)

2. สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

2.1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

สมถวิล วิจิตรวรรณ (2547, น. 39) กล่าวว่า การสอนและการส่งเสริมเกิดการเรียนรู้บางครั้งเรียกว่า การจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้ สักส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ใน ทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสาน ความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สรุปได้ว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นการพัฒนา ผู้เรียนแบบองค์รวม บูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของ นักเรียน ชุมชน และสังคม ปฏิรูปการสอนของครู โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี ประเมินผลที่เน้นการประเมินในสภาพที่แท้จริง มีสื่อการเรียนรู้อันหลากหลายตามความ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ เน้นการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาสอดคล้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน และส่งเสริมการเรียนรู้การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และเต็มความสามารถ

Hungh & Duncan (1970, น. 144) อ้างถึงใน สำนักส่งเสริมวิชาการและ งานทะเบียน (2553, น. 1) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมหลัก ของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมใน แง่มุมต่างๆ 4 ด้านคือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือก เนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอน และเทคนิคการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึงการเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสม และสามารถวิเคราะห์ผลได้

4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล

2.1.2 ความหมายของอิสลามศึกษา

ซิดดิก อาลี (2554, น. 34) สรุปไว้ว่า การศึกษาอิสลามเป็นกระบวนการอบรม คุณค่า อย่างเป็นระบบ และครอบคลุมในทุกๆด้าน โดยให้ความสำคัญด้านการสร้างคนให้เกิดความสมบูรณ์ในด้านศาสนาและการมีจิตบนโลกนี้ภายใต้กฎหมายและบทบัญญัติอิสลามเป็นหลัก

มัสตัน มาหะมะ (2558, น. ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การศึกษาในอิสลามไม่ใช่แค่การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์หรือทักษะจากชนรุ่นหนึ่งไปยังชนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในอิสลาม การศึกษามีความหมายที่กว้างและครอบคลุมทุกด้าน การศึกษาเป็นกระบวนการอบรมและบ่มเพาะสติปัญญา ร่างกายและจิตวิญญาณ เพื่อผลิตมนุษย์ที่สมบูรณ์ การศึกษาในอิสลามจะมีความหมายที่ครอบคลุมดังต่อไปนี้

1. ตัรบียะฮ์ หมายถึง การอบรม การขัดเกลาจิตใจ
2. ตะอ์ลีม หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ รวมถึงความรู้ทางศาสนาและความรู้ทางโลก
3. ตะอ์ดีบ หมายถึง การอบรมบ่มนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีระเบียบวินัย

จากคำนิยามข้างต้น จะพบว่าการศึกษาในอิสลามมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีพ
2. เป็นการพัฒนาทุกส่วนของความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะด้าน วิญญาณ สติปัญญา ร่างกายและสังคม
3. เป็นการสนองตอบวัตถุประสงค์ของการสร้างมนุษย์ คือเพื่อเป็นบ่าวของอัลลอฮ์และเป็นตัวแทนของพระองค์บนพื้นแผ่นดิน

4. ทำให้สมาชิกของสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรม มีความเจริญรุ่งเรือง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 1) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม หรืออิสลามศึกษา หรือศาสตร์ต่างๆ เพื่อการดำรงชีพอยู่ในโลกนี้อย่างสันติสุข ถือเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องศึกษาและปฏิบัติตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ โดยไม่ต้องพะวงถึงปัจจัย ระยะเวลา อุปสรรค และสถานที่ ถึงแม้จะไกลหรือยากเพียงใดก็ต้องขวนขวายมาให้ได้

เพราะสรรพสิ่งที่อัลลอฮ์ สิบหามะสุอะตะอาลา ทรงสร้างไว้ทั้งปวงนั้นล้วนเป็นขุมพลังแห่งความรู้ ที่มากมายมหาศาล ซึ่งประชาชาติทั้งมวลต้องแสวงหา

จึงกล่าวได้ว่า อิสลามศึกษาเป็นการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ที่อัลลอฮ์ สิบหามะสุอะตะอาลา กำหนดไว้ จึงถือเป็นภารกิจของปัจเจกบุคคลและอเนกบุคคลที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านกาย วาจาและใจของผู้ศรัทธาให้ดำรงอยู่ในฐานะบ่าวที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ สิบหามะสุอะตะอาลา อย่างมั่นคง ปฏิบัติและมีคุณธรรม จริยธรรมที่ก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและส่วนรวมตามที่ศาสนากำหนดพัฒนาการที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้นี้ จะสร้างความเป็นภราดรภาพ ความสันติสุขในหมู่ประชาชาติของนบีมุฮัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทุกชาติ ภาษา และเผ่าพันธุ์ ในโลกปัจจุบันและอาคิเราะฮ์อย่างแน่นอน

2.1.3 การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

จากความหมายของคำว่าจัดการเรียนรู้และนิยามต่างๆของคำว่าอิสลามศึกษา จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามสาระอิสลามศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อนำไปดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายซึ่งผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนในด้านร่างกาย สติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 32) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติทั้งหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษา เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนต้องพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

และดังที่ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2553, น. 5) กล่าว หลักการจัดการเรียนรู้เป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะเป็นผู้สอน แม้ว่าผู้สอนแต่ละคนจะมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้เฉพาะของตน แต่ก็จะมีหลักการพื้นฐานเดียวกัน ซึ่งหลักการพื้นฐานนี้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ไว้ คล้ายๆ กัน สรุปได้มี 4 ประการคือ

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอนด้านความรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และด้านการแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้

2. หลักการวางแผนและเตรียมจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ เตรียมแบบทดสอบและข้อสอบ

3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้เช่น หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการรู้ความสนใจ หลักการเสริมแรง

4. หลักการประเมินผลและรายงานผล ซึ่งเกี่ยวกับการกำหนดจุดประสงค์ การจัดการเรียนรู้ การสร้างและใช้เครื่องมือ การประเมิน การตีความหมายและการรายงานผล ประเมิน

จากการศึกษาความหมายของคำว่าจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาหมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้กับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หลักธรรมและการปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาอิสลามซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน 1) ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตร ไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล

2.2 หลักสูตรอิสลามศึกษา

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ซิดดิก อาลี (2554, น. 254) ได้สรุปไว้ดังนี้ การพัฒนาการใช้หลักสูตรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมี 9 ชั้น พอดีกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ชั้นแรก เริ่มนับได้จากการการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม คือการสอนแบบ โดยมีโต๊ะครูเป็นผู้สอน ใช้หนังสือที่เรียกกันว่า กิตาบ เป็นหลักในการเรียนการสอน ซึ่งปัจจุบันก็ยังมิอยู่ตามสถานบันศึกษาปานะหลายแห่ง

ชั้นที่สอง ในปี พ.ศ. 2504 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคการศึกษา 2 พ.ศ. 2504 ได้กำหนดหลักสูตรวิชาการศาสนาอิสลามออกเป็น 3 ตอน คือตอนต้นเวลาเรียน 4 ปี ตอนกลางเวลา 3 ปี และตอนปลายเวลาเรียน 2 ปี

ชั้นที่สาม ต่อมาเมื่อปอเนาะได้รับการปรับปรุงเป็น โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ประกาศใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2523 (อับดุลอะฮ์มัด, มุตะวัสตีญะฮ์, ยานะวียะฮ์)

ชั้นที่สี่ จากนั้นต่อมาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหลายโรงเรียนก็ประกาศใช้หลักสูตรวิชาสามัญ หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งต่อมาได้ปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2530 ควบคู่กันไปกับ

หลักสูตรอิสลามศึกษา และพบว่าโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรควบคู่กันลักษณะนี้อยู่ 25 โรงเรียนในเขตการศึกษา 2

ชั้นที่ห้า เป็นชั้นแห่งการประกาศรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หรือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ควบคู่ไปกับหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2523 ลักษณะการใช้หลักสูตรควบเช่นนี้พบในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาโดยทั่วไป

ชั้นที่หก ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 แล้วกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2535 และหลักสูตรอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2535 มีเพียง 18 โรงเรียนเท่านั้นในเขตการศึกษา 2 และหลักสูตรดังกล่าวมีจุดเน้นที่สำคัญคือ

1. เป็นหลักสูตรหลอมรวม หรือเรียกตามหลักวิชาการว่า หลักสูตรบูรณาการ ซึ่งได้รวมหลักสูตรวิชาสามัญและหลักสูตรอิสลามศึกษาเข้าไว้ในหลักสูตรเล่มเดียวกัน ไม่ได้แยกเป็นหลักสูตรสามัญและหลักสูตรอิสลามศึกษาต่อไป

2. นักเรียนหลักสูตรนี้ทุกคนถูกนับเป็นรายหัว เพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐทุกคน

3. ครูสอนศาสนาที่ยังมีบทบาทมีหน้าที่อันคงามในการสอนการจัดการกิจกรรมเช่นเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ

4. โต๊ะครู ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ หรือครูใหญ่ ก็ยังดำรงหน้าที่ มีบทบาทมีความสำคัญเช่นเดิม

5. นักเรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาอบรมสั่งสอนในส่วนสำคัญทั้งส่วนคือวิชาสามัญ วิชาศาสนา และวิชาชีพ

ชั้นที่เจ็ด เนื่องจากหลักสูตรบูรณาการ พ.ศ. 2535 เป็นหลักสูตรที่มีวิชาอิสลามศึกษาเพียง 2 ระดับเท่านั้น คือตอนต้น(อิบติดาอียะฮฺ) และตอนกลาง(มุดะวัสติญาฮฺ) ทำให้นักเรียนต้องเรียนระดับตอนปลาย (ฆานะวียะฮฺ) อีก 3 ปี จึงมีการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2540 ขึ้นมาใหม่ใน 2 ระดับ คือตอนต้น(อิบติดาอียะฮฺ) และตอนกลาง(มุดะวัสติญาฮฺ) ส่วนตอนปลายได้นำมาใช้ในหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2523

ชั้นที่แปด การจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2546 ได้แบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้นเรียน คือช่วงชั้นที่ 1 (อิบติดาอียะฮฺ) 3 ปี ช่วงชั้นที่ 2 (อิบติดาอียะฮฺ) 3 ปี ช่วงชั้นที่ 3 (มุดะวัสติญาฮฺ) 3ปี และช่วงชั้นที่ 4 ฆานะวียะฮฺ 3 ปี จึงทำให้นักเรียนได้เรียนหลักสูตรอิสลาม

ศึกษา พ.ศ. 2546 พร้อมๆ กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 และยังสามารถเรียนจบได้พร้อมๆ กันด้วยทั้ง 2 หลักสูตร

ขั้นที่เก้า เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรบางประเด็น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ปรับให้มีความเหมาะสมและชัดเจนมากขึ้น พร้อมได้จัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนของการพัฒนาการใช้หลักสูตรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 9 ชั้นนั้น ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาตัวเองของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยรัฐจะเป็นฝ่ายสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงส่วนนี้ และในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 และหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เท่านั้น

2.1.2 จุดหมายของหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.

2546

1) จุดหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 3) ได้อธิบายว่าหลักสูตรอิสลามศึกษามุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

(1) มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์และรอซูลปฏิบัติตามคำสอนของอิสลาม ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

(2) สามารถให้ความคิดเห็นและเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่างๆ โดยปราศจากความงมงาย มีความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ

(3) มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในวิชาศาสนา ภาษาอาหรับ ภาษามลายู และวิทยาการต่างๆ สามารถยกระดับความเป็นอยู่ของสังคมมุสลิมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

(4) มีความภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อุดม และเสียสละเพื่อส่วนรวม

(5) มีความสามัคคี รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

- (6) เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักการอิสลาม
- (7) รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพ และบุคลิกภาพที่ดี
- (8) รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม
- (9) มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

2) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546

สาระที่ 1: อัลกุรอาน และฮัตต์ฟิร

มาตรฐาน สอ1.1: เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักการอ่าน และหลักการอรรถาธิบาย อัลกุรอาน สามารถท่องจำอรรถาธิบาย และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

มาตรฐาน สอ1.2: ยึดมั่นในหลักคำสอนอัลกุรอาน และนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2: อัลฮะดีษ

มาตรฐาน สอ2.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญ หลักการอัลฮะดีษ สามารถท่องจำอัลฮะดีษ และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

มาตรฐาน สอ2.2: ยึดมั่นหลักคำสอนอัลฮะดีษ และปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3: อัลฟิกฮุ

มาตรฐาน สอ3.1: เข้าในกฎ หลักการ และบทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับอิบาดาต มูอามาลาต มุนากาฮาต และญินายาต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจและดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

มาตรฐาน สอ3.2: เห็นคุณค่า ปฏิบัติตามบทบัญญัติอิสลาม และสามารถนำมาวิเคราะห์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของเหตุและผล

สาระที่ 4: อัลอะกิดะฮ์

มาตรฐาน สอ4.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญ หลักฐานของหลักการศรัทธาและโทษของการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ การสิ้นสภาพของการเป็นมุสลิมเพื่อเป็นบ่าวที่ย่าเกรง และภักดีต่ออัลลอฮ์

มาตรฐาน สอ4.2: ยึดมั่นการหลักการศรัทธา นำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และสามารถแก้ปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

กลุ่มสังคมศึกษาและจริยธรรม

สาระที่ 5: อัตตาริक्त

มาตรฐาน สจ1.1: เข้าใจความหมายความสำคัญของแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อิสลาม สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ และประยุกต์ใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน สจ1.2: เข้าใจประวัติศาสตร์อิสลามในท้องถิ่นและภูมิภาค มีความภูมิใจในการใช้วิถีตามแนวทางของอิสลาม

สาระที่ 6: อัลอัคลาภ

มาตรฐาน สจ2.1: เข้าใจประวัติศาสตร์อิสลาม และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

มาตรฐาน สจ2.2: ยึดมั่นและปฏิบัติจริยธรรมอิสลามในการดำรงชีวิต

สาระที่ 7: อัลกุรอาน และฮัตตีฟซีร

มาตรฐาน อม1.1: เข้าใจบวนการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียน เห็นคุณค่าและมีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ ค้นคว้า ตีความบทบัญญัติอิสลามและสื่อความหมาย

สาระที่ 8: ภาษามลายู

มาตรฐาน อม2.1: เข้าใจบวนการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียน เห็นคุณค่าและมีทักษะในการใช้ภาษามลายูเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย และค้นคว้าความรู้จากแหล่งวิชาการ เกี่ยวกับศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2.1.3 จุดหมายของหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1) จุดหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

(3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(4) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดจุดหมายเพิ่มเติม คือ

(1) มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์สุบหานะฮูวะตะอาลา และปฏิบัติตนตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด คือลัทธิล่อฮูอะลัฮฺวะสลัลัม ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม

(2) มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการอ่านอัลกุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

(3) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่างๆ โดยยึดหลักการอิสลาม

(4) มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ สุบหานะฮูวะตะอาลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด คือลัทธิล่อฮูอะลัฮฺวะสลัลัม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

2) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ 8 สาระ จำนวน 9 มาตรฐาน ดังนี้

สาระอัล – กุรอาน

มาตรฐาน ก 1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักการอ่าน และหลักการอรรถาธิบายอัล-กุรอาน สามารถอ่าน ท่องจำ อรรถาธิบาย เห็นคุณค่า และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ก 2 ยึดมั่นในบทบัญญัติของอัล-กรุอาน และนำไปปฏิบัติเพื่อ
การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

สาระอัล – หะดีษ

มาตรฐาน ห 1 เข้าใจ ความหมาย ความสำคัญ หลักการ หลักคำสอน
ท่องจำอัล-หะดีษ ยึดมั่นและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

สาระอัล – อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา)

มาตรฐาน อ 1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญ และหลักฐานของหลัก
ศรัทธา ยึดมั่น และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

สาระอัล – ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ)

มาตรฐาน ฟ 1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามกฎ หลักการ บทบัญญัติ
อิสลามเกี่ยวกับอียาดัต มุอามาလာต มุนากาฮาต และญินาญาต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
ศาสนกิจ และการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สาระอัลตารีค (ศาสนประวัติ)

มาตรฐาน ต 1 เข้าใจประวัติ ความเป็นมา ความสำคัญของแต่ละยุคสมัย
ทางประวัติศาสตร์อิสลาม สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่าง
เป็นระบบ และเกิดความตระหนักในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

สาระอัล – อักลาก (จริยธรรม)

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลาม ในการ
พัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่าง
สันติสุข

สาระภาษาอาหรับ

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่านและเขียน มีทักษะ
และเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนา
อิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

สาระภาษามลายู

มาตรฐาน ย 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะ
และเห็นคุณค่าในการใช้ภาษามลายูเพื่อการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิชาการเกี่ยวกับศาสนา
อิสลามและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

สาระภาษาอาหรับเสริม

มาตรฐาน ส 1 รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีทักษะในการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมทางภาษาอาหรับ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมอื่น

จากการศึกษาสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายการศึกษาอิสลามมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ สิบหามะสุอะตะอาลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด คือลดถ้อยคำสุอะลัยวะสลัม และการนำไปใช้หมายถึง หลักสูตรอิสลามศึกษา ที่ทางโรงเรียนใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่สังคมคาดหวัง โดยที่ครูต้อง ทำการศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ พัฒนาและวางแผนหลักสูตร จนสามารถนำไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

2.3 ครูและบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา 4 ให้ความหมาย "ครู" คือ บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน

พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 "ครู" หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ในโรงเรียน

พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 "ครู" หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 33) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนควร มีบทบาท ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของตนเอง

จึงกล่าวได้ว่า วิชาชีพครู นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อประเทศอย่างยิ่ง เพราะครูเป็นผู้ให้การศึกษา ส่งเสริมการศึกษาและให้ปัญญาแก่ทรัพยากรบุคคล "ครู" จึงเป็นก้าวแรกแห่งการพัฒนาประเทศที่แท้จริง และจากที่กล่าวมาข้างต้นมีขอบข่ายบทบาทของครูซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ที่ครูสามารถนำมาขยายความเพิ่มเติมในเชิงปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางและใช้เป็นข้อสังเกตในการปฏิบัติงานและประเมินการปฏิบัติงานของตนเองที่ผ่านมา ว่าครูได้แสดงบทบาทมากน้อยเพียงใดในการจัดการเรียนรู้ และมีส่วนใดที่ยังไม่ได้ทำหรือต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง ชูมัยะห์ สาและ (2551, น. 31) ได้สรุปขอบข่ายงานวิชาการของครูไว้เป็น 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร และการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 4 ด้านนี้มีความสำคัญมาก เพราะขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 4 ด้านถือเป็นงานหลักของงานวิชาการซึ่งนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ แต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

เฉลิมพล และชัน (2550, น. 18) ได้ให้หมายถึงของหลักสูตรว่าเป็นแผนการจัดมวลกิจกรรม ความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและคุณลักษณะและพฤติกรรมด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และทัศนคติที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้

ฮอซาลี บินล่าเต๊ะ (2552, น. 37) กล่าวว่าการศึกษาหลักสูตรอิสลามนั้น คือหลักสูตรสำหรับสร้างมนุษย์ให้มีคุณธรรม สร้างมนุษย์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในทุกๆ สถานที่ที่ไม่ได้ยึดติดอยู่กับกลุ่มชน เผ่าพันธุ์ ไม่ยึดถือความเป็นชาตินิยม สร้างให้มนุษย์ให้มีความสมบูรณ์แบบมีความเป็นสากล หลักการศึกษาอิสลามนั้นเป็นหลักสูตรสำหรับมนุษย์ทั้งมวล ดังนั้นหลักสูตรการเรียนการสอนจึงเป็นการนำทางให้ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ปฏิบัติและดำเนินตามให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เมื่อรู้และเข้าใจหลักสูตรแล้วก็ต้องรู้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนการสอน

นุรีชัน คอเลาะ (2551, น. 17) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการนำหลักสูตรที่สร้างเสร็จแล้วไปใช้ในสถานศึกษา การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่าง

เป็นระบบ จะช่วยให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ดังนั้นหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด

ชুমัยยะห์ สาและ (2551, น. 33) ได้สรุปไว้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับตั้งแต่ การเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังนั้นวิทยากรอิสลามศึกษาในฐานะที่เป็นผู้สอนองค์ความรู้ทางด้านอิสลามศึกษาจำเป็นต้องทำการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรและวิธีการนำไปใช้ ทั้งนี้เพื่อเกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

สรุปได้ว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง หลักสูตรอิสลามศึกษา ที่ทางสถานศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่สังคมคาดหวัง โดยที่ผู้สอนต้อง ทำการศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ พัฒนาและวางแผนหลักสูตร จนสามารถนำไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถือเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะครูที่ต้องดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้ถ่องแท้และนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนให้มากที่สุด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น. 75) กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่วไปแบ่งได้ 2 รูปแบบ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม ครูเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่านักเรียน โดยเริ่มจากเป็นผู้วางแผนการเรียนการสอน เป็นผู้นำในขณะปฏิบัติกิจกรรม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว นักเรียนเป็นผู้รับความรู้ กิจกรรมที่ครูใช้เช่น การบรรยายการสาธิตการถามตอบอย่างไรก็ตาม แม้ว่าครูจะเป็นแกนกลางของกิจกรรม แต่นักเรียนก็ยังมีโอกาสรวมกิจกรรมบางภายใต้การนำของครู

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง คือเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองส่วนครูจะเป็นผู้ประสานงาน ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องการ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม และเป็นผู้สรุปประเด็นสำคัญ การเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติ

กิจกรรมของนักเรียน เช่น การอภิปรายการทำกิจกรรมกลุ่ม การทดลองการประดิษฐ์ การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทัศนะของ ทิศนา แจมมณี (2550, น. 111-112) ได้จัดหมวดหมู่ออกเป็น 3 หมวดโดยใช้บทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน และจุดเน้นอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการจัดหมวดหมู่ซึ่งสามารถจัดได้ดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง
 - 1.1 การจัดการเรียนการสอนทางตรง
 - 1.1.1 การจัดการเรียนการสอนทางตรง โดยใช้ผลการวิจัย
 - 1.1.2 การจัดการเรียนการสอนทางตรง แบบใช้ทฤษฎีการเรียนรู้
2. หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 2.1 แบบเน้นตัวผู้เรียน
 - 2.1.1 การจัดการเรียนการสอนตามเอกัตภาพ
 - 2.1.2 การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนนำตนเอง
 - 2.2 แบบเน้นความรู้ความสามารถ
 - 2.2.1 การจัดการเรียนรู้แบบรู้จริง
 - 2.2.2 การจัดการเรียนการสอนแบบรับประกันผล
 - 2.2.3 การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นมโนทัศน์
 - 2.3 แบบเน้นประสบการณ์
 - 2.3.1 การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์
 - 2.3.2 การจัดการเรียนรู้แบบรับใช้สังคม
 - 2.3.3 การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง
 - 2.4 แบบเน้นปัญหา
 - 2.4.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก
 - 2.4.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก
 - 2.5 แบบเน้นทักษะกระบวนการ
 - 2.5.1 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการสืบสวน
 - 2.5.2 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด
 - 2.5.3 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม
 - 2.5.4 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการวิจัย

2.5.5 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง

2.6 แบบเน้นการบูรณาการ

3. กิจกรรมการเรียนการสอนโดยไม่มีครู

3.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม

3.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.3 การจัดการเรียนการสอนทางไกล

3.4 จัดการเรียนการสอนโดยใช้เครือข่ายเว็ลด์ เว็บ

Glasser (1962) อ้างถึงใน เกลิมพล และชัน (2550, น. 32) โดย Glasser ได้เสนอรูปแบบการสอนซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ว่าระบบการเรียนการสอนนั้น ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

1. จุดประสงค์ของการสอน ในการสอนจำเป็นจะต้องกำหนดจุดประสงค์ไว้ให้ชัดเจน เพื่อว่าผู้สอนจะได้วางแผนการสอนให้ได้ตามจุดประสงค์
2. การประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอน เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความสามารถเพียงพอหรือไม่หากไม่ก็จำเป็นต้องให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนเสียก่อน
3. การจัดการกระบวนการเรียนการสอน เป็นขั้นที่ผู้สอนจะดำเนินเทคนิควิธีสอน สื่อการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดการเรียนรู้
4. ประเมินผล เป็นขั้นที่ดำเนินการต่อจากกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด
5. ข้อมูลป้อนกลับ เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการประเมินไปประกอบพิจารณาแก้ไของค์ประกอบต่างๆ อาจเป็นจุดประสงค์ การประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอน การจัดการกระบวนการเรียนการสอนหากพบว่าส่วนใดยังมีข้อบกพร่อง ก็ให้ทำการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

Kemp (1971) อ้างถึงใน เกลิมพล และชัน (2550, น. 33) โดย Kemp ได้เสนอระบบการเรียนการสอนไว้ว่า ระบบการเรียนการสอนต้องประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ 9 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. กำหนดหัวข้อที่จะสอนและเขียนจุดประสงค์ทั่วไป
2. ศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียน
3. ระบุจุดประสงค์ของการสอนเชิงพฤติกรรม
4. กำหนดเนื้อหาวิชาที่สนองจุดประสงค์ในแต่ละข้อ

5. ทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถก่อนที่จะทำการสอน
6. เลือกกิจกรรมและแหล่งวิชาการสำหรับการเรียนการสอนเพื่อจะนำเนื้อหาวิชาไปสู่จุดประสงค์ที่วางไว้
7. จัดบริการสนับสนุน โดยการประสานงานในเรื่องต่างๆ เช่น การเงิน บุคลากรอาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และการดำเนินการต่างๆ
8. ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนว่าบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด
9. พิจารณาว่าควรจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงแผนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้อย่างไร

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ กระบวนการวางแผนการสอน กำหนดจุดประสงค์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดการเรียนรู้ ครูต้องมีเทคนิค วิธีสอน สื่อการสอน แล้วประเมินเพื่อวัดความรู้ผู้เรียนก่อนและหลังกิจกรรมการสอน เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

2.3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนและการเลือกใช้สื่อการสอน เป็นสิ่งสำคัญ สำหรับการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเกิดทักษะได้อย่างรวดเร็ว สื่อการสอนมีหลายชนิด ในยุคปัจจุบันสามารถเลือกหาให้เหมาะสมและตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

พิสนุ ฟองศรี (2549, น. 52-53) ได้ให้ความสำคัญของสื่อการสอน การใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

1. ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ถ้าผู้สอนเลือกพัฒนาหรือผลิตสื่อที่นำมาพัฒนาหรือแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้
2. ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น สื่อเป็นตัวเสริมในการเรียนการสอนเปรียบเสมือนทางลัดในการเดินทางที่ทำให้ถึงจุดหมายได้เร็วขึ้น
3. ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนอย่างเป็นรูปธรรมสื่อทำให้เห็นสภาพการณ์จริงหรือใกล้เคียงกับของจริงทำให้ผู้เรียนเข้าใจลึกซึ้งอย่างเป็นรูปธรรมได้
4. บรรยากาศการเรียนการสอนสนุกสนานการใช้สื่อทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วยกันมากขึ้น ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนสนุกสนานกว่าการเรียนปกติ
5. ทำให้บทเรียนน่าสนใจสื่อสามารถกระตุ้นความสนใจและเป็นแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนมากขึ้น

6. ลดเวลาในการสอนเมื่อผู้เรียนสามารถเข้าใจในบทเรียนการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ก็จะลดเวลาในการสอนไปโดยปริยาย

7. ประหยัดค่าใช้จ่ายเมื่อผู้เรียนเข้าใจและพัฒนาการสอนได้ตามจุดประสงค์ในเวลาอันรวดเร็ว ก็ถือว่ามีประสิทธิภาพหรือประหยัดและถ้าคำนึงถึงผลที่ได้แล้วก็ถือว่ามีความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพอีกด้วย

นิพนธ์ สุขปริดี (2546, น. 39-42) กล่าวว่า การเลือกสื่อเป็นสิ่งสำคัญในระบบการสื่อสาร เพราะการสื่อสารจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสื่อที่ใช้ในระบบการสื่อสาร โดยทั่วไปมีเกณฑ์ในการเลือกสื่อดังนี้

1. การเลือกสื่อที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในรูปแบบพฤติกรรม ซึ่งครอบคลุมลักษณะพฤติกรรมทั้ง 3 ประเภท คือ พุทธิพิสัย (Cognitive) ทักษะพิสัย (Psychomotor) และจิตพิสัย (Affective) ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของการส่งสารต่างกันย่อมให้ประสบการณ์การรับสารที่ต่างกัน การเลือกสื่อในการสื่อสารจึงต้องให้สอดคล้องกับจุดหมายดังกล่าว โดยพยายามเลือกสื่อที่ส่งเสริมให้ผู้รับสารได้มีส่วนร่วมการสื่อสารอย่างจริงจัง และใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เขาได้มีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมขั้นสุดท้ายไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

2. เลือกสื่อที่สอดคล้องกับลักษณะการตอบสนองและพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของผู้รับสารที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้น พฤติกรรมของผู้รับสารจะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้รับสารมีความพึงพอใจในกิจกรรมและประสบการณ์ที่ได้รับ ความพึงพอใจ ย่อมก่อให้เกิดการส่งสารที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเลือกสื่อจึงควรเลือกสื่อที่จะช่วยให้ผู้รับสารเกิดความสนใจ มีการตอบสนองและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่คาดหวัง

3. เลือกสื่อที่พอจะหาได้และอำนวยความสะดวกในการใช้ การเลือกสื่อมาใช้ในการสื่อสารจะต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายในการนำสิ่งนั้นมาใช้ด้วยและไม่จำเป็นต้องใช้สื่อที่มีราคาแพงเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะหาสื่อชนิดใดได้บ้างที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เกิดประสิทธิภาพการสื่อสารสูงสุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 35) กล่าวว่า วัสดุการเรียนรู้อาจเป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้อาจมีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุง

เลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้อง กับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพ สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับเนื้อหา สาระการเรียนรู้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ ฉะนั้นครู จะต้องมีการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม

2.3.4 ด้านการวัดและประเมินผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 กล่าวว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ชุมชนยะหิ์ สาและ (2551, น. 69) ได้ให้ความหมาย การวัดและประเมินผลว่าเป็นกระบวนการหาค่าโดยใช้เครื่องมือวัดเพื่อหาคุณภาพและสิ้นสุดต่อเมื่อประเมินค่าหรือให้ค่ากับสิ่งที่ต้องการวัด เป็นการตัดสินพฤติกรรมของบุคคลหลังจากได้รับมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดไว้ โดยการตัดสินนั้นๆ จะออกมาเป็นตัวเลข ที่ทำให้บุคคลนั้นๆ ทราบว่าตนเอง ได้รับการพัฒนาในระดับใด ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่

การประเมินผลการเรียนเป็นกิจกรรมหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินจะได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ประเภทของการประเมินผู้เรียน แบ่งตามขั้นตอนหรือช่วงเวลาการจัดการเรียนรู้ได้ 3 ประเภท (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2551, น. 60-61) ดังนี้

1. การประเมินก่อนเรียน เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนก่อนการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อยคือ

1.1 การประเมินความพร้อมของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบ ความสามารถพื้นฐาน หรือทักษะที่จำเป็นเพียงพอต่อการเรียนรู้หรือไม่ วิธีการประเมิน อาจใช้แบบวัดความพร้อมแบบทดสอบก่อนเรียน การซักถาม การสังเกต สารสนเทศนี้จะให้ประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกลุ่ม

1.2 การประเมินความรู้ของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความรู้หรือทักษะในเรื่องที่จะเรียนมากน้อยเพียงใด วิธีการประเมินควรใช้วิธีการที่มีลักษณะเดียวกันกับประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียน สารสนเทศนี้จะให้ประโยชน์ในการตัดสินความรู้ และการพัฒนาผู้เรียน

2. การประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการตรวจสอบความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ

2.1 การประเมินความก้าวหน้าในการเรียน เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้หรือไม่ วิธีการประเมินอาจใช้การสังเกต ซักถาม ทดสอบหรือประเมินจากผลงาน สารสนเทศนี้จะให้ประโยชน์ในการพิจารณาความก้าวหน้าของผู้เรียน

2.2 การวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเรียน เพื่อค้นหาสาเหตุของจุดบกพร่องในการเรียน เพื่อจะได้หาทางแก้ไขจุดบกพร่องที่พบ วิธีประเมินอาจใช้การทดสอบด้วยแบบสอบวินิจฉัยและการซักถาม

2.3 การประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียน เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละช่วง วิธีการประเมิน อาจใช้การทดสอบด้วยแบบทดสอบ

การประเมินจากผลงาน สารสนเทศนี้ จะให้ประโยชน์ในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน การแนะแนว และการประเมินประสิทธิภาพของผู้สอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 140-143) ได้อธิบายไว้ว่าการประเมินผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา เป็นการประเมินตัวชี้วัดโดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนกับคะแนนปลายปี/ปลายภาค โดยให้น้ำหนักความสำคัญของคะแนนระหว่างเรียนมากกว่าคะแนนปลายปี/ปลายภาค เช่น 80:20, 70:30 เป็นต้น โดยครูผู้สอนจะต้องตัดสินผลการเรียนให้แก่ผู้เรียนตามระเบียบแนวทางการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

2. การดำเนินการวัดและประเมินผล ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ได้แก่ การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการประเมินความพร้อม ความรู้พื้นฐานและความรอบรู้ของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ ทักษะและความพร้อมด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุง ซ่อมเสริม หรือเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมและพื้นฐานพอเพียงทุกคน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดีการประเมินความพร้อมและความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียน ตามแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด แต่จะไม่นำผลการประเมินนี้ไปใช้ในการพิจารณาตัดสินผลการเรียน การประเมินผลก่อนเรียน มีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์ความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานของเรื่องที่จะต้องเรียน

2.1.2 เลือกวิธีการและจัดทำเครื่องมือสำหรับประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น ใช้แบบทดสอบ ซักถามผู้เรียน สอบถามผู้สอนเดิม ตรวจสอบผลการเรียนหรือพิจารณาแฟ้มสะสมงานที่ผ่านมา

2.1.3 ดำเนินการประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน

2.1.4 นำผลการประเมินไปดำเนินการเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียน เช่น จัดการเรียนรู้พื้นฐานสำหรับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ และเตรียมแผนจัดการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

2.2 การประเมินผลระหว่างเรียน

การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการประเมินที่มุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนในการบรรลุถึงตัวชี้วัดตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้วางแผนไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศไปพัฒนาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและเกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน การประเมินระหว่างเรียนที่ดำเนินการอย่างถูกต้อง เข้มงวด และจริงจัง จะให้ผลการประเมินที่สะท้อนภาพความสำเร็จ และศักยภาพของผู้เรียนอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และน่าเชื่อถือ การประเมินผลระหว่างเรียน มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

2.2.1 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่จะสอน จัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดตัวชี้วัดและแนวทางการประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด ซึ่งในแผนการเรียนรู้ควรระบุภาระงานที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามตัวชี้วัดอย่างเหมาะสม

2.2.2 เลือกวิธีการวัดและประเมินที่สอดคล้องกับภาระงานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ ทั้งนี้ วิธีการประเมินที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ การประเมินจากสิ่งที่คุณครูได้เห็นว่ามีการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นผลจากการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลได้หลากหลาย ดังนี้

- 1) การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่
 - (1) การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียน
 - (2) การพบปะสนทนาพูดคุยกับผู้เรียน
 - (3) การพบปะสนทนาพูดคุยกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
 - (4) การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจ
- (5) การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน
- (6) การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูล

และทัศนคติ

ป้อนกลับ

2) การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู่มากน้อยเพียงใด การประเมินการปฏิบัติผู้สอนต้องเตรียมการในสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks) และเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สำหรับวิธีการประเมินการปฏิบัติจะเป็นไปตามลักษณะงาน ดังนี้

(1) ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำ เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มจะประเมินวิธีการทำงานตามขั้นตอนและผลงานของผู้เรียน

(2) ภาระงานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติตามแผน การเรียนรู้ และกิจวัตรประจำวัน จะประเมินด้วยวิธีการสังเกต จดบันทึกเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้เรียน

(3) การทำโครงการ ผู้สอนต้องกำหนดภาระงานใน ลักษณะของโครงการให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่สถานศึกษากำหนด ในการประเมินการปฏิบัติงาน ดังกล่าวมาข้างต้น ผู้สอนจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ประกอบการประเมินการปฏิบัติ เช่น แบบ วัตถุประสงค์ปฏิบัติ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ เป็นต้น

3) การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment) การ ประเมินสภาพจริง เป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่มอบคุณค่า ให้ผู้เรียนปฏิบัติ อาจจะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง (Real life)หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง จึงเป็นงานที่มีสถานการณ์ที่ซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานปฏิบัติ ในกิจกรรมการเรียนทั่วไป วิธีการประเมินสภาพจริงไม่มีความแตกต่างจากการประเมินจาก การปฏิบัติ(Performance Assessment) เพียงแต่อาจมีความยุ่งยากในการประเมินมากกว่า เนื่องจาก เป็นสถานการณ์จริง หรือต้องจัดสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่จะเกิดประโยชน์ กับผู้เรียนมาก เพราะจะทำให้ทราบความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การแก้ไขที่ตรง ประเด็นที่สุด

4) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment) การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน เป็นวิธีการประเมินที่ช่วยส่งเสริมให้การประเมินตามสภาพจริงมี ความสมบูรณ์ สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนมากขึ้น โดยการให้ผู้เรียนได้เก็บรวบรวมผลงาน จากการปฏิบัติจริง ทั้งในชั้นเรียนหรือในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็นความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ พัฒนาการ และสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน การวางแผนดำเนินงาน การประเมินด้วยแฟ้ม ผลงานที่สมบูรณ์จะช่วยผู้สอนให้สามารถประเมินจากแฟ้มสะสมงานแทนการประเมินจาก การปฏิบัติจริงได้ มีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

(1) กำหนดรูปแบบแฟ้มสะสมงานจากวัตถุประสงค์ในสิ่ง ที่ต้องการสะท้อนความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียน ทั้งนี้ อาจพิจารณาจากผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังตามสาระการเรียนรู้ที่สะท้อนได้จากการให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน

(2) กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมผลงานให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของแฟ้มสะสมงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำแฟ้มสะสมงาน

(3) กำหนดให้วิธีการประเมินงานเพื่อพัฒนาชิ้นงาน ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสูงสุด ทั้งนี้ ครูอาจจัดทำเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับให้ผู้เรียนนำไปใช้เป็นข้อชี้แนะในการพัฒนางาน

(4) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนางาน โดยมีส่วนร่วมในการประเมินจากทุกฝ่าย แล้วนำข้อมูลที่สอดคล้องกันไปเป็นสารสนเทศ หลักในการให้ข้อมูลป้อนกลับสำหรับผู้เรียนใช้ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

(5) จัดให้มีการนำเสนอผลงานที่ได้สะสมไว้ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกันในการคัดเลือกชิ้นงานที่ดีที่สุด ทั้งนี้ การนำเสนอชิ้นงานแต่ละชิ้นควรมีหลักฐานการพัฒนางานและการประเมินผลงานด้วยตนเอง เกณฑ์การประเมินผลงานประกอบไว้ด้วย

2.3 การประเมินหลังเรียน

การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนเมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง หรือสิ้นสุดการเรียนรายวิชาปลายปี/ปลายภาคการประเมินหลังเรียน เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบการเกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดของผู้เรียน พัฒนาการของผู้เรียน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียน ทำให้สามารถประเมินศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน และประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินภายหลังการเรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมาย ได้แก่

2.3.1 ปรับปรุงแก้ไข ช่อมเสริมผู้เรียนให้บรรลุตัวชี้วัดชั้นปี

2.3.2 ปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3.3 ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การประเมินหลังเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญสอดคล้องกับการประเมินก่อนเรียน เพื่อการเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เรียน ควรใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินชุดเดียวกันหรือคู่ขนานกันซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้สำหรับการวิจัยในชั้นเรียนได้อีกด้วย

เฉลิมพล และชัน (2550, น. 50) ได้สรุปว่าความหมายและกระบวนการของการวัดและการประเมินผลทำให้เข้าใจได้ว่าการวัดผลและการประเมินผลมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พิจารณาหาจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียน องค์กรประกอบ เนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม วิธีสอนและการประเมินผลหลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาต่อไป

2. ศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจำหรือทักษะเพื่อจัดตำแหน่งของผู้เรียนให้เหมาะสม

3. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัยเพื่อหาข้อบกพร่อง จุดเด่นจุดด้อยของการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนสามารถหาทางป้องกันแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

4. ช่วยโรงเรียนได้รับรู้ถึงอุปสรรคและปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นอย่างแท้จริง และหาทางแก้ไขปรับปรุง

5. การวัดผลและประเมินผลจะช่วยให้สามารถรับรู้ถึงประเด็นปัญหาทางสังคมและจิตใจของผู้เรียน เพื่อที่ครูและทางโรงเรียนจะได้หาทางช่วยเหลือต่อไป

6. การประเมินผลจะเป็นตัวช่วยในการกำจัดอุปสรรคและปัญหาที่คอยขัดขวางความสำเร็จ

7. การวัดผลและประเมินผลจะทำให้สามารถรับทราบถึงความต้องการ ความถนัดความสามารถและความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

8. การวัดผลและประเมินผลจะช่วยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องซึ่งจะนำไปสู่การทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ผู้สอนจะต้องตัดสินผลการเรียนให้แก่ผู้เรียนตามระเบียบแนวทางการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา โดยมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนทุกครั้ง เพื่อประเมินศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู และข้อมูลที่ได้จากการประเมินภายหลังการเรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในปรับปรุงแก้ไข ซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน หรือแก้ไขวิธีเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การประเมิน

3.1 ความหมายของการประเมิน

ตามพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551, น. 162) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า (1) การตัดสินคุณค่าที่เกิดจากการวัดหรือเปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) หน้าที่อย่างหนึ่งในการบริหารจัดการเพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผน ส่วนนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ดังนี้

สุพัตร์ พิบูลย์ (2545, น. 7) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง กระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

กาญจนา วัชรสุนทร (2549, น. 175) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึงการได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งนั้น

สมคิด พรหมจ้อย (2542, น. 29) ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูง เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้นๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด การประเมินผลเป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ/แผนงาน กล่าวคือ แผนงาน/โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานหรือไม่เพียงใด สามารถทำได้ทั้งการก่อนเริ่มโครงการ การประเมินขณะที่แผนงาน/โครงการกำลังดำเนินการอยู่ และการประเมินผลแผนงาน/โครงการ หลังจากการดำเนินงานสิ้นสุดลงแล้ว

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าการประเมินเป็นกระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูง เป็นการตรวจสอบ แผนงาน/โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานหรือไม่เพียงใด

3.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมิน

การประเมินเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานปกติ เนื่องจากจะก่อให้เกิดประโยชน์ที่สำคัญหลายลักษณะ สุพักตร์ พิบูลย์ (2545, น. 8) ได้สรุปความสำคัญของการประเมินไว้ดังนี้

- 1) ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย หรือทิศทางการดำเนินงานของโครงการ
- 2) ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง สื่อ/ชิ้นงาน แผนงาน โครงการ ให้เหมาะสมก่อนนำไปปฏิบัติ ลดโอกาสเสี่ยงในการเกิดปัญหาอุปสรรคที่จะทำให้กิจกรรม หรือการดำเนินงานใดๆ ล้มเหลว
- 3) การประเมินความก้าวหน้าของงานในความรับผิดชอบ ทำให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ทราบจุดเด่น จุดด้อยของงาน มีโอกาสที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 4) การประเมินความสำเร็จของงาน จะทำให้ทราบว่า ปฏิบัติการใดๆ ที่ลงทุนไปแล้วเกิดประโยชน์ คุ่มค่าหรือไม่ ควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เป็นการลดโอกาสการสูญเปล่าของงาน
- 5) กิจกรรมการประเมิน โดยเฉพาะการประเมินตนเองจะทำให้ผู้รับผิดชอบงาน เห็นจุดอ่อนของตน จะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนางาน และเกิดการยกระดับคุณภาพงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ รวมทั้งหากบุคคลใดมองเห็นความสำเร็จในการปฏิบัติงานก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุป การประเมินมีความสำคัญ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานในเชิงระบบ ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว ทราบจุดเด่นจุดด้อย ปัญหาอุปสรรค ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

การประเมิน (Evaluation) เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งทางสังคม (social process) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ (objective) หลักอยู่ที่การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมาย (goal) ของการพัฒนาคุณค่า การประเมินจึงเป็นส่วนหนึ่งของกลไกของการพัฒนาคุณค่าและอำนาจของสถาบัน/องค์กรและสังคมโดยรวม นักประเมินจึงมีบทบาท (role) สำคัญในการทำความเข้าใจบริบทของการเมือง การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง จัดหาสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ ชี้แนะและเสนอแนะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545, น. 75-107)

3.3.1 เป้าของการประเมินหรือสิ่งที่มุ่งประเมิน

สิ่งที่ต้องการประเมิน (Object of Evaluation) เป็นสิ่งที่ผู้ประเมิน มุ่งตัดสินคุณค่า ซึ่งมีหลายระดับ แต่ละระดับสัมพันธ์และเป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกัน โดยมุ่งสู่สิ่งสูงสุดเดียวกัน คือ สังคม สิ่งที่มุ่งประเมินสามารถเรียงลำดับจากระดับย่อยที่สุด จนถึงระดับใหญ่ที่ซับซ้อนที่สุด ได้แก่ ทรัพยากร กิจกรรม โครงการ แผนงาน แผน หน่วยงาน สถาบัน/องค์กรและสังคม

3.3.2 จุดมุ่งหมายของการประเมิน

จุดมุ่งหมายหลักของการประเมิน เป็นความคาดหวังจากการประเมินซึ่งจะมีสิ่งที่คาดหวังสำคัญ 2 ลักษณะ คือ

- 1) วัตถุประสงค์ของการประเมิน หมายถึง สิ่งที่มีหวังให้เกิดขึ้น หรือสิ่งที่ต้องจัดทำให้ปรากฏในการประเมิน ซึ่งได้แก่ "การตัดสินคุณค่า" ของสิ่งที่มุ่งประเมิน
- 2) เป้าหมายของการประเมิน หมายถึง สิ่งที่เป็นจุดหมายปลายทางของการดำเนินงาน เป้าหมายของการประเมินจึงเป็นจุดหมายปลายทางของการประเมิน คือ "การพัฒนาคุณค่า" ของสิ่งที่มุ่งประเมิน

วัตถุประสงค์ของการประเมินใดก็ตามอยู่ที่การมุ่งตัดสินคุณค่าของสิ่งที่นำมาทำการประเมิน (worth and value of the object) เพื่อเป็นแนวทางสู่การพัฒนาคุณค่าขององค์กร/สถาบันและสังคม นักประเมินจึงมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบคุณภาพของ "เป้าหมายของการประเมิน" หรือ "สิ่งที่ต้องการประเมิน" เสียก่อนว่า มีความสอดคล้องกับเป้าหมายทางคุณค่าขององค์กร/สถาบัน/สังคมหรือไม่ ซึ่งผลการตรวจสอบจะเป็นแนวทางสู่การกำหนดรูปแบบของการตีคุณค่าของสิ่งที่นำมาประเมินว่า ควรจะทำการประเมินแบบอิงเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ของสิ่ง

ที่นำมาประเมิน (goal-based evaluation) โดยการตีคุณค่าของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นตามที่คาดหวัง (Intended outcomes) หรือการประเมินแบบไม่อิงเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ของสิ่งทีนำมาประเมิน (goal-free evaluation) โดยการตีคุณค่าของผลลัพธ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริง (actual outcomes) ซึ่งประกอบด้วยผลลัพธ์ที่คาดหวังและผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหวัง เช่น ผลกระทบต่างๆ ก่อนการกำหนดรูปแบบสำหรับการตัดสินคุณค่าของสิ่งทีนำมาประเมินนักประเมินควรทำการวิเคราะห์คุณภาพของเป้าหมายของสิ่งทีนำมาประเมินเสียก่อนว่า เป้าหมายของสิ่งนั้นมีความเหมาะสมเพียงใด ในการวิเคราะห์ว่าเป้าหมายของโครงการมีความเหมาะสมเพียงใดนั้น วิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ คือ การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโครงการกับเป้าหมายที่ควรจะเป็น ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับบริการ (primary needs) หรือตรวจสอบกับเป้าหมายที่โครงการนั้นต้องการส่งผลไปถึงความต้องการของเจ้าของโครงการหรือผู้ให้บริการ (secondary needs) ถ้าเป้าหมายทั้งสองมีความสอดคล้องกันก็น่าจะเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งถึงความเหมาะสมของเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของโครงการนั้น แต่ถ้ามีความแตกต่างกันมากก็น่าจะเป็นการบอกได้อย่างหนึ่งถึงความไม่เหมาะสมของเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโครงการ

3.3.3 บทบาทของการประเมิน ลักษณะความต้องการสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นตัวกำหนดบทบาทของการประเมิน (Role of Evaluation) ซึ่งสามารถจำแนกเป็นบทบาทที่สำคัญได้ 2 บทบาท คือ การเสนอสารสนเทศระหว่างการดำเนินงาน (Formative) และหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน (Summative) ในระหว่างการดำเนินงาน การประเมินความก้าวหน้าหรือกระบวนการ (Formative Evaluation) จะมีบทบาทสำคัญในการตัดสินคุณค่าของกระบวนการเพื่อเสนอสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และเพื่อเป็นแนวทางสู่การปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม แต่เมื่อโครงการได้สิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว การประเมินผลสรุปรวม (Summative Evaluation) จะมีบทบาทสำคัญในการตัดสินคุณค่าของผลที่ได้รับเพื่อเสนอสารสนเทศเกี่ยวกับคุณค่าของโครงการ และเพื่อเป็นแนวทางสู่การตัดสินใจยุติ/ปรับเปลี่ยน หรือพัฒนาโครงการให้มีความเหมาะสมต่อไป

การประเมินความก้าวหน้าหรือกระบวนการ เป็นกิจกรรมของการติดตามดูแลและตัดสินคุณค่าของการปฏิบัติงาน จึงมีบทบาทที่สำคัญในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อช่วยปรับปรุงกลไกการดำเนินงาน และพัฒนาการปฏิบัติงานในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ (improvement-oriented) จึงเน้นการประเมินที่ตอบคำถามที่สำคัญคือ การดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในโครงการหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้นบ้าง (implementation evaluation) และผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของแต่ละแผนงานหรือไม่ เพียงใด (progress evaluation) ควรเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ

ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการดำเนินงานให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

การประเมินผลสรุปรวม โดยทั่วไปเป็นการสรุปในเชิงสาเหตุถึงคุณค่าของผลของโครงการหลังจากที่โครงการได้เสร็จสิ้นลงแล้ว จึงมีบทบาทในการให้ข้อสรุป(conclusion-oriented) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ จึงควรเน้นการลงข้อสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของโครงการและผลลัพธ์ที่ได้

3.4 การประเมินการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ เป็นหน้าที่หลักของครูผู้สอน ซึ่งในรายละเอียดจะต้องประกอบไปด้วยกิจกรรมการสอน และกิจกรรมหรืองานอื่นๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา จึงเป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีความเหมาะสมรวมทั้งเป็นกระบวนการกำกับติดตามเพื่อตัดสินคุณค่าการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของประเด็นที่มุ่งประเมิน จากขอบเขตการปฏิบัติงานประจำปีของครูตามแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน จาก การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูจากแนวคิดทางการศึกษาของนักการศึกษาและผลการวิจัยที่แสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการประเมิน การจัดการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ซึ่งสรุปเป็นหลักการกว้างๆ ได้ว่า ควรที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของครูจากผลงานที่ครูปฏิบัติได้ (result of performance) โดยประเมินทั้งกระบวนการปฏิบัติงาน และผลของการปฏิบัติงาน (process-product model) ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณงาน ภายใต้การบรรยายลักษณะงานของครูผู้สอน เช่นเดียวกับแนวคิดของ Dunn (1980, p. 27) ที่มุ่งประเมินความสามารถที่ปฏิบัติงานได้ และประเมินจากผลการปฏิบัติงานนั้นๆ มากกว่าการประเมินที่แสดงว่าผู้ถูกประเมินมีความรอบรู้ในงานนั้น

3.5 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด หรือตัวบ่งชี้ เป็นคำที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Indicator” ในภาษาไทยมีใช้อยู่หลายคำ เช่น ดัชนี ตัวบ่งชี้ ตัวชี้วัด เครื่องชี้วัด เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะใช้คำว่า ตัวชี้วัด สำหรับความหมายของคำว่าตัวชี้วัดมีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กันดังนี้

สุวิมล ตรีภานนท์ (2549, น. 86) ได้ให้ความหมายว่า ตัวชี้วัด หมายถึงสิ่งต่างๆ หรือลักษณะต่างๆ ที่ระบุถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในประเด็นที่ต้องประเมิน

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2545, น. 84) ให้ความหมายว่าหมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานการณ์หรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2545, น. 170) ให้ความหมายตัวชี้วัดว่า หมายถึง สิ่งที่บอกสภาพหรือสภาวะในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพของสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ที่ใดที่หนึ่ง เป็นการนำข้อมูลหรือตัวแปรหรือข้อความจริงมาสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณค่าหรือคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นลักษณะของสภาพการณ์นั้นๆ

จากความหมายข้างต้น พอสรุปความหมายของตัวชี้วัด ได้ว่า หมายถึง สิ่งที่สามารถวัดหรือสังเกตได้เพื่อบอกสภาพทั้งในเชิงประมาณ หรือเชิงคุณภาพในประเด็นที่ต้องการประเมินซึ่งในที่นี้คือการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูผู้สอน

3.5.1 คุณสมบัติที่ดีของตัวชี้วัด โดยทั่วไปของตัวชี้วัดที่ดี จะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (ผดุงชัย ภูพัฒน์, 2545, น. 174)

1) สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการวัด โดยตัวชี้วัดจะต้องมีความตรง (validity) คือสะท้อนหรือชี้ให้เห็นถึงสภาวะในด้านต่างๆ ของสิ่งที่ต้องการวัด และมีความเที่ยง (reliability) คือค่าที่ได้จากการวัดจะต้องมีความน่าเชื่อถือและคงที่ สำหรับการวัดหรือประเมินซ้ำหลาย ๆ ครั้งในช่วงเวลาเดียวกัน

2) เป็นรูปธรรมที่สามารถวัดหรือสังเกตได้อย่างชัดเจน รวมถึงสามารถแสดงความแตกต่างของค่าที่ได้จากการวัดหรือประเมิน

3) มีความเชื่อถือได้และได้รับการยอมรับจากผู้ใช่ผลการวัดหรือประเมินและผู้เกี่ยวข้อง

4) มีความไวต่อความแตกต่าง (sensitivity) ซึ่งตัวชี้วัดที่ดีจะต้องวัดความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

3.5.2 ลักษณะของตัวชี้วัดทางการศึกษา

ตัวชี้วัดสำหรับใช้ในการประเมินทางการศึกษามีลักษณะสำคัญ 5 ประการคือ (เพชรรา พิพัฒน์สันติกุล, 2548, น. 235)

1) ให้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพที่ศึกษาอย่างกว้างๆ ไม่จำเป็นต้องละเอียดแต่มีความถูกต้อง แม่นยำ

2) มีลักษณะเป็นตัวแปรรวม สร้างขึ้นจากการรวมตัวแปรที่ให้สารสนเทศแต่ละด้าน (facet)

3) ค่าของตัวชี้วัดแสดงถึงปริมาณและการแปลความหมายซึ่งมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์/ มาตรฐานที่กำหนดขึ้น

4) ให้สารสนเทศ ณ จุดเวลา/ ช่วงเวลาเฉพาะเมื่อนำตัวชี้วัดจากช่วงเวลาหลายจุดมาเทียบกัน โดยสามารถแสดงสภาพการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ต้องการศึกษาได้

5) เป็นหน่วยพื้นฐาน(units) สำหรับการพัฒนาทฤษฎีซึ่งมีความสำคัญยิ่งสำหรับศาสตร์ทุกสาขา

3.6 มาตรฐานการประเมิน

การประเมินทางการศึกษาจะต้องมีกระบวนการดำเนินการที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับตลอดกระบวนการของการประเมิน เพื่อนำไปสู่คุณภาพของการประเมิน การที่จะบ่งชี้ว่าการประเมินที่ดำเนินการนั้นมีมาตรฐานและคุณภาพเพียงใดจะขึ้นอยู่กับมาตรฐานการประเมินที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป มาตรฐานการประเมินที่ได้รับความนิยมและใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ มาตรฐานที่ได้รับการพัฒนาจากคณะกรรมการร่วมของมาตรฐานเพื่อการประเมินผลการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ที่มี สตีฟเฟิลบีมและคณะร่วมกันดำเนินการ ประกอบด้วยมาตรฐานด้านต่างๆ ดังนี้ (สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล, 2551, น. 19-24)

1. มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standards) เป็นมาตรฐานที่ประกันถึงความเป็นประโยชน์ของผลการประเมินในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง
2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับความเป็นจริง ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า
3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้กระทำอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ จรรยาบรรณ คำนี้ถึงสวัสดิภาพของผู้เกี่ยวข้องในการประเมิน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน
4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสม ถูกต้องโดยผู้ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้มีความตรง ความคงเส้นคงวา มีการวิเคราะห์และเสนอผลการประเมินถูกต้อง ไม่ลำเอียง ความเป็นปรนัย

3.7 การใช้ประโยชน์จากการประเมิน

ผลจากการประเมินควรให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในเชิงนโยบาย และ/หรือในเชิงปฏิบัติ ความเป็นประโยชน์ของการประเมินขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ประเมินควรศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อให้การประเมินเกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ผลการประเมินจะมีแนวโน้มของการถูกนำไปใช้สูงหรือไม่ขึ้นกับเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการใช้สารสนเทศจากการประเมิน ถ้าผู้บริหารหรือผู้ตัดสินใจมีความต้องการและความตั้งใจที่จะใช้สารสนเทศจากการประเมิน ผลการประเมินนั้นมีแนวโน้มสูงที่

จะถูกนำไปใช้ ผู้ประเมินจะต้องสามารถระบุความต้องการใช้สารสนเทศของผู้ตัดสินใจหลักกำหนดประเด็นการประเมินที่สอดคล้องกับความต้องการใช้สารสนเทศ ประสานความร่วมมือกับผู้ต้องการใช้สารสนเทศ รับข้อเสนอแนะและรายงานความก้าวหน้าของการประเมินให้ทราบเป็นระยะๆ

2. คุณลักษณะของสารสนเทศจากการประเมิน ผลการประเมินจะเป็นปัจจัย(Input) ส่วนหนึ่งในการบวนการตัดสินใจ ถ้าผลการประเมินสามารถสนองตอบต่อกระบวนการตัดสินใจ และมีความน่าเชื่อถือ ผลการประเมินนั้นมีแนวโน้มสูงที่จะถูกนำไปใช้คุณลักษณะของสารสนเทศจากการประเมินจะต้องมีความตรงประเด็น (relevant) กับการนำไปใช้ตัดสินใจ มีประโยชน์ (useful) และจะต้องทันเวลา (timely) รวมทั้งรายงานการประเมินสำหรับผู้บริหารจะต้องสื่อความหมายได้ดี มีความชัดเจน เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการใช้คำยากหรือศัพท์เทคนิคที่ไม่จำเป็น

4. เกณฑ์และการพัฒนาเกณฑ์

ในการประเมินใดๆ ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในวัตถุประสงค์นั้นประกอบด้วยประเด็นการประเมิน ในแต่ละประเด็นจะประกอบไปด้วยตัวชี้วัด การที่ผู้ประเมินจะตัดสินคุณภาพของตัวชี้วัดแต่ละตัวว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับที่พึงประสงค์หรือไม่จะต้องอาศัยเกณฑ์

4.1 ความหมายของเกณฑ์

คำว่า "เกณฑ์" (criteria) ตามพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551, น. 99) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง หลักการหรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อประเมินค่าเรื่องต่างๆ ว่ามีคุณสมบัติตามที่ต้องการหรือไม่ ขณะที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย พอจะสรุปได้ ดังนี้

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2551, น. 40) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ว่า หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นหลักสำหรับการตัดสินใจ

ศิริเดช สุชีวะ (2548, น. 177) ให้ความหมายของเกณฑ์ว่า หมายถึงปริมาณหรือคุณภาพขั้นต่ำที่จะยอมรับได้ของแต่ละตัวบ่งชี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2544, น. 75) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ว่า หมายถึงระดับที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด

ทรัมเบิล และคนอื่นๆ (Trumble and other, 2000, น. 492) ให้ความหมายของเกณฑ์ว่า หลัก หรือมาตรฐานที่ใช้ในการเลือกหรือตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากความหมายที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า เกณฑ์การประเมิน หมายถึงระดับที่ใช้ตัดสินคุณภาพของการดำเนินงานหรือ

ผลประกอบการที่ได้ ซึ่งในที่นี้หมายถึงระดับที่ใช้ตัดสินผลการประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

4.2 คุณลักษณะของเกณฑ์การประเมินที่ดี

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2545, น. 185-187) ได้สรุปถึงคุณลักษณะของเกณฑ์ที่ดี ได้แก่

1. มีความท้าทายและเป็นไปได้ เกณฑ์ที่ดีจะต้องเป็นความคาดหวังอันท้าทายและอยู่ในวิสัยที่จะบรรลุตามความคาดหวังนั้นได้
2. สามารถปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เกณฑ์สามารถปรับเปลี่ยนตามสภาพสังคม และสถานการณ์ เช่นเมื่อมีการบรรลุผลตามเกณฑ์ในระดับหนึ่งแล้ว อาจมีการตั้งเกณฑ์ที่มีมาตรฐานที่สูงยิ่งขึ้นไป
3. ได้รับการยอมรับจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประเมิน และผู้ใช้ผลการประเมินเกณฑ์ที่ดี จะต้องมีความอำนาจทำนายพฤติกรรมตามมาได้ถูกต้อง เกณฑ์ต้องมีลักษณะของความเป็นมาตรฐาน ถ้าเรากำหนดเกณฑ์สูงมาก กล่าวคือมีความเป็นมาตรฐานมากก็อาจเกิดปัญหาว่าเราไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่จะทำให้ทุกคนบรรลุเกณฑ์ขั้นสูงเหล่านี้ แต่ถ้าเราตั้งเกณฑ์ต่ำเกินไปก็จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องคุณภาพของผู้ผ่านเกณฑ์ เกณฑ์ที่ต่ำเกินไปไม่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมระดับของเกณฑ์ที่เหมาะสมควรผันแปรอยู่ระหว่างปกติวิสัย (norms) และมาตรฐาน (standard) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545, น. 185)

นอกจากนี้ ศรานตา จันทรเมือง (2543, น. 44) ได้สรุปถึงเกณฑ์ที่ดีไว้ดังนี้

1. ครอบคลุมทุกมิติที่เป็นความต้องการ และความคาดหวังต่อสิ่งที่ประเมินทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
2. บ่งชี้ระดับการยอมรับในปริมาณ หรือคุณภาพแต่ละระดับอย่างชัดเจน
3. มีความเที่ยง และมีความเป็นปรนัย
4. มีความตรงภายใน และความตรงภายนอก
5. ทำความยากความสามารถ และชวนให้ผู้ประเมินอยากประเมิน
6. เหมาะกับความรู้ ความสามารถของผู้ที่จะประเมิน ไม่สูงไม่ต่ำเกินไป
7. เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับทั้งจากผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน
8. มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมสูงมาก
9. เป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือค่านิยมทาง

สังคม

4.3 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

นักประเมินแต่ละคนมีวิธีการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการตัดสินคุณค่าสิ่งที ประเมินแตกต่างกันในด้านมาตรฐานและการตัดสินคุณค่า งานประเมินที่สมบูรณ์ ต้องเสนอสิ่งที่ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เห็นว่า สิ่งที่กำลังประเมินควรเป็นอย่างไรไว้ครบถ้วน เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ว่า ผู้ทำในเรื่องนั้นๆ ควรเป็นอย่างไร จึงจะดีที่สุดในปัจจุบันนักประเมินต้องประสบปัญหาในเรื่อง การหามาตรฐานมาก ส่วนใหญ่หาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาแล้วนำมาปรับปรุง สิ่งสำคัญในเรื่องนี้ก็คือ นักประเมินจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ประเมิน ได้มี เกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ไว้อย่างไรบ้างในการดำเนินการ ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมแนวคิดจาก ผู้เชี่ยวชาญให้ได้โดยตรง และครอบคลุมเท่าที่จะเป็นไปได้การกำหนดเกณฑ์จะต้องคำนึงถึง แนวคิด ค่านิยม หรือความคาดหวังเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกประเมินจากบุคคล 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร ระดับสูงขององค์กร บุคคลภายนอกองค์กร เพื่อนร่วมงาน และผู้รับผิดชอบโครงการหรือองค์กรที่ ถูกประเมิน ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์นั่นเอง

4.4 โมเดลในการกำหนดเกณฑ์

โมเดลในการกำหนดเกณฑ์การประเมินจำแนกได้ 3 แบบดังนี้

1. โมเดลความงอกงาม (growth model) เป็นการพิจารณาจากความงอกงามหรือ พัฒนาการที่เพิ่มขึ้น เช่น การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบหลังเรียนกับ คะแนนทดสอบก่อนเรียนในกรณีของการตัดสิน อาจทำได้ 2 ลักษณะคือ

1.1 คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ เป็นการกำหนด เกณฑ์ที่ยอมรับสูง แต่อาจมีปัญหว่า ความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่ไม่แตกต่างกันอย่าง ชัดเจนในเชิงพฤติกรรม จุดอ่อนอีกประการหนึ่ง คือ เป็นการพิจารณาค่าเฉลี่ย มิได้เน้นเป็น รายบุคคล น่าจะกำหนดเป็นรายบุคคลด้วย

1.2 กำหนดช่วงคะแนนที่เพิ่มขึ้น เช่น นักเรียนจะสอบผ่านต้องได้คะแนน เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน เป็นต้น การกำหนดเกณฑ์ตามวิธีนี้ยากลำบากที่จะให้ผู้อื่นยอมรับ ทางออกก็คือ กำหนดความรู้อื่นๆที่จำเป็นว่า ถ้าใครมีความรู้อื่นๆเหล่านี้ ก็ถือว่าผ่านได้ โดยไม่ พิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมเป็นหลักสำคัญ ข้อดีของวิธีนี้เป็นการพิจารณาผลการเรียนรู้

2. โมเดลสัมบูรณ์ (absolute model) เป็นการกำหนดโดยหลักเหตุผล โมเดลนี้มี อำนาจในการทำนายสูงมาก ผู้ใดที่มีพฤติกรรมผ่านเกณฑ์ จะเป็นผู้ที่มีความรู้หรือทักษะในเรื่องเหล่านี้ เป็นอย่างดี โดยสรุปคะแนนที่เป็นเกณฑ์ในกรณีนี้กับพฤติกรรมการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก กรณีที่ไม่มีหน่วยธรรมชาติ เราก็จะใช้ความเห็นของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้กำหนดขึ้น หรืออาจกำหนดโดยอาศัยกฎเกณฑ์ ในกรณีนี้กับพฤติกรรมการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

3. โมเดลสัมพัทธ์ (relative model) เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมของกลุ่ม เช่น

3.1 การเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่ม หรือการเปรียบเทียบกับปกติวิสัย ผู้ที่ผ่านเกณฑ์จะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า $X+2$ S.E. เป็นต้น ซึ่งเป็นเกณฑ์ปกติ (normative criterion)

3.2 การเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นที่คล้ายคลึงหรือเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

3.3 การเปรียบเทียบกับค่าที่ทำนายไว้ (predictive criterion)

ในการกำหนดเกณฑ์ ศิริเดช สุชีวะ (2548, น. 176-178) ระบุว่าปัญหาที่พบบ่อยคือเกณฑ์ที่จะกำหนดขึ้นนั้นควรจะเป็นอย่างไร เท่าไร จึงจะได้รับการยอมรับ ซึ่งการจะทำให้เกณฑ์เป็นที่ยอมรับนั้น ทางหนึ่งที่ทำได้คือ เมื่อกำหนดเกณฑ์เสร็จแล้ว ก็เอาไปเสนอเจ้าของโครงการ หรือผู้ใช้ผลการประเมินดูว่าเห็นด้วยกับเกณฑ์ที่ผู้ประเมินกำหนดขึ้นหรือไม่ ซึ่งควรเป็นความเห็นร่วมกันของทุกฝ่ายมากกว่า จึงจะยอมรับผลการประเมินซึ่งได้จากการเปรียบเทียบกับโครงการอื่น ในลักษณะเดียวกันสำหรับ "เกณฑ์" ที่ใช้สำหรับตัดสินผลการประเมิน ซึ่งการเปรียบเทียบกับโครงการอื่นในลักษณะเดียวกันของนักประเมินว่า จะเลือกใช้เกณฑ์สัมพัทธ์ หรือเกณฑ์สัมบูรณ์จึงจะเหมาะสมกับเรื่องที่ทำกรประเมินซึ่งในกรณีนี้นักทฤษฎีการประเมินยังมีความคิดเห็นแยกเป็น 2 ฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การวัดผลสำเร็จของโครงการใดขึ้นอยู่กับบริบทของโครงการนั้น โดยเฉพาะ จึงไม่ควรนำผลมาเปรียบเทียบระหว่างโครงการ เนื่องจากโครงการต่างๆ มีธรรมชาติที่แตกต่างกัน ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ในการดำเนินงานใดๆ ก็ตาม ผู้บริหารโครงการมีความจำเป็นที่จะต้องตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสมต่อความสำเร็จของโครงการ ดังนั้น ธรรมชาติของการประเมิน จึงเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการเปรียบเทียบระหว่างทางเลือกต่างๆ การเปรียบเทียบการดำเนินงานและผลการดำเนินงาน โดยใช้เกณฑ์สัมพัทธ์จึงมีความเหมาะสมการตั้งเกณฑ์สัมบูรณ์ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ไม่ได้เทียบกับใคร เป็นเกณฑ์ที่ผู้ประเมินตั้งขึ้นเองข้อพิจารณาเกี่ยวกับการตั้งเกณฑ์สัมบูรณ์มีที่มาจาก 4 แหล่งใหญ่ๆ คือ

1. ดูจากมาตรฐานวิชาชีพของเรื่องนั้นซึ่งในปัจจุบันมีหลายสาขาวิชาชีพได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานไว้

2. กำหนดจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนั้น เนื่องจากบางเรื่องเราไม่สามารถหาเกณฑ์ทางมาตรฐานวิชาชีพได้ ก็ตรวจสอบกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านนั้น

3. กำหนดเกณฑ์จากการคาดคะเนจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา เป็นการนำข้อมูลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดเกณฑ์

4. เกณฑ์ได้มาจากปกติวิสัย (norm) เช่น เกณฑ์การตัดสินระดับสติปัญญาของคน ที่วัด IQ IQ เท่าไรจึงจะแปลว่ามีความฉลาด โดยเทียบกับคนส่วนใหญ่วิธีการพัฒนาเกณฑ์การประเมินทำได้หลายลักษณะแต่วิธีการที่จะช่วยให้ได้เกณฑ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับ มีความเป็นปรนัย

มีความตรง มีความเหมาะสมและเป็น ไปได้นั้นจะต้องมีการศึกษาแนวคิด ค่านิยม หรือ ความคาดหวังต่อสิ่งที่ประเมินทั้งจากผู้เชี่ยวชาญ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารงานวิจัย ต่างๆ และต้องหาวิธีลดความขัดแย้งที่มีต่อเกณฑ์ให้ได้มากที่สุดโดยใช้หลักเหตุและผล

สรุปได้ว่า เกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา หมายถึง ระดับที่ใช้ ตัดสินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่สามารถ พัฒนาโดยใช้แบบสอบถามถามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกเกณฑ์ที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง

4.5 การตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน เป็นเครื่องมือวัดอย่างหนึ่งที่ใช้เก็บรวบรวมการดำเนินงาน เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพมีลักษณะสำคัญหลายประการ ความตรง และความเที่ยงถือเป็นลักษณะ สำคัญที่สุด (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2545, น. 66) การตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมินให้ เป็นไปตามคุณลักษณะของเกณฑ์ที่กล่าวมา จะเกิดขึ้นในกระบวนการในการพัฒนาเกณฑ์ โดยเริ่ม จากการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการพัฒนาซึ่งสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น พัฒนาโดยผู้ประเมิน โดยปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ พัฒนาจากผลการวิจัย พัฒนาจากผลการปฏิบัติที่ผ่านมา พัฒนาจากมาตรฐานทางวิชาชีพ พัฒนาจากความคาดหวังที่พึงประสงค์ของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ค่านิยมทางสังคม ความต้องการที่แท้จริงของผู้รับบริการ

สมคิด พรหมจ้อย (2545, น. 29) กล่าวว่า ใ่วว่า ในการสร้างเกณฑ์การประเมินอาจอาศัย เกณฑ์หรือมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไปอยู่แล้ว หรือการสร้างเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ ในกรณีที่ไม่ เคยมีการกำหนดเกณฑ์ในสิ่งที่ต้องการประเมินมาก่อน จำเป็นต้องมีการสร้างเกณฑ์ อาจทำได้โดย การประชุมผู้รู้ในเรื่องนั้นเพื่อพิจารณาต่อรองกำหนดให้เหมาะสมหรืออาจใช้เทคนิคอื่นทดแทน เช่น เทคนิคเดลฟาย เป็นต้น

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2551, น. 40) กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า การกำหนดเกณฑ์ สัมบูรณ์อาจเกิดขึ้นได้โดยผู้รู้และผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ร่วมกันกำหนด ผู้วิจัยอาจต้องทำการจัด ประชุมสัมมนาระดมสมองหรือใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อรวบรวมกลั่นกรอง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นแล้วประมวลสรุปเป็นเกณฑ์การพัฒนาเกณฑ์จึงต้องพิจารณาถึง ความสอดคล้องของวิธีการพัฒนาเกณฑ์กับบริบทของสิ่งที่จะประเมิน และสามารถที่จะใช้หลายๆ วิธีการในการพัฒนาเกณฑ์ร่วมกัน ได้ จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้น เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการกำหนดเกณฑ์การประเมินได้อย่างหนึ่ง เกณฑ์อย่างอื่นๆ อาจหาได้จาก การบ่งชี้สิ่งซึ่งเป็นการจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการ เป็นสิ่งที่ใช้ประโยชน์ มี คุณค่า และคุณค่าเป็นสิ่งที่เป็นามธรรมมีทั้งคุณค่าภายนอกและคุณค่าภายใน เป็นคุณลักษณะที่ผัน แปรได้ตามสถานการณ์หรือแนวคิดที่เป็นค่านิยมของสังคม ดังนั้นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีง

ประเมินจำเป็นต้องมีเกณฑ์หรือมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับ ซึ่งอาจได้มาจากการศึกษาเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือจากการกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือมาตรฐานคุณภาพของสิ่งที่ยอมรับว่าเป็นเลิศ ในสิ่งที่ประเมินผู้เชี่ยวชาญการประเมินส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกันว่า เกณฑ์การประเมินนั้น จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่ประเมินและหน้าที่ของการประเมินครั้งนั้นๆ โดยเฉพาะ และถือเป็นหน้าที่ของนักประเมินที่จะต้องหาให้ได้ซึ่งเกณฑ์ที่มีความตรง ความเที่ยง และมีความเหมาะสม ในการนำไปใช้ไม่ว่าเกณฑ์นั้นจะกำหนดโดยนักประเมิน หรือจากผู้เชี่ยวชาญก็ตามจากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าคุณภาพของเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในที่นี้ หมายถึงคุณภาพของเกณฑ์ในด้านความตรง ความเที่ยง และความเหมาะสมในการนำไปใช้

5. เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย

เป็นเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต โดยอาศัยวิธีการสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้รับข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน โดยไม่มีการเผชิญหน้าโดยตรง

5.1 ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

กาญจนา วัชรสุนทร (2545, น. 162) ให้ความหมายว่า เทคนิคฟาย (Delphi Techniques) เป็นเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวกับแนวโน้มอนาคตที่เป็นไปได้ เทคนิคนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะลดผลกระทบหรืออิทธิพลจากบุคคลอื่นหรือสมาชิกอื่นในกลุ่ม จึงเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นด้วยวิธีการระดมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขและหาค่าความเชื่อมั่นในการทำนายแนวโน้มอนาคตเป็นเทคนิคดำเนินการด้วยกระบวนการที่ผู้เชี่ยวชาญไม่ต้องเผชิญหน้ากัน ข้อมูลที่ได้ไม่ขึ้นกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่ง เป็นข้อมูลที่ปลอดจากอิทธิพลของกลุ่ม ไม่มุ่งที่ความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติของที่ประชุมเพียงอย่างเดียว

สุวิมล ว่องวาณิช (2548, น. 220) ให้ความหมายว่า เทคนิคเดลฟาย (Delphi Tecnique) คือ เทคนิคการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยอาศัยความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันของผู้เชี่ยวชาญในการนำมาซึ่งข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ เป็นกระบวนการกลุ่มที่ไม่มีการเผชิญหน้าระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเชิญมาร่วมโครงการ เนื่องจากใช้การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ทำให้ขจัดปัญหาในเรื่องการที่ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านมีอิทธิพลทางด้านความคิดต่อกลุ่ม อันทำให้บุคคลอื่นไม่

สะดวกใจในการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน วิธีจึงเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ผู้ให้ข้อมูลสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นได้ในลักษณะที่ไม่ทำให้เกิดเสียน้ำ เพราะไม่มีการเปิดเผยตัว นอกจากนี้เทคนิคเดลฟายยังมีการตรวจสอบข้อมูลซ้ำ โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ทบทวนคำตอบตนเองหลังจากได้รับรู้เห็นคำตอบของกลุ่ม

การใช้เทคนิคเดลฟายมีข้อตกลงเบื้องต้น 2 ประการ คือ

1. การตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคลจะมีความตรงมากกว่าการตัดสินใจโดยคนเดียว และการตัดสินใจจะมีความตรงมากขึ้น หากผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในประเด็นนั้นๆ
2. การตัดสินใจโดยกลุ่มบุคคลจะมีความเที่ยงมากขึ้น และหากไม่มีการเผชิญหน้าระหว่างสมาชิกในกลุ่มจะสามารถลดผลกระทบจากอิทธิพล จากอคติและความคิดของกลุ่มได้

5.2 คุณลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

1. เทคนิคเดลฟายเป็นเทคนิคที่มุ่งแสวงหาข้อมูลจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยการตอบแบบสอบถาม
2. เป็นเทคนิคที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ร่วมในการวิจัยจะไม่ทราบว่าเป็นใครเป็นใครบ้าง เป็นการขจัดอิทธิพลของกลุ่มที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของตน
3. เทคนิคนี้ได้ข้อมูลมาจากแบบสอบถาม หรือรูปแบบอย่างอื่น โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องตอบแบบสอบถามครบทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้ความเห็นที่ถูกต้อง เชื่อถือได้จึงต้องมีการใช้แบบสอบถามหลายๆ รอบ โดยทั่วไปแบบสอบถามในรอบที่ 1 มักเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด และในรอบต่อไป จะเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
4. เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ถล่นกรองและให้คำตอบได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งขึ้น ผู้ทำวิจัยจะแสดงความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันในคำตอบในครั้งก่อนแสดงในรูปสถิติ คือ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วส่งกลับให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาว่าจะคงคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงใหม่
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะเป็นสถิติเบื้องต้น คือ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ ฐานนิยม (Mode) มัธยฐาน (Median) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการวัดการกระจาย ของข้อมูล คือ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

เวเทอร์แมน และสเวนสัน (Weatherman and Swenson, 1974, อ้างถึงใน ประยูร ศรีประสาธน์, 2547, น. 57) ได้สรุปประเภทของการวิจัยที่อาจใช้เทคนิคเดลฟายไว้ ดังนี้

1. การวิจัยเพื่อจะคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. การตรวจสอบกลวิธีในการปฏิบัติ เพื่อให้มีทางเลือกหลายๆ ทาง จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงเหตุผลในการตอบ
3. การตรวจสอบความนิยมในกรณีนี้ผู้วิจัยจะต้องพยายามตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในสิ่งที่เห็นว่าควรจะเป็นมากกว่าสิ่งที่จะเป็นจริงๆ
4. การยอมรับสภาพที่เป็นอยู่ การศึกษาประเภทนี้ ได้แก่ การศึกษาบทบาทที่แตกต่างกันของอาสาสมัครหนึ่งในทัศนยะของกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของเทคนิคเดลฟาย (Weatherman and Swenson, 1974, อ้างถึงใน ประยูร ศรีประสาธน์, 2547, น. 58) คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมโครงการนั้น มีความรอบรู้ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริงหรือไม่ และมีจำนวนมากพอที่จะใช้เป็นผู้แทนของผู้รู้ในเรื่องนั้นหรือไม่
2. จำนวนผู้เชี่ยวชาญ แม้จะไม่มีกำหนดตายตัวว่าควรจะใช้จำนวนเท่าใด แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูงและมีความคลาดเคลื่อนน้อย ต้องใช้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป
3. การอุทิศตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม หากผู้ตอบแบบสอบถามเห็นความสำคัญและอุทิศตัวต่อการตอบอย่างแท้จริงแล้ว ข้อมูลที่ได้รับก็จะน่าเชื่อถือ
4. เกี่ยวกับแบบสอบถาม ข้อความในแบบสอบถามจะต้องชัดเจนและผู้ตอบแต่ละคนจะต้องเข้าใจตรงกันในคำถามหรือข้อความเดียวกัน
5. การเว้นระยะเวลาตอบในแต่ละรอบ พบว่า การส่งแบบสอบถามในรอบที่ 2, 3 ในเวลาที่แตกต่างกัน จะมีผลกระทบทำให้เกิดความแตกต่างกันในคำตอบที่จะได้รับ การเว้นระยะแต่ละรอบนานเกินไปจะมีผลทำให้ผู้ตอบลืมหรือยากที่จะนึกถึงเหตุผลในการเลือกตอบแบบสอบถามในครั้งก่อน
6. ด้านตัวผู้วิจัยหรือผู้ออกแบบสอบถาม ต้องเป็นผู้ที่รู้ความต้องการของตนในการวิจัยอย่างละเอียด มีความสามารถในการที่จะแสดงความต้องการวิจัยของตนออกมาด้วยการออกแบบสอบถามที่แน่นอนชัดเจน ต้องให้ความสำคัญในคำตอบที่ได้รับอย่างเสมอกันทุกข้อ ไม่ว่าผู้ตอบแต่ละคนจะตอบครบทุกข้อหรือไม่ก็ตาม

สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 240) ได้สรุปข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟายไว้ดังตารางที่ 2.1 นี้

ตารางที่ 2.1 สรุปข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย

ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย	ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย
1. เป็นเทคนิคที่ไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล สามารถเก็บเป็นความลับได้	1. การใช้เวลาตอบแบบสอบถามหลายรอบ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญรู้สึกถูกรบกวนมากเกินไปและไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามรอบต่อไป
2. สามารถรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากได้อย่างกว้างขวางโดยไม่ต้องจัดการประชุม ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย	2. การปิดกั้นมุมมองของผู้เชี่ยวชาญ โคนการจำกัดกรอบความคิดผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ภายในกรอบความคิดที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเท่านั้น
3. ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความน่าเชื่อถือ เพราะผู้เชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ	3. ผู้วิจัยอาจขาดความรอบคอบหรือมีความลำเอียงในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้ในแต่ละรอบ
4. ข้อสรุปที่ได้ผ่านการไตร่ตรองอย่างรอบคอบหลายขั้นตอน ให้ความเวลาในการคิดทำให้คำตอบที่ได้มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น	4. มีความเป็นไปได้ที่แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทาง หรือไม่ได้รับคำตอบกลับมาครบในแต่ละรอบ
5. เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ทางความคิด เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แม้จะไม่มี การเผชิญหน้า	5. คำตอบอาจมีความลำเอียง หากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญถูกกำหนดโดยไม่เป็นตัวแทนประชากร
6. สามารถกำหนดระดับความสอดคล้องทางความคิด โดยอธิบายได้ด้วยสถิติ	6. การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลโดยการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นงานที่ยุ่งยากและใช้เวลามากกว่ากระบวนการกลุ่มอื่นๆ
7. เป็นการเก็บข้อมูลที่ให้อิสระทางความคิดแก่ผู้ตอบ หากไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มก็สามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำตอบปลายเปิดได้	7. มีความเป็นไปได้ที่ความคิดที่แตกต่างหรือตอบแบบสุดขั้วไม่ได้รับความสนใจ และถูกบีบให้ตอบตามค่ากลางเพื่อให้เกิดฉันทามติ
8. แม้จะเป็นเทคนิคที่มีกระบวนการเก็บข้อมูลแบบไม่เป็นทางการและการตัดสินใจบนฐานของความคิดเห็น แต่ข้อมูลได้มาจาก ฐานความ	8. การรอแบบสอบถามกลับคืนในแต่ละรอบ ทำให้สิ้นเปลืองเวลาในการเก็บข้อมูล เทคนิคนี้ใช้เวลาประมาณ 30 – 45 วันในการเก็บข้อมูล

ที่มา: สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 240)

5.3 กระบวนการใช้เทคนิคเดลฟาย

กาญจนา วัฒนสุนทร (2545, น. 153) กล่าวถึงกระบวนการใช้เทคนิคเดลฟายมี 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปลายเปิด โดยผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดหรือระบุคำถามในลักษณะกว้างๆ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบตามความคิดเห็นโดยอิสระและปราศจากอคติใดๆ
2. พัฒนาแบบสอบถาม วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการตอบที่ได้จากขั้นที่หนึ่ง แล้วนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อข้อความที่สร้างขึ้น โดยใช้มาตรประมาณค่า (rating scale) นิยมใช้มาตร 5 ระดับ
3. นำคำตอบที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สองมาวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน หรือฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของข้อมูลจากการตอบ จากนั้นจึงจัดส่งแบบสอบถามกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบเป็นรอบที่สาม โดยแสดงคำตอบจากรอบที่สองของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพร้อมทั้ง ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำถามแต่ละข้อที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลรอบที่สอง ในการตอบแบบสอบถามรอบที่สามนี้ ผู้เชี่ยวชาญอาจเปลี่ยนความคิดเห็นให้สอดคล้องกับกลุ่มหรืออาจยืนยันคำตอบเหมือนรอบที่สอง หากผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิมเหมือนในรอบที่สองซึ่งเป็นคำตอบที่แตกต่างจากกลุ่มต้องให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งนั้นไว้ด้วย ในการใช้เทคนิคเดลฟายเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ถ้าผู้ประเมินเห็นว่ายังมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญ อาจมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในจำนวนรอบที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เชี่ยวชาญในการที่จะให้ข้อมูลหลายๆ รอบด้วย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยของเทคนิคเดลฟาย (กาญจนา วัฒนสุนทร, 2545, น. 155, และสุวิมล ว่องวานิช, 2548, น. 223-224) กล่าวว่า มีดังต่อไปนี้

1. กำหนดปัญหาที่จะศึกษา: ปัญหาที่จะวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย ควรเป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบที่ถูกต้องแน่นอนและสามารถวิจัยปัญหาได้จากการให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ เป็นผู้ตัดสิน ประเด็นปัญหาควรจะไปสู่การวางแผนนโยบายหรือการคาดการณ์ในอนาคต
2. การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ: ขั้นตอนนี้มีความสำคัญมากเนื่องจากคุณลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย คือ การอาศัยข้อคิดเห็นจากการตอบสนองของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยจะน่าเชื่อถือหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เลือกสรรมานั้น สามารถให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้เพียงใด ดังนั้นสิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงในการเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ความสามารถของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนผู้เชี่ยวชาญและวิธีการเลือกสรรผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

3. การเก็บข้อมูล: สำหรับการใช่เทคนิคเดลฟายผู้เชี่ยวชาญต้องตอบแบบสอบถาม ตั้งแต่สองรอบขึ้นไป ส่วนใหญ่จะไม่เกินสี่รอบและมีขั้นตอนดังนี้

การเก็บข้อมูลรอบที่ 1 เป็นการรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญโดยแบบสอบถาม ปลายเปิด ทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การเก็บข้อมูลในรอบนี้ต้องมีการจัดทำจดหมายนำที่ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเก็บข้อมูล ขอบเขตที่ผู้เชี่ยวชาญยอมสละเวลาให้ข้อมูล ถ้าเป็นไปได้ควรส่งแบบสอบถามรอบแรกไปยังผู้เชี่ยวชาญที่ตอบรับจะเข้าร่วมในกระบวนการทันที เพื่อสร้างความประทับใจ และเป็นการกระตุ้นความกระตือรือร้นในการให้ข้อมูล และควรกำหนดเวลาในการส่งคำตอบคืนภายใน 2 สัปดาห์ หากผู้เชี่ยวชาญคนใดไม่ส่งคืนทวงถาม

การเก็บข้อมูลรอบที่ 2 หลังจากได้คำตอบจากรอบแรกแล้ว ต้องทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เพื่อนำไปให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ ที่ปรากฏในข้อความทุกประเด็น ในขั้นตอนนี้มีการจัดทำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิดในรูปของมาตราประมาณค่า (rating scale) ซึ่งนิยมใช้มาตรา 5 ระดับ คำถามที่ใช้ในแบบสอบถามรอบสองต้องเป็นข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญรอบแรกไม่นำเสนอแนวความคิดเห็นของตนเองเพิ่มเติมเข้าไปในแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในรอบที่สองจะได้รับการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อสรุปผลของกลุ่ม แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลรอบที่สาม

การเก็บข้อมูลรอบที่ 3 จุดมุ่งหมายของการเก็บข้อมูลรอบนี้ เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซ้ำ ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับ โดยมีข้อมูล 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของกลุ่มที่แสดงด้วยค่าสถิติ ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลที่เป็นคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นเจ้าของคำตอบแต่ละคน แบบสอบถามที่ส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สามของแต่ละคนจึงมีลักษณะไม่เหมือนกัน การเก็บข้อมูลในรอบนี้ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความคิดเห็นของตนเองใหม่ หลังจากที่ได้เห็นความคิดเห็นของกลุ่มจากข้อมูลส่วนที่หนึ่งหากยังคงยืนยันหรือไม่เปลี่ยนคำตอบจากรอบที่สองก็สามารถเหตุผลประกอบได้ ข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาต้องทำการวิเคราะห์และตรวจสอบระดับความสอดคล้องหรือฉันทามติของกลุ่มว่าสามารถยุติการเก็บข้อมูลได้หรือไม่ หากยังไม่พบฉันทามติก็ควรดำเนินการต่อไปในรอบที่สี่ โดยวิธีการแบบเดียวกัน

เนื่องจากเทคนิคเดลฟาย เป็นการรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นผลการวิจัยจะมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและจำนวนผู้เชี่ยวชาญ การใช้เทคนิคนี้จึงควรเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มี

ความสามารถในเรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริงหรือเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในประเด็นที่ศึกษา Thomas T.Macmillan (1971, อ้างถึงในกาญจนา วัชรสุนทร, 2545, น.163) เสนอแนะจากการศึกษาวิจัยว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในเทคนิคเดลฟาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูงและมีความคลาดเคลื่อนน้อยต้องใช้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและความคลาดเคลื่อน จากการเก็บข้อมูลโดยเทคนิคเดลฟาย

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ช่วงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 19	0.46 - 0.44	0.02

ที่มา: กาญจนา วัชรสุนทร. (2545, น. 153)

สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 228-231) กล่าวว่า การตรวจสอบระดับนันทามติ มี 2 วิธี คือ

1. การตรวจสอบจากคำร้อยละ Flanders (1989) ให้ข้อคิดเห็นว่าคุณค่าจะถือว่าได้รับนันทามติก็ต่อเมื่อข้อความนั้นมีผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันอย่างน้อย ร้อยละ 60 ในขณะที่ Murry และ Hammons (1995) ตั้งระดับนันทามติไว้ที่ 75% และเกณฑ์ในการพิจารณาความคงที่ของคำตอบจากระดับนันทามติที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า 20% ของรอบที่ผ่านมา และ Linstone (1978) ให้ข้อเสนอนี้ว่าควรยุติเมื่อระดับนันทามติเพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า 15% เมื่อเปรียบเทียบกับรอบที่ผ่านมา

2. การตรวจสอบด้วยค่าฐานนิยม มัชฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์สามารถแบ่งเกณฑ์สำหรับการตรวจสอบการได้รับนันทามติของข้อความได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 งานวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เกณฑ์การตรวจสอบมี 4 ลักษณะ ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 เกณฑ์การตัดสินระดับชั้นตามมติสำหรับแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

กรณีที่	ระดับความคิดเห็น ที่มีต่อข้อความ	เกณฑ์การตัดสิน	
1	ไม่มีกำหนด	ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐาน และค่าฐานนิยม ไม่เกิน 1.00	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50
2	ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50	ไม่กำหนด	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50
3	ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50	ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐาน และค่าฐานนิยม ไม่เกิน 1.00	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50
4	ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50	ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐาน และค่าฐานนิยม ไม่เกิน 1.00	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50

ที่มา: สุวิมล ว่องวานิช. (2548, น. 230). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2.2 งานวิจัยที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบลิเคิร์ตสเกล 5 ระดับที่กำหนดระดับความคิดเห็นตั้งแต่ 1-5 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับการตรวจสอบการได้รับชั้นตามมติของข้อความว่า ถ้าข้อความใดมีค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานและค่าฐานนิยม ไม่เกิน 1.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 จะสรุปว่าข้อความนั้นได้รับชั้นตามมติ

2.3 การตรวจสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย คำนวณได้จากการนำค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมาหารด้วยค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายมีค่ามากกว่า 0 แต่ไม่เกิน 0.5 สรุปว่าได้รับชั้นตามมติในระดับสูง ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การกระจายมีค่ามากกว่า 0.5 สรุปได้ว่าได้รับชั้นตามมติในระดับต่ำ

จากการศึกษาดังกล่าว การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงเลือกพัฒนาขึ้น โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน ที่ผู้วิจัยศึกษามีดังนี้

พยนต์ งามทอง (2552, น. 113-114) ศึกษาการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ปี การศึกษา 2552 มี วัตถุประสงค์ 1.เพื่อสร้างเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้ และ 2.เพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ในการจัดห้องเรียน การวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

1. เกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 60 ข้อ ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ จำแนกเป็น 5ด้านคือ ด้านการจัดห้องเรียน 12 ข้อ ด้านการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ 14 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ข้อ ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้ 9 ข้อ และ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 7 ข้อ

2. เกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งรายข้อและรายด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุธัญญา เหมะ (2556, น. 55-69) ศึกษาการพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาล ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการใน โรงพยาบาลศิริราช และ 2.เพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลศิริราช จากการศึกษาพบว่า

1. เกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านความรู้ เกณฑ์ประเมินสมรรถนะด้านความตระหนัก และเกณฑ์การประเมินสมรรถนะด้านการสอน

2. คุณภาพของเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน พบว่า (1) ค่าความเที่ยงเท่ากับ .913 และ (2) เมื่อนำเกณฑ์ประเมินสมรรถนะพยาบาลในการส่งเสริมการเรียนรู้ของมารดาที่เป็นโรคเบาหวานทั้ง 3 ด้าน ไปใช้กับกลุ่มพยาบาล ผู้ดูแลมารดาในกลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานและกลุ่มมารดาที่เป็นโรคเบาหวาน มีความเหมาะสมทุกด้าน

อิสรา ลีทธีสาร (2546, น. 94-97) ศึกษาเรื่องการพัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี โดยใช้เทคนิคเดลฟายผลการศึกษาพบว่า

1. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยผู้สอนคนเดียวมี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนและเตรียมการสอนจำนวน 3 ข้อ ด้านกระบวนการเรียนการสอนจำนวน 28 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้จำนวน 8 ข้อ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้จำนวน 15 ข้อ ด้านการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์จำนวน 6 ข้อ

2. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โครงการมี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนและเตรียมการสอนจำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการเรียนการสอนจำนวน 15 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้จำนวน 18 ข้อ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้จำนวน 5 ข้อ ด้านการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์จำนวน 6 ข้อ

พรรณทิพา อินธิมา (2551, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเขี้ยว อำเภอเขียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเขี้ยว อำเภอเขียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ในด้านต่างๆ ดังนี้ 1.ด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2.ด้านการใช้หรือการดำเนินตามหลักสูตร 3.ด้านผลผลิตของหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร พบว่า สถานศึกษาได้เตรียมความพร้อมและให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ตามแนวทางการจัดทำหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์คุณภาพผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผล ฯลฯ โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2. ด้านการใช้หรือการดำเนินการตามหลักสูตร พบว่าครูผู้สอนมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกกิจกรรมด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

3. ด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์คุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับดี นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามีความสนใจในการศึกษาต่อการนำความรู้ไปใช้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

ซูมัยยะห์ สาและ (2550, น. 117-122) ศึกษาเรื่องบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา ในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล (2) เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา ในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา โดยจำแนกตามตัวแปร อายุเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน และ (4) เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาทที่เป็นจริงในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

2. บทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา ที่มีอายุ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

และจากผลจากศึกษาได้เสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ว่า

1. ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาวิทยากรอิสลามศึกษาทั้ง 4 ด้านดังกล่าวเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้วิทยากรอิสลามศึกษาได้มีการพัฒนาบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมถูกต้อง อันจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ควรกำหนดหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้วิทยากรอิสลามศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรอิสลามศึกษา

3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อสื่อทางด้านอิสลามศึกษาให้เพียงพอ เช่น หนังสือเรียนอิสลามศึกษา อุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอน

4. ควรเพิ่มชั่วโมงเรียนอิสลามศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อิสลามศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนอย่างเต็มที่ และสามารถสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียนได้

5. ควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนในระดับ อำเภอ เขตพื้นที่ จังหวัด และระดับชาติ เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิสลามศึกษา และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ซัลมา หีมอะด้า (2553, น. 127-137) ศึกษาเรื่องการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาพฤติกรรมการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี 2.เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้จิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์การสอน และการสอนตรงตามสาขาที่เรียน 3.เพื่อศึกษาปัญหาที่เจอและแนวทางแก้ไข โดยใช้หลักจิตวิทยาของครูอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี ในชั้นการเตรียมการสอน ชั้นการจัดการเรียนการสอน และขั้นสรุปผลและประเมินผลการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา ที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติจริงขั้นเตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงขั้นเตรียมการเรียนการสอนและขั้นสรุปผลและประเมินผลการสอนไม่แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา ที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติจริงขั้นเตรียมการสอน ขั้นการจัดการเรียนการสอน ขั้นสรุปและประเมินผลการสอนไม่แตกต่างกัน

4. พฤติกรรมการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาที่ต่างกัน พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติจริงขั้นเตรียมการสอน ขั้นการจัดการเรียนการสอน และขั้นสรุปและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

5. พฤติกรรมการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติจริงขั้นเตรียมการสอน และขั้นสรุปผลและประเมินผลการสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนขั้นการจัดการเรียนการสอนนั้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

6. พฤติกรรมการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษา ที่มีการสอนตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมาต่างกัน พบว่า มีพฤติกรรมการปฏิบัติจริงขั้นการเตรียมการสอน ขั้นการจัดการเรียนการสอน และขั้นสรุปและประเมินผลการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

7. ปัญหาที่พบเจอในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาให้นักเรียนคุยกันเวลาสอน มีแนวทางการแก้ปัญหาที่ได้เสนอมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมที่สนุก สลับกับบทเรียนที่กำลังสอนอยู่ และจับคนที่คุยกันแยกจากกัน หรือคนที่ชวนคุยแยกออกมาที่นั่งอื่น โดยเสนอแนะในการการนำผลการศึกษาไปใช้ว่า

1. ครูอิสลามศึกษาต้องเตรียมการสอนทุกครั้งที่มีการสอน และทำการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. ครูอิสลามศึกษาต้องเตรียมการสอนทุกครั้งที่มีการสอนและทำการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ยุทธนา เกื้อกูล (255, น.บ.ทศด้อย) ศึกษาเรื่องวิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสอนและวิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด โดยศึกษาจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ และจากทัศนะของบรรดานักปราชญ์มุสลิม ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ได้แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การสอนเป็นรายบุคคล และการสอนเป็นรายกลุ่ม

2. วิธีสอนของท่านนบีมุฮัมมัด มีความโดดเด่นและมีความหลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีสอนที่สำคัญ ได้แก่ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบสาธิต วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนแบบฝึกฝนและปฏิบัติ วิธีสอนแบบใช้คำถาม วิธีสอนแบบตักเตือน วิธีสอน

แบบตัวพิมพ์และตัวลีบ วิธีสอนแบบอุปมาอุปมัย วิธีสอน แบบเล่าเรื่อง และวิธีสอนโดยการแสดง เป็นแบบอย่าง

3. เทคนิคการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีความหลากหลายเช่นเดียวกัน ซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิคที่สำคัญ ได้แก่ เทคนิคการสอนแบบค่อยเป็นค่อยไปที่ละขั้นตอน เทคนิคการให้ความสำคัญต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล เทคนิคการสร้างความสนใจ เทคนิคการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เทคนิคการสร้างความเป็นมิตรกับผู้เรียน เทคนิคการสอนแบบหยอกล้อ เทคนิคการสอนโดยการเจียบและยอมรับ เทคนิคการสอนโดยการสาบาน ยืนยัน เทคนิคการสอนแบบเน้นย้ำ และเทคนิคการสอนตามกาลเทศะ

นุริซัน คอเลาะ (2551, น. 91) ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี (2) ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี และ (3) รวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนพบว่าในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากและตามความเห็นของวิทยากรอิสลามศึกษาพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาน้อย ไม่มีความหลากหลายและขาดความทันสมัย จากปัญหาดังกล่าวได้รับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขคือ จัดให้มีการอบรมวิทยากรอิสลามศึกษาในเรื่องการจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา พร้อมทั้งแนะนำวิธีการใช้สื่ออย่างถูกต้อง

อัคนันย์ อาลีกาแห (2553, น. 110) ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐตามโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับปัญหาของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐตามโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานีตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษา ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล (2) เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาใน

โรงเรียนของรัฐตาม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ ช่วงระดับที่ต่างกัน และ (3) เพื่อศึกษาความต้องการของครูสอนอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐตาม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับปัญหาของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐตาม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับปัญหาของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐตาม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปร อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ ช่วงระดับที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ความต้องการของครูสอนอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐตาม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานีครั้งนี้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้มีความต้องการมากที่สุดคือ อบรมด้านหลักสูตรแบบเข้มเพื่อความเข้าใจและพัฒนาผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความต้องการมากที่สุดคือ นำเทคนิคใหม่ๆที่หลากลายในการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการมากที่สุดคือ ต้องการสื่อและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เพียงพอ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีความต้องการมากที่สุดคือ กลุ่มมือการวัดและประเมินการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกระดับการศึกษา

สปิยน แชนา (2553, น. 127) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบจังหวัดนราธิวาส โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบจังหวัดนราธิวาส ใน 5 ด้าน คือคุณธรรมจริยธรรมในการสอน เทคนิคและวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน เจตคติของครูนักเรียนและวิชาที่สอน และการวัดและประเมินผลการสอน (2) เพื่อเปรียบเทียบปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษา ที่ต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาด้านศาสนาและสามัญ ช่วงระดับปฏิบัติการสอน และประสบการณ์ในการสอน

ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบจังหวัดนครราชสีมา และ (3) เพื่อรวบรวมปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูอิสลามศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญถึงคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม โดยยึดแนวทางการปฏิบัติตามวิถีทางอิสลาม โดยการศึกษาทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของอัลกุรอานและซุนนะฮ์ของท่านเราะสูล เพื่อนำมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
2. ครูอิสลามศึกษาควรปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อนักเรียนและวิชาที่สอนอย่างจริงจัง และบริสุทธิ์ใจ ซึ่งจะส่งต่อการจัดการเรียนการสอน อิสลามศึกษามิบรรลุผลสำเร็จอย่างรวดเร็ว
3. ครูอิสลามศึกษา ควรต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มั่นศึกษาถึงเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ ที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ต่อการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมมากที่สุด ควรให้การสนับสนุนจัดอบรมด้านความรู้วิชาการ ด้านการใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย และสนับสนุนด้านงบประมาณ เป็นต้น

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการพัฒนาเกณฑ์เป็นกระบวนการในการลดปริมาณและความซับซ้อนของข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศเชิงปริมาณ สำหรับวัดคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาหรือผลการดำเนินงานของระบบใดระบบหนึ่ง นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นตัวแปรคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาในการนำไปใช้วิเคราะห์ เพื่อศึกษาวิจัยในแง่มุมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และการพัฒนาเกณฑ์ที่มีคุณภาพจะต้องมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพที่น่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงได้นำความรู้จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาสร้างเครื่องมือโดยใช้เทคนิคเดลฟาย พัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อกำหนดเป็นเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่

1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.1.2 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดกระบี่ รวม 25 โรงเรียน จำนวน 96 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 17 คน

1.2.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน ที่จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ในจังหวัดกระบี่ รวม 18 โรงเรียน จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ร้อยละ 40 จากประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย

2.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่เป็นแบบปลายเปิด

2.1.2 แบบสอบถามระดับคุณภาพของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 1) เกณฑ์ประเมินด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) เกณฑ์ประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน 3) เกณฑ์ประเมินด้านสื่อการเรียนการสอน 4) เกณฑ์ประเมินด้านการวัดและประเมินผล เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.2 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้วสังเคราะห์มาเป็นกรอบในการจัดทำเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2.2.2 รอบแรกจัดทำแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ประเมิน 4 ด้าน จำนวน 14 ข้อ คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 4 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน 6 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอน 3 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล 3 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิดทำให้มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 เสนอเกณฑ์การประเมินและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งได้กำหนดเวลาในการส่งคำตอบคืนภายใน 2 สัปดาห์ หากผู้เชี่ยวชาญคนใดไม่ส่งคืนทวงถาม

2.2.3 รอบที่สอง หลังจากได้คำตอบจากรอบแรกแล้ว ทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เพื่อนำไปให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ ที่ปรากฏในข้อความทุกประเด็น ในขั้นตอนนี้มีการจัดทำแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดในรูปของมาตรประมาณค่า (rating scale) ซึ่งใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ คำถามที่ใช้ในแบบสอบถามรอบสองเป็นข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญรอบแรกไม่นำเสนอแนวความคิดเห็นของตนเองเพิ่มเติมเข้าไปในแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จากรอบที่สองจะนำมาวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อสรุปผลของกลุ่ม แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลรอบที่สาม

2.2.4 รอบที่สาม จุดมุ่งหมายของรอบนี้ เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซ้ำ ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับ โดยมีข้อมูล 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของกลุ่มที่แสดงด้วยค่าสถิติ ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลที่เป็นคำตอบของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นเจ้าของคำตอบแต่ละคน แบบสอบถามที่ส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สามของแต่ละ

ละคนจึงมีลักษณะไม่เหมือนกัน ข้อมูลในรอบนี้ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความคิดเห็นของตนเองใหม่ หลังจากที่ได้เห็นความคิดเห็นของกลุ่มจากข้อมูลส่วนที่หนึ่งหากยังคงยืนยันหรือไม่ เปลี่ยนคำตอบจากรอบที่สองก็สามารถเหตุผลประกอบได้ ข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาต้องทำการวิเคราะห์และตรวจสอบระดับความสอดคล้องหรือฉันทามติของกลุ่มว่าสามารถยุติการเก็บข้อมูลได้หรือไม่ หากยังไม่พบฉันทามติก็ควรดำเนินการต่อไปในรอบที่สี่ โดยวิธีการแบบเดียวกัน

2.2.5 นำคำตอบที่ได้จากการตอบแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สามมาวิเคราะห์เพื่อยืนยันระดับ ความเหมาะสมของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินและคัดเลือกเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้และตัวบ่งชี้ที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 ตัดสินค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50

2.2.6 คัดเลือกเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้และตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาจัดทำแบบสอบถาม และนำไปตรวจสอบความเที่ยงของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กับครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จังหวัดกระบี่ จำนวน 40 คน โดยใช้สูตรแอลฟาของครอนบาค

2.3 การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

2.3.1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญชาญในการทำเทคนิคเดลฟายใช้เกณฑ์ดังนี้

1) เกณฑ์การแปลความหมายของค่ามัธยฐาน

ค่ามัธยฐาน 4.50-5.00 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด

ค่ามัธยฐาน 3.50-4.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้มาก

ค่ามัธยฐาน 2.50-3.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 1.50-2.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้น้อย

ค่ามัธยฐาน 1.00-1.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

2) เกณฑ์การแปลความหมายของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 1.51-4.00 หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกัน

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 0.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ คือ ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 (สุวิมล ว่องวานิช 2548: 230)

2.3.2 สำหรับเกณฑ์การประเมิน กำหนดดังนี้ ค่าเฉลี่ยมีค่ามากกว่า 3.50 และ
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่มีคุณภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย ตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

3.1.1 ดำเนินการสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแบบปลายเปิดไปให้
ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน โดยการนำส่งด้วยตนเอง จัดส่งทางไปรษณีย์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
พร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระหว่าง
วันที่ 15 มกราคม - 5 กุมภาพันธ์ 2558

3.1.2 ดำเนินการสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง
17 คน โดยการนำส่งด้วยตนเอง จัดส่งทางไปรษณีย์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างวันที่
8-18 กุมภาพันธ์ 2558

3.1.3 ดำเนินการสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน
ทบทวนคำตอบระหว่างวันที่ 20-28 กุมภาพันธ์ 2558

3.1.4 พัฒนาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้
อิสลามศึกษาซึ่งสร้างได้ 78 ข้อ นำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จำนวนครู 40 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง ระหว่างวันที่ 3-10 มีนาคม 2558 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ
0.97

3.1.5 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา
ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไปใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ที่จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา จำนวนครู 40 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสม ระหว่างวันที่ 15-28
มีนาคม 2558 ได้ข้อคำถามที่มีความเหมาะสมในการเป็นเกณฑ์การประเมิน จำนวน 78 ข้อ

3.2 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

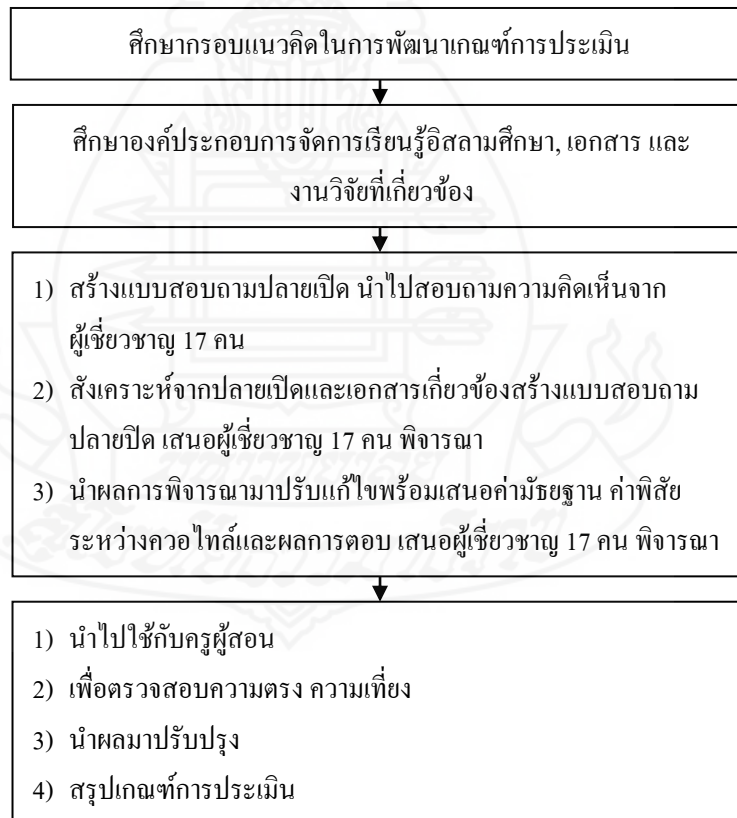
3.2.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 สอบถามผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 15 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.24

3.2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 2, 3 สอบถามผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ได้รับแบบสอบถามคืนครบ คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.2.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา กับครูผู้สอน 40 คน ได้รับเกณฑ์คืน 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.2.4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนำไปใช้กับครูผู้สอน 40 คน ได้รับแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา คืน 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.3 การดำเนินงานสรุป เป็นขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยง และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ 1 กลุ่มเทียบกับเกณฑ์ (One-Sample t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างเกณฑ์การประเมิน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมิน

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้

Md	หมายถึง	ค่ามัธยฐาน
Q_1	หมายถึง	ค่าควอไทล์ที่ 1
Q_3	หมายถึง	ค่าควอไทล์ที่ 3
$Q_3 - Q_1$	หมายถึง	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
\bar{X}	หมายถึง	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าที
p	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติ

แต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างเกณฑ์การประเมิน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยผู้เชี่ยวชาญ 17 คน พิจารณาความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมินครอบคลุม 4 ด้าน รวม 78 ข้อ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 16 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน 33 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอน 16 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล 13 ข้อ และความเห็นการกำหนดเกณฑ์ตัดสินการประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังรายละเอียดในตาราง 4.1-4.4

ตารางที่ 4.1 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้ (n=17)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	Q ₃ - Q ₁	ความหมาย
1. มีการศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจ หลักสูตร ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดเวลาเรียน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2. มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรอิสลามศึกษา	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
3. มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น	4	มาก	1	สอดคล้อง
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
5. ออกแบบการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนเป็นต้น	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
6. พัฒนาโครงสร้างของเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตร กำหนด	4	มาก	1	สอดคล้อง
7. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้และบันทึกผลทุกครั้ง เพื่อพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
8. มีการประชุมสัมมนากับเพื่อนครูเพื่อให้การ สอนดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
9. มีความรู้ ความสามารถในการสอนที่สอดคล้อง กับหลักสูตรอิสลามศึกษา	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	$Q_3 - Q_1$	ความหมาย
10. จัดทำประมวลการสอนตามหลักสูตรและแจกให้กับผู้เรียน	4	มาก	1	สอดคล้อง
11. มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการบริหารโรงเรียน	4	มาก	1	สอดคล้อง
12. มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปประกอบในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
13. ชี้แจงให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบและเข้าถึงความสำคัญของหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้เรียน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
14. มีการจัดกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดีตามที่สังคมต้องการ เน้นการปฏิบัติให้มาก	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
15. มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญตนสู่สังคมและสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
16. มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.1 พบว่าเกณฑ์การประเมินด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในความเป็นไปได้ทั้ง 16 ข้อ เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่ามีเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 12 ข้อ ระดับมากจำนวน 4 ข้อ

ตารางที่ 4.2 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้
ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการเรียนการสอน
(n=17)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	Q ₃ - Q ₁	ความหมาย
1. มีการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนและดำเนินการสอนตามแผน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
4. มีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
5. ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
6. มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
7. ใช้เวลาในการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนด	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
8. จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและหลักคำสอนด้านอิสลาม โดยคำนึงถึงเพศ วัย และสติปัญญา	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
9. เริ่มสอนด้วยการกล่าวคุอาอู พอเหมาะสมไม่ยืดยาว	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
10. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนมีการเรียนการสอนเสมอ	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
11. กระตุ้นให้ผู้เรียนทราบว่าบทเรียนที่เรียนมีบทบาทกับการดำเนินชีวิต	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	$Q_3 - Q_1$	ความหมาย
12. ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อสร้างความต่อเนื่องและเน้นย้ำความเข้าใจของผู้เรียน	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
13. ทดสอบความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
14. การหยิบยกเหตุการณ์ปัจจุบัน/ประเด็นปัญหาในชุมชน ในทีวี หรือเรื่องที่เกิดในโรงเรียน เชื่อมโยงบูรณาการเข้าสู่บทเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อการประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
15. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดความคิด และสร้างปัญหาที่นำไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และการปฏิบัติที่ดี	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
16. จัดกิจกรรมต้องไม่กระทบต่อศาสนากิจประจำวันของผู้เรียน เช่น การละหมาด	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
17. จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เน้นปฏิบัติจริง	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
18. จัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติด้วยตนเองและอยู่ภายใต้การดูแลของครู	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
19. จัดกิจกรรมที่เน้นการสาธิตและบทบาทสมมติ	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
20. จัดสอนเสริมแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
21. ปิดการเรียนการสอนด้วยการอ่านคุอาอฺกิฟารัต และซูเราะฮ์ อัล-อัสรี	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
22. สรุบบทเรียน ควรชัดเจน จดจำง่าย และไม่คลาดเคลื่อนบิดเบือน	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
23. การฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติต่างๆ ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เป็นผู้ฝึกอบรม และคอยให้การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือ	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	$Q_3 - Q_1$	ความหมาย
24. ประพุดคิดนเป็นแบบอย่างทุกๆเรื่องผู้เรียน เคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตาม	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
25. เข้าใจเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริง	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
26. สอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ ผู้เรียน	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
27. นำเทคนิคแบบที่ท่านนบิใช้ในการสอน เช่น เน้นกิจกรรมปลูกจิตสำนึกทางจิตใจก่อนเป็น เบื้องแรก	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
28. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่พอดีไม่ฝืนกำลัง ความสามารถผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล/สถานการณ์	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
29. ให้โอกาสผู้เรียนในการกลับตัว ไม่ลงโทษ	4	มาก	1	สอดคล้อง
30. เน้นสอนให้รู้ วิเคราะห์และนำมาปฏิบัติ	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
31. สอนโดยการบรรยายและยกตัวอย่าง	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
32. สอนโดยการซักถาม โต้ตอบและอภิปราย	4	มาก	1	สอดคล้อง
33. สอนโดยเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม (ญะมาอะฮ์ คือการร่วมมือ)	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าเกณฑ์การประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกัน ในความเป็นไปได้ทั้ง 33 ข้อ เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีเกณฑ์ที่มี ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 31 ข้อ ระดับมากจำนวน 2 ข้อ

ตารางที่ 4.3 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านสื่อการเรียนการสอน (n=17)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	Q ₃ - Q ₁	ความหมาย
1. ใช้สื่อแบบพิมพ์ หนังสือเรียน บัตรคำ บัตรภาพ เช่น ภาพการอาบน้ำละหมาด ภาพการละหมาด ภาพมัสยิด	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2. ใช้สื่อประเภทของจริง เช่น ตัวบุคคล ผู้นำศาสนา วิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ วัสดุอุปกรณ์รอบๆ ตัว	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
3. ใช้สื่อประเภทICT และมัลติมีเดีย เช่น คอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ซีดี	4	มาก	1	สอดคล้อง
4. ใช้สื่อประเภทสถานการณ์ เช่น เรื่องเล่า เกม นิทาน ข่าว	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
5. ใช้สื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	4	มาก	1	สอดคล้อง
6. เลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และวัยของผู้เรียน	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
7. หนังสือที่ใช้มีความต่อเนื่องในทุกระดับชั้น	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
8. เลือกใช้สื่อ โดยออกแบบหรือผลิตสื่อที่สามารถ พัฒนาผู้เรียน ได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
9. จัดทำสื่อเพิ่มเติมโดย การผลิตเอง และบางส่วน ให้ผู้เรียนเป็นผู้ผลิต	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
10. ใช้สื่อที่อยู่รอบตัว โดยใช้สื่อธรรมชาติทั้งหลาย ที่อัลลอฮฺ(ซบ.)ทรงสร้างและราคาไม่แพง	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
11. สื่อที่ใช้ไม่ผิดบทบัญญัติทางศาสนา หรือขัดต่อ ศีลธรรมอันดี เช่น ภาพอนาจาร	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
12. ใช้สื่อประเภทบุคคล โดยใช้ตัวครูเอง	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
13. ใช้บุคคลสำคัญๆ ในท้องถิ่นเป็นแบบอย่าง	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	$Q_3 - Q_1$	ความหมาย
14. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
15. มีการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
16. ติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าเกณฑ์การประเมินด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในความเป็นไปได้ทั้ง 16 ข้อ เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 14 ข้อ ระดับมากจำนวน 2 ข้อ

ตารางที่ 4.4 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากการพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและประเมินผล (n=17)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	$Q_3 - Q_1$	ความหมาย
1. มีการออกแบบวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม เป็นสำคัญ	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2. มีการวัดผลและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเช่นเดียวกับที่ได้ทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
3. มีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ได้จากการวัดและประเมินผล	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้			
	Md	ความหมาย	$Q_3 - Q_1$	ความหมาย
4. ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายตามความเหมาะสมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
5. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
6. ใช้การโต้ตอบด้วยวาจาเป็นการวัดผลระหว่างเรียน	4	มาก	1	สอดคล้อง
7. วัดและประเมินผลโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4	มาก	0	สอดคล้อง
8. วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนท่องจำ	4	มาก	1	สอดคล้อง
9. วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้นเรียน	4	มาก	0	สอดคล้อง
10. วัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดสอบข้อเขียน	5	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
11. วัดและประเมินผลโดยวิธีการตรวจสอบแบบฝึกหัด ตรวจเพิ่มสะสมผลงาน	4	มาก	1	สอดคล้อง
12. วัดและประเมินผลโดยวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียน	4	มาก	1	สอดคล้อง
13. ประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนทุกครั้ง	5	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าเกณฑ์การประเมินด้านการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน ในความเป็นไปได้ทั้ง 13 ข้อ เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า มีเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 7 ข้อ ระดับมากจำนวน 6 ข้อ

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการประเมิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยทั้งรายด้านและรายข้อ 3.50 ขึ้นไปตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าความถี่ และร้อยละ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในการกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยทั้งรายด้านและรายข้อ 3.50 ขึ้นไป (n=17)

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ความถี่	ร้อยละ
เหมาะสม	17	100
ไม่แน่ใจว่าเหมาะสมหรือไม่	0	0
ไม่เหมาะสม	0	0

จากตารางที่ 4.5 ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเกณฑ์ตัดสินผลการประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาที่กำหนดมีความเหมาะสม ร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์การประเมิน

2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมิน

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูไปตรวจสอบความเที่ยงกับครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 40 คน ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (n=40)

รายการประเมิน	ความเที่ยง
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	0.73
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	0.94
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	0.93
4. ด้านการวัดและประเมินผล	0.87
รวมทั้งฉบับ	0.97

จากตารางที่ 4.6 ความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เท่ากับ 0.73 ด้านการจัดการเรียนการสอน เท่ากับ 0.94 ด้านสื่อการเรียนการสอน เท่ากับ 0.93 ด้านการวัดและประเมินผล เท่ากับ 0.87 และความเที่ยงรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

2.2 ผลการวิเคราะห์ความตรงของเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้ง 4 ด้าน แสดงรายละเอียดโครงสร้างจำนวนข้อในตารางที่ 4.7-4.11

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ความตรงรายข้อของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ (n=40)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
1. มีการศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจหลักสูตร ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดเวลาเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	4.73	0.45	17.13*	0.00
2. มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	4.63	0.59	12.15*	0.00
3. มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น	4.53	0.60	10.83*	0.00
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น	4.33	0.76	6.83*	0.00
5. ออกแบบการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นต้น	4.53	0.68	9.55*	0.00
6. พัฒนาโครงสร้างของเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด	4.25	0.78	6.11*	0.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
7. จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และบันทึกผลทุกครั้ง เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไข	4.58	0.68	10.07*	0.00
8. มีการประชุมสัมมนากับเพื่อนครูเพื่อให้การสอนดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน	4.35	0.77	6.99*	0.00
9. มีความรู้ ความสามารถในการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	4.48	0.75	8.21*	0.00
10. จัดทำประมวลการสอนตามหลักสูตรและแจกให้กับผู้เรียน	4.05	0.85	4.11*	0.00
11. มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการบริหารโรงเรียน	4.45	0.55	10.88*	0.00
12. มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปประกอบในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน	4.58	0.71	9.55*	0.00
13. ชี้แจงให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบและเข้าถึงความสำคัญของหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้เรียน	4.48	0.72	8.62*	0.00
14. มีการจัดกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดีตามที่สังคมต้องการ เน้นการปฏิบัติให้มาก	4.73	0.55	13.98*	0.00
15. มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญตนสู่สังคมและสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	4.60	0.59	11.78*	0.00
16. มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	4.63	0.54	13.17*	0.00
รวมเฉลี่ย	4.50	0.66	7.49*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่าเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 16 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าคะแนนระหว่าง 4.05 ถึง 4.73 เมื่อวิเคราะห์ค่าความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.50 และพบว่าเกณฑ์ประเมินทั้ง 16 ข้อ มีความตรงตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความตรงรายข้อของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดการเรียนการสอน (n=40)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
1. มีการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนและดำเนินการสอนตามแผน	4.68	0.53	14.14*	0.00
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	4.55	0.71	9.30*	0.00
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย	4.45	0.81	7.37*	0.00
4. มีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน	4.55	0.71	9.30*	0.00
5. ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้	4.50	0.72	8.83*	0.00
6. มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน	4.28	0.78	6.25*	0.00
7. ใช้เวลาในการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนด	4.48	0.60	10.30*	0.00
8. จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและหลักคำสอนด้านอิสลาม โดยคำนึงถึงเพศ วัย และสติปัญญา	4.40	0.74	7.65*	0.00
9. เริ่มสอนด้วยการกล่าวดูอาอู พอเหมาะสมไม่ยืดเยื้อ	4.48	0.64	9.63*	0.00
10. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนมีการเรียนการสอนเสมอ	4.48	0.64	9.63*	0.00
11. กระตุ้นให้ผู้เรียนทราบว่าบทเรียนที่เรียนมีบทบาทกับการดำเนินชีวิต	4.23	0.86	5.32*	0.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
12. ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อสร้างความต่อเนื่อง และเน้นย้ำความเข้าใจของผู้เรียน	4.53	0.72	9.06*	0.00
13. ทดสอบความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่	4.45	0.71	8.41*	0.00
14. การหยิบยกเหตุการณ์ปัจจุบัน/ประเด็นปัญหาในชุมชน ในทีวี หรือเรื่องที่เกิดในโรงเรียน เชื่อมโยงบูรณาการเข้าสู่บทเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อการประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง	4.60	0.55	12.76*	0.00
15. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดความคิด และสร้างปัญหาที่นำไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และการปฏิบัติที่ดี	4.60	0.71	9.81*	0.00
16. จัดกิจกรรมต้องไม่กระทบต่อศาสนกิจประจำวันของผู้เรียน เช่น การละหมาด	4.63	0.63	11.33*	0.00
17. จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ เน้นปฏิบัติจริง	4.55	0.71	9.30*	0.00
18. จัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติด้วยตนเองและอยู่ภายใต้การดูแลของครู	4.58	0.59	11.44	0.00
19. จัดกิจกรรมที่เน้นการสาธิตและบทบาทสมมติ	4.13	0.69	5.76*	0.00
20. จัดสอนเสริมแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียน	4.18	0.78	5.47*	0.00
21. ปิดการเรียนการสอนด้วยการอ่านคู่อุคิฟารัดและซูเราะฮ์ อัล-อัสรี	4.15	0.77	5.34*	0.00
22. สรุปบทเรียน ควรชัดเจน จดจำง่าย และไม่คลาดเคลื่อนบิดเบือน	4.50	0.72	8.83*	0.00
23. การฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติต่างๆ ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เป็นผู้ฝึกอบรม และคอยให้การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือ	4.30	0.69	7.37*	0.00
24. ประพาดคิดเป็นแบบอย่างต่างๆ เรื่องผู้เรียนเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตาม	4.45	0.75	8.02*	0.00
25. เข้าใจเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริง	4.45	0.71	8.41*	0.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
26. สอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน	4.68	0.57	12.98*	0.00
27. นำเทคนิคแบบที่ท่านนบีใช้ในการสอน เช่น เน้นกิจกรรมปลูกจิตสำนึกทางจิตใจก่อนเป็นเบื้องแรก	4.73	0.55	13.98*	0.00
28. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่พอดีไม่ฝืนกำลังความสามารถผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล/สถานการณ์	4.38	0.67	8.29*	0.00
29. ให้โอกาสผู้เรียนในการกลับตัว ไม่ลงโทษ	4.40	0.71	8.03*	0.00
30. เน้นสอนให้ผู้รู้ วิเคราะห์และนำมาปฏิบัติ	4.48	0.72	8.62*	0.00
31. สอนโดยการบรรยายและยกตัวอย่าง	4.20	0.79	5.60*	0.00
32. สอนโดยการซักถาม โต้ตอบและอภิปราย	4.40	0.71	8.03*	0.00
33. สอนโดยเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม (ญะมาอะฮ์คือการร่วมมือ)	4.38	0.67	8.29*	0.00
รวมเฉลี่ย	4.45	0.69	8.87*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่าเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 33 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าคะแนนระหว่าง 4.13 ถึง 4.73 เมื่อวิเคราะห์ค่าความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าคะแนนเฉลี่ย 4.45 มากกว่า 3.50 และพบว่าเกณฑ์ประเมินทั้ง 33 ข้อ มีความตรงตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความตรงรายข้อของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา
ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านสื่อการเรียนการสอน (n=40)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
1. ใช้สื่อแบบพิมพ์ หนังสือเรียน บัตรคำ บัตรภาพเช่น ภาพการอาบน้ำละหมาด ภาพการละหมาด ภาพมัศยิด	4.63	0.67	10.66*	0.00
2. ใช้สื่อประเภทของจริง เช่น ตัวบุคคล ผู้นำศาสนา วิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ วัสดุอุปกรณ์รอบๆ ตัว	4.55	0.71	9.30*	0.00
3. ใช้สื่อประเภทICT และมัลติมีเดีย เช่น คอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ซีดี	4.63	0.59	12.15*	0.00
4. ใช้สื่อประเภทสถานการณ์ เช่น เรื่องเล่า เกม นิทาน ข่าว	4.53	0.75	8.64*	0.00
5. ใช้สื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	4.58	0.68	10.07*	0.00
6. เลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และวัย ของผู้เรียน	4.60	0.67	10.36*	0.00
7. หนังสือที่ใช้มีความต่อเนื่องในทุกระดับชั้น	4.63	0.59	12.15*	0.00
8. เลือกใช้สื่อ โดยออกแบบหรือผลิตสื่อที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.43	0.71	8.22*	0.00
9. จัดทำสื่อเพิ่มเติมโดย การผลิตเอง และบางส่วนให้ ผู้เรียนเป็นผู้ผลิต	4.43	0.71	8.22*	0.00
10. ใช้สื่อที่อยู่รอบตัว โดยใช้สื่อธรรมชาติทั้งหลาย ที่อัลลอฮฺ(ซบ.)ทรงสร้างและราคาไม่แพง	4.53	0.60	10.83*	0.00
11. สื่อที่ใช้ไม่ผิดทบบัญญัติทางศาสนา หรือขัดต่อ ศีลธรรมอันดี เช่น ภาพอนาจาร	4.55	0.68	9.80*	0.00
12. ใช้สื่อประเภทบุคคล โดยใช้ตัวครูเอง	3.95	0.71	3.98*	0.00
13. ใช้บุคคลสำคัญๆ ในท้องถิ่นเป็นแบบอย่าง	4.15	0.77	5.34*	0.00
14. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.38	0.67	8.29*	0.00
15. มีการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม	4.48	0.78	7.86*	0.00

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
16. ติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนที่เลือกใช้ อย่างเป็นระบบ	4.60	0.63	11.00*	0.00
รวมเฉลี่ย	4.48	0.68	9.18*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่าเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 16 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าคะแนนระหว่าง 3.95 ถึง 4.63 เมื่อวิเคราะห์ค่าความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าคะแนนเฉลี่ย 4.48 มากกว่า 3.50 และพบว่าเกณฑ์ประเมินทั้ง 16 ข้อ มีความตรงตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ความตรงรายข้อของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการวัดและประเมินผล (n=40)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
1. มีการออกแบบวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ ผู้เรียนเป็นคนดี และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม เป็น สำคัญ	4.55	0.68	9.80*	0.00
2. มีการวัดผลและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรเช่นเดียวกับที่ได้ทำการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	4.65	0.48	15.06*	0.00
3. มีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ได้จากการวัดและประเมินผล	4.45	0.78	7.68*	0.00
4. ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายตามความเหมาะสมของ เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา	4.63	0.63	11.33*	0.00
5. วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.50	0.75	8.42*	0.00

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	t	p
6. ใช้การโต้ตอบด้วยวาจาเป็นการวัดผลระหว่างเรียน	4.30	0.79	6.40*	0.00
7. วัดและประเมินผลโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.30	0.76	6.68*	0.00
8. วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนท่องจำ	4.18	0.96	4.46*	0.00
9. วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้นเรียน	4.28	0.78	6.25*	0.00
10. วัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดสอบข้อเขียน	4.50	0.68	9.31*	0.00
11. วัดและประเมินผลโดยวิธีการตรวจสอบแบบฝึกหัดตรวจเพิ่มสะสมผลงาน	4.58	0.59	11.44*	0.00
12. วัดและประเมินผลโดยวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน	4.68	0.62	12.07*	0.00
13. ประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนทุกครั้ง	4.80	0.52	15.92*	0.00
รวมเฉลี่ย	4.49	0.69	9.60*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่าเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 13 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าคะแนนระหว่าง 4.18 ถึง 4.80 เมื่อวิเคราะห์ค่าความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด คือค่าคะแนนเฉลี่ย 4.49 มากกว่า 3.50 และพบว่าเกณฑ์การประเมินทั้ง 13 ข้อ มีความตรงตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความตรงของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา
ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกเป็นรายด้าน

รายการประเมิน	จำนวนข้อ	\bar{X}	S.D.	t	p
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	16	4.50	0.66	7.49*	0.00
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	33	4.45	0.69	8.87*	0.00
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	16	4.48	0.68	9.18*	0.00
4. ด้านการวัดและประเมินผล	13	4.49	0.69	9.60*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.11 พบว่าเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 78 ข้อ มีความตรงตามเกณฑ์ โดยมีค่าเฉลี่ย
3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ดำเนินการโดยสรุปดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อสร้างเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

1.2 วิธีดำเนินการ

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 17 คน

2) ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน ที่จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ในจังหวัดกระบี่ รวม 18 โรงเรียน จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ร้อยละ 40 จากประชากร

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่เป็นแบบปลายเปิด

2) แบบสอบถามระดับคุณภาพของเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 1) เกณฑ์ประเมิน

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) เกณฑ์ประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน 3) เกณฑ์ประเมินด้านสื่อการเรียนการสอน 4) เกณฑ์ประเมินด้านการวัดและประเมินผล เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1) ดำเนินการสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแบบปลายเปิดไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน โดยการนำส่งด้วยตนเอง จัดส่งทางไปรษณีย์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์พร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระหว่างวันที่ 15 มกราคม - 5 กุมภาพันธ์ 2558

2) ดำเนินการสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน โดยการนำส่งด้วยตนเอง จัดส่งทางไปรษณีย์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างวันที่ 8-18 กุมภาพันธ์ 2558

3) ดำเนินการสอบถามรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ทบทวนคำตอบระหว่างวันที่ 20-28 กุมภาพันธ์ 2558

4) พัฒนาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาซึ่งสร้างได้ 78 ข้อ นำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวนครู 40 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง ระหว่างวันที่ 3-10 มีนาคม 2558 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

5) นำแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไปใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา จำนวนครู 40 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสม ระหว่างวันที่ 15-28 มีนาคม 2558 ได้ข้อคำถามที่มีความเหมาะสมในการเป็นเกณฑ์การประเมิน จำนวน 78 ข้อ

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเที่ยง และการทดสอบค่าที(t-test) แบบ 1 กลุ่มเทียบกับเกณฑ์ (One-Sample t-test)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 การสร้างเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่ จากการสร้าง โดยใช้เทคนิคเดลฟายได้เกณฑ์ครอบคลุม 4 ด้าน รวม 78 ข้อ คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 16 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน 33 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอน 16 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล 13 ข้อ และคะแนนที่จะใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญในมิติด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมิน พบว่า เกณฑ์ที่สร้างขึ้นมีค่ามัธยฐานระดับมากขึ้นไป ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันทุกข้อ และผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ทั้งรายด้านและรายข้อมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน

1.3.2 การตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา นำแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นไปใช้ตรวจสอบความเที่ยงกับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 จากนั้นนำแบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินทั้ง 4 ด้าน จำนวน 78 ข้อ ไปใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อศึกษาความเหมาะสม นำข้อมูลมาทดสอบค่าที (t-test) แบบ 1 กลุ่มเทียบกับเกณฑ์ (One-Sample t-test) คัดเลือกเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ย ± 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้เกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน รวม 78 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 16 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 33 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 16 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 13 ข้อ

2. อภิปรายผล

เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

2.1 ผลการวิจัย การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ตามกรอบแนวคิดการวิจัยมีประเด็นสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าข้อที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือต้องศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจหลักสูตร

ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดเวลาเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นต้น มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ว่าสามารถพัฒนาเด็กเป็นคนคิดตามที่สังคมต้องการ มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญตนสู่สังคมและสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษามีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน เน้นการปฏิบัติให้มาก ซึ่งสอดคล้องกับอิสรา สิทธีสาร (2546, น. 95) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนและเตรียมการสอน และพบว่าต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลก่อนทำการสอน โดยเฉพาะความรู้เดิม ซึ่งตรงกับงานวิจัยของพรรณทิพา อินธิมา (2551, น. 124) เรื่องการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเขียว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี คือผู้บริหารและคณะครูมีการเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนใช้หลักสูตร สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นและมีการพัฒนาหลักสูตรตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน และตรงกับที่ ชูมัยยะห์ สาและ (2550, น. 122) ที่ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของวิทยากรอิสลามศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา ได้ให้ข้อเสนอแนะในการการนำผลการวิจัยไปใช้ว่า ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ควรกำหนดหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้วิทยากรอิสลามศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรอิสลามศึกษา

2.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าข้อที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด คือมีการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนและดำเนินการสอนตามแผน นำเทคนิคแบบที่ท่านนบีใช้ในการสอน เช่น เน้นกิจกรรมปลูกจิตสำนึกทางจิตใจก่อนเป็นเบื้องแรก และสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน ทั้งนี้เป็นเพราะซัลมา หีมอะด้า (2553, น. 134) ที่ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะในการการนำผลการวิจัยไปใช้ว่า ครูอิสลามศึกษาต้องเตรียมการสอนทุกครั้งที่มีการสอน และทำการสอนให้เป็นไปตามแผนการสอน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมี

คุณภาพและมีประสิทธิภาพ และตรงกับสปีช แชนา (2553, น. 127) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติ การสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบจังหวัด นราธิวาส ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะในการการนำผลการวิจัยไปใช้ว่าครูอิสลามศึกษา ควรตระหนัก และให้ความสำคัญถึงคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม โดยยึดแนวทางการปฏิบัติตามวิถีทางของอิสลาม โดยการศึกษาทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และครูอิสลามศึกษาควรปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อนักเรียนและ วิชาที่สอนอย่างจริงใจและบริสุทธิ์ใจ ซึ่งจะส่งต่อการจัดการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ และตรง กับนายยุทธนา เกื้อกูล (2555, น. บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องวิทยาการสอนของท่านบิหมุฮัมมัด ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ท่านบิหมุฮัมมัด มิได้จำกัดวิธีสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจงใน การสอนแต่ละครั้งของท่าน แต่ท่านจะใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละ บทเรียน และตามสถานการณ์ที่หลากหลาย ดังนั้น วิทยาการสอนของจึงเป็นวิทยาการสอนที่ สมบูรณ์และได้ถ่ายทอดจบจนมาถึงปัจจุบัน

2.1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าสื่อที่มีความเหมาะสมและ เป็นไปได้ในระดับมากที่สุดคือ ใช้สื่อแบบพิมพ์ หนังสือเรียน บัตรคำ บัตรภาพเช่น ภาพการอาบน้ำ ละหมาด ภาพการละหมาด ภาพมัสยิด ใช้สื่อประเภท ICT และมัลติมีเดีย เช่น คอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ซีดี เลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และวัยของผู้เรียน หนังสือที่ใช้มี ความต่อเนื่องในทุกๆระดับชั้น ทั้งนี้เป็นเพราะ อิศรา สิทธิสาร (2546, น. 96) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรเลือกสื่อที่มีความถูกต้อง เหมาะสมตามวิชา และตรงกับ นูรีซัน ดอเลาะ (2551, น. 91) ที่ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหา การเรียนการสอนอิสลามศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ว่า ควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายมีความทันสมัยเนื่องจาก ปัญหาพบว่าสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในประเทศไทยมีน้อย ไม่มีความหลากหลายและ ขาดความทันสมัยอีกด้วย และสอดคล้องกับ อัลดันนัย์ อาลีกาแห (2553, น. 110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาใน โรงเรียน ของรัฐตามโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาในจังหวัด ปัตตานี ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขอเสนอแนะให้แก่ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดซื้อและนวัตกรรม ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เพียงพอ ทันสมัยและหลากหลาย เหมาะสมกับวัยผู้เรียน

พร้อมจัดอบรมและสัมมนาครูสอนอิสลามศึกษาเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่ออย่างถูกต้อง เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.1.4 ด้านการวัดและประเมินผล

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าข้อที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดคือ มีการวัดผลและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เช่นเดียวกับที่ได้ทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัดและประเมินผลโดยวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนักเรียนของผู้เรียน วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน และตัดสินผลการเรียน โดยมีขั้นตอนตั้งแต่การประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียนโดยใช้วิธีการ และเครื่องมืออย่างหลากหลาย (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2551; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับ อิศรา สิทธิสาร (2546, น. 97) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ครูต้องประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสมและยุติธรรม ประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมิน ควรมีการประเมินผลการเรียนทุกด้านด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย โดยประเมินไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงให้ผู้ปกครองและเพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมิน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์ แบบสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สร้างขึ้น จำนวน 78 ข้อ มีความเที่ยง ทั้งฉบับเท่ากับ .97 เมื่อนำไปใช้พบว่ามีคุณภาพในด้านความเหมาะสม จำนวน 78 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้เกณฑ์ 16 ข้อ
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้เกณฑ์ 33 ข้อ
- 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้เกณฑ์ 16 ข้อ
- 4) ด้านการวัดและประเมินผล ได้เกณฑ์ 13 ข้อ

พบว่าเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงสามารถนำไปเป็นเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเกณฑ์การประเมินที่ดีต้องมีความตรง และความเที่ยง ขณะที่เกณฑ์การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษานี้สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักเหตุผลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากยังไม่เคยมีการกำหนด

เกณฑ์การประเมินในเรื่องนี้มาก่อน (สมคิด พรหมจ้อย, 2545; บุญเชิด ภิญ โญอนันตพงษ์, 2545) ขณะเดียวกันจะต้องได้รับการยอมรับจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ประเมิน และผู้ใช้ผลการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2551) ที่ระบุว่า การกำหนดเกณฑ์สัมบูรณ์อาจเกิดขึ้นได้ โดยผู้รู้และผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ร่วมกันกำหนด เพื่อรวบรวมกลั่นกรองความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นแล้วประมวลสรุปเป็นเกณฑ์

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สร้างขึ้นมีความตรง และความเหมาะสมในการนำไปใช้ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ หรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังกัด สามารถนำไปใช้ประเมินตนเอง เพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และได้ข้อมูลในการวางแผนพัฒนาต่อไป

3.1.2 การนำเกณฑ์ไปใช้ประเมิน ควรศึกษาทำความเข้าใจวิธีการใช้จากคู่มือให้ชัดเจน และควรนำไปประเมินให้ครบทุกด้านเพื่อให้ได้สารสนเทศครบถ้วน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษามีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและมีบริบทหลายอย่างที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ทั่วไป

3.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ และโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนาอิสลามสามารถใช้เกณฑ์นี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา หรือพัฒนาครูผู้สอนซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานของโรงเรียนโดยตรง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่เท่านั้น ไม่ครอบคลุมไปยังประชากรครูในสังกัดอื่น จึงควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ด้วย เพื่อให้ ครอบคลุมประชากรในขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น

3.2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินที่เป็นองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในประเด็นอื่นๆ เช่น บทบาทผู้บริหาร บทบาทผู้ปกครอง บทบาทคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

3.2.3 การทำวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินใดๆ ด้วยเทคนิคเดลฟายควรมีการสังเคราะห์ก่อน ว่ามีผู้เชี่ยวชาญด้านที่ต้องการศึกษาหรือไม่ เพราะการศึกษาต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546*. สืบค้นจาก http://www.skprivate.go.th/home/sites/default/files/Form_Download/Curriculum_Is2546.PDF
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- _____. (2553). *การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา วัฒนสุนทร. (2549). การประเมินผลกระทบของนโยบาย แผนงาน โครงการ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดการ โครงการประเมิน*. (หน่วยที่ 15). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- _____. (2551). *สัมมนาการออกแบบเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการประเมินการศึกษา*. (หน่วยที่ 4). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- เฉลิมพล และชน. (2550). *สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ชลมา หีมอะด้า. (2553). *การใช้หลักจิตวิทยาการศึกษาอิสลามในกระบวนการสอนของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ชิดดิ๊ก อาลี. (2554). *วิวัฒนาการการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- ชูมัยยะห์ สาและ. (2551). *บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของ
วิทยาการอิสลามศึกษา ใน โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.*
- ทิสนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.*
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2546). *นวัตกรรมเทคโนโลยีสื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: นีลนาการพิมพ์.*
- นุริชาน คอเลาะ. (2551). *สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ใน โรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.*
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *คุณภาพเครื่องมือนัก. ใน ประมวลสาระวิชาการพัฒนาเครื่องมือ
สำหรับการประเมินการศึกษา. (หน่วยที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.*
- บุญศรี พรหมมาพันธุ์. (2551). *สัมมนาการประเมินหลักสูตร. ใน ประมวลสาระวิชาสัมมนาการ
ประเมินการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.*
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2547). *ประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. ใน การบริหาร
การศึกษา หน่วยที่ 1-4. พิษณุโลก: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- ผดุงชัย ภูพัฒน์. (2551). *การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมิน. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการ
ประเมินและการจัดการ โครงการ. (หน่วยที่ 4). นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.*
- พยนต์ งามทอง (2552). *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นของโรงเรียน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*
- พรรณทิพา อินธิมา. (2551). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเขียว อำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษาฉบับ
กฤษฎีกา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 8-12.*
- พิสนุ พองศรี. (2549). *การประเมินทางการศึกษา:แนวคิดสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
เทียมฟ้าการพิมพ์.*

- เพชรรา พิพัฒน์สันติกุล. (2548). การประกันคุณภาพการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ ประเมินและการจัดการ โครงการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). (หน่วยที่ 10). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- มัสลัน มาหะมะ. (2558). *อิสลามกับระบบการศึกษา*. สืบค้นจาก <http://www.islammore.com/main/content.php?page=sub&category=61&id=957>
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2550). *วิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์. อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เรวดี กระโหมวงษ์ และคณะ. (2546). *รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพความต้องการและการพัฒนา ทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ
- วรรณดี แสงประทีปทอง. (2551). *สัมมนาการประเมินผู้เรียน*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ ประเมิน การศึกษา*. (หน่วยที่ 13). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ศรานตา จันทร์เมือง. (2543). *การพัฒนาเกณฑ์ประเมินพฤติกรรมการสอนคอมพิวเตอร์ระดับ มัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศิริชัย กาญจนวาที. (2545). *ทฤษฎีการประเมินและการตัดสินใจ*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ ประเมินและการจัดการ โครงการประเมิน*. (หน่วยที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ศิริเดช สุชีวะ. (2548). *การประเมินผลการดำเนินโครงการ*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ ประเมิน และการจัดการ โครงการประเมิน*. (หน่วยที่ 9). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สปีซัน แชนา. (2553). *การปฏิบัติการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาที่เปิดสอนสองระบบ จังหวัดนราธิวาส*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2545). *หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินนโยบาย แผนงาน โครงการ และ หลักสูตร*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ ประเมินและการจัดการ โครงการประเมิน*. (หน่วยที่ 11). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.

- สมถวิล วิจิตรวรรณ. (2547). การประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู. *วารสารการประเมินผล การศึกษา*, ม.ป.ป.(2), 39.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2552). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- _____. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้*. พระนครศรีอยุธยา: เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- สุพัตร์ พิบูลย์. (2545). แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมิน และการจัดการโครงการประเมิน*. (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สุพิมพ์ ศรีพันธุ์รสกุล. (2551) สัมมนาแนวคิดและพัฒนาการของการประเมิน. ใน *ประมวล สาระ ชุดวิชาสัมมนาการประเมินการศึกษา*. (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สุวิมล ตรีกานนท์. (2549). การกำหนดจุดมุ่งหมาย ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และ โครงการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). (หน่วยที่ 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). *คู่มือการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: การ ออกแบบระบบประเมินผลภายใน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อदनันท์ อาลีกาแห. (2553). *ปัญหาและความต้องการของครูอิสลามศึกษาในการจัดการเรียน การสอนอิสลามศึกษาใน โรงเรียนของรัฐตาม โครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อากรณ์ ใจเที่ยง. (2540). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อิสรา สิทธิสาร. (2546). *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ เรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ โรงเรียนในสังกัดสังฆ มณฑลราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- อุไรวรรณ ฉัตรสุภางค์. (2550). *บทบาทผู้บริหาร โรงเรียน ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ฮอชาติ บินล่าเต๊ะ. (2552). *หลักการจัดการศึกษาอิสลามของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- Dunn, Thomas G. (1980). Understanding and Coping with CBTE Limitations. *Journal of teacher Education*, 31(4), 27-33.
- Hugh, John B. and Duncan, James K. (1970). *Teaching description and analysis*. Retrieved from http://agri.vru.ac.th/SAR2553/child_center.pdf.
- Trumble, Bill and other. (2000). *Reader's Digest great dictionary of the English language*. London: Reader's Digest.

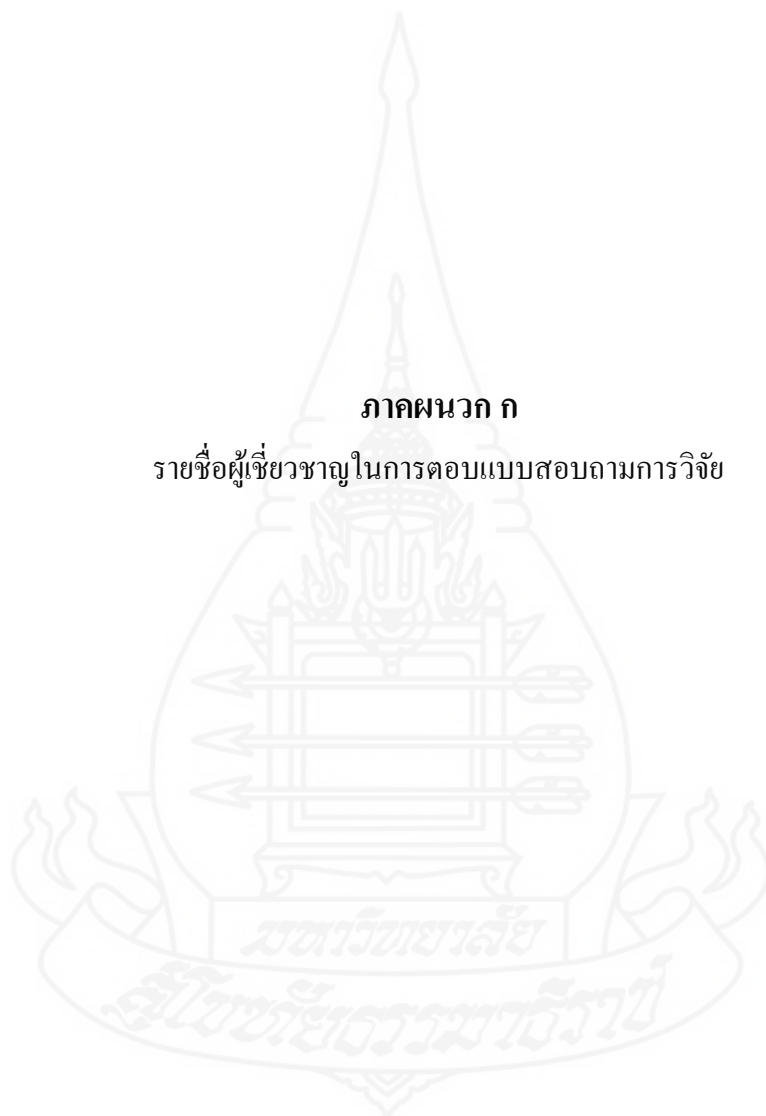

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

1. ดร.วิศรุต เลาะวิถี หัวหน้าภาควิชาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กรุงเทพมหานคร
2. นายสาโรช จรจิตต์ หัวหน้าศูนย์พัฒนาอิสลามศึกษา สำนักงานศึกษาธิการ
ภาค 12 จังหวัดยะลา
3. นายอิบรอฮีม อาแล ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาฏอนี
จังหวัดยะลา
4. ผศ.เจ๊ะเหล๊ะ แจกพงศ์ ผู้อำนวยการสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา
มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จังหวัดยะลา
5. นายชอหมาด ไบหมาคป็นจอ นักวิชาการอิสลามศึกษาสำนักงานการศึกษาเอกชน.
จังหวัดสตูล
6. นายสุนทร ศรีหมุ่น ผู้บริหารโรงเรียนและครูอิสลามศึกษาโรงเรียนวิทยาคารอิสลาม
จังหวัดกระบี่
7. นายดี ทองคำ ผู้บริหารโรงเรียนและครูอิสลามศึกษาโรงเรียนทองคำวิทยา
นุสรณ์ จังหวัดกระบี่
8. นายดำกิม กุลดี ผู้บริหารโรงเรียนเอกภาพศาสนวิทย์ จังหวัดกระบี่
9. นายสมพร กุลหลัง ผู้บริหารโรงเรียนวิทยาคารอิสลาม จังหวัดกระบี่
10. นายจิรศักดิ์ บุตรเด็น ผู้บริหารโรงเรียนอุทยานศึกษาระบบี จังหวัดกระบี่
11. นายไพศาล ตอยิบ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนอัสตังกียะห์อิสลามียะห์
จังหวัดนราธิวาส
12. นายอภิรัตน์ ใจดี ครูอิสลามศึกษาโรงเรียนอรรรอยานพิทยานุสรณ์ จังหวัดกระบี่
13. นายอำพล พายายม ครูอิสลามศึกษาโรงเรียนอุทยานศึกษาระบบี จังหวัดกระบี่
14. นายอิหมรอน ลีและ ครูอิสลามศึกษาโรงเรียนอนุบาลวังทอง จังหวัดกระบี่
15. นายเสรี ชะนาย ครูอิสลามศึกษาโรงเรียนอนุบาลมาเรียม จังหวัดกระบี่
16. นายอาณัติ เจ๊ะละหวัง ครูอิสลามศึกษาโรงเรียนอุทยานศึกษาระบบี จังหวัดกระบี่
17. นายนำอิม กองสิน ครูอิสลามศึกษาโรงเรียนประกอบธรรมอิสลาม จังหวัดกระบี่
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศษ 0522.16 (บ)/48

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

16 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางมาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา วิชาเอกการประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติ ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ของครู โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึง ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมิน การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7 (เบอร์โทรนักศึกษา 083-528-1190)

ภาคผนวก ค
เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามรอบที่ 1

เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลามจังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทเรื่อง "การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาจังหวัดกระบี่" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

ในการตอบแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญจะตอบทั้งหมด 3 รอบ โดยครั้งนี้ถือเป็นรอบที่ 1 ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นต่อเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปพัฒนาเป็นเกณฑ์การประเมินต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จและมีความสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม คำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามจะใช้เพื่อการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

นางมาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คำจำกัดความในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้กับผู้เรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักธรรมและการปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาอิสลามซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดและประเมินผล

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง หลักสูตรอิสลามศึกษา ที่ทางสถานศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่สังคมคาดหวัง โดยที่ผู้สอนต้อง ทำการศึกษาทำความเข้าใจ วิเคราะห์ พัฒนาและวางแผนหลักสูตร จนสามารถนำไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการวางแผนการสอน กำหนดจุดประสงค์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดการเรียนรู้ ครูต้องมีเทคนิควิธีสอน สื่อการสอน แล้วประเมินเพื่อวัดความรู้ผู้เรียนก่อนและหลังกิจกรรมการสอน เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้อันใช้ในสถานศึกษา ครูควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้อัน เช่น ความสอดคล้องกับเนื้อหา สาระการเรียนรู้ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ ฉะนั้นครูจะต้องมีการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม

4. ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึงครูจะต้องตัดสินผลการเรียนให้แก่ผู้เรียนตามระเบียบแนวทางการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา โดยมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนทุกครั้ง เพื่อประเมินศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู และข้อมูลที่ได้จากการประเมินภายหลังการเรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ปรับปรุง แก้ไข ซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน หรือแก้ไขวิธีเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โปรดตอบทุกข้อคำถามและขอความกรุณาจากท่าน
ตอบแบบสอบถาม ภายในเวลา 2 สัปดาห์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อผู้ตอบ ตำแหน่ง

อายุ.....ปี วุฒิการศึกษา.....ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือการแสดงออกของครูที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

1. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจและวางแผนการใช้หลักสูตรก่อนนำไปใช้อย่างไรบ้าง

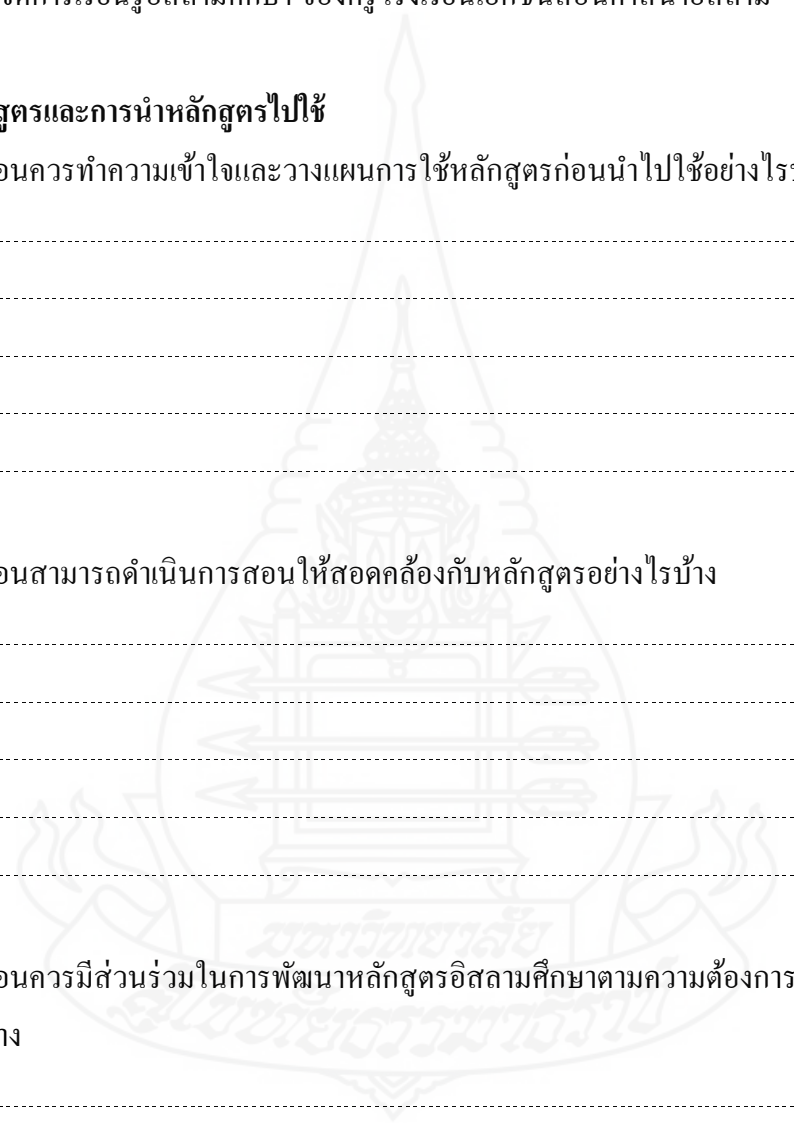
.....
.....
.....
.....
.....

2. ครูผู้สอนสามารถดำเนินการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

3. ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

4. ครูผู้สอนควรพัฒนาตนเองอย่างไรเพื่อให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ครูผู้สอนควรมีการวางแผน และการเตรียมการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษา ควรใช้การนำเข้าสู่บทเรียน อย่างไร

3. กิจกรรมที่ใช้ระหว่างปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษา ที่เหมาะสมควรมีลักษณะอย่างไร

4. กิจกรรมในชั้นสรุป ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษา ที่เหมาะสมควรมีลักษณะอย่างไร

5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษา บทบาทของครูควรเป็นอย่างไร

6. เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ประกอบด้วยเทคนิคใดบ้าง

ด้านสื่อการเรียนการสอน

1. สื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ควรมีสื่อประเภทใดบ้าง

2. ครูผู้สอนควรเลือกใช้สื่อ ออกแบบและผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. สื่อประเภทใดที่ครูอิสลามศึกษาสมควรใช้มากที่สุด เพราะเหตุใดจึงเลือกใช้สื่อนี้

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการวัดและประเมินผล

1. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรมีการวัดผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. การวัดและประเมินผลผู้เรียนครูอิสลามศึกษาควรใช้วิธีการใด เทคนิคใด อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครื่องมือ/
รูปแบบของการวัดและประเมินผลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ด้วยความขอบคุณยิ่ง

แบบสอบถามรอบที่ 2

ชื่อผู้ตอบ.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

ขอให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นต่อเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยจัดระดับความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามระดับความคิดเห็นที่มี โดยกำหนดระดับคะแนนและความหมายของคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน มากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน มาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน ปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน น้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
0	จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และบันทึกผลทุกครั้ง เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไข	✓				

หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และบันทึกผลทุกครั้ง เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เป็นรายการที่มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมินมากที่สุด

โปรดตอบทุกข้อคำถาม

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไปประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
	1.ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้						
1.1	มีการศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจหลักสูตร ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดเวลาเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
1.2	มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา						
1.3	มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น						
1.4	มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น						
1.5	ออกแบบการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นต้น						
1.6	พัฒนาโครงสร้างของเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด						
1.7	จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และบันทึกผลทุกครั้ง เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไข						
1.8	มีการประชุมสัมมนากับเพื่อนครูเพื่อให้การสอนดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน						
1.9	มีความรู้ ความสามารถในการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา						
1.10	จัดทำประมวลการสอนตามหลักสูตรและแจกให้กับผู้เรียน						
1.11	มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการบริหารโรงเรียน						

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไปประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1.12	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปประกอบ ในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน						
1.13	ชี้แจงให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบและเข้าถึง ความสำคัญของหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีต่อวิถีชีวิต ของผู้เรียน						
1.14	มีการจัดกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดีตามที่สังคมต้องการ เน้น การปฏิบัติให้มาก						
1.15	มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญตนสู่สังคมและสอดคล้องกับ หลักสูตรอิสลามศึกษา						
1.16	มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ในการเรียนการสอน						
	2.ด้านการจัดการเรียนรู้						
2.1	มีการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็น ที่ น่าสนใจของผู้เรียนและดำเนินการสอนตามแผน						
2.2	กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน						
2.3	ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความ แตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำ ผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย						
2.4	มีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มี ความเหมาะสมกับการเรียนการสอน						
2.5	ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้						
2.6	มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับ ผู้เรียน						
2.7	ใช้เวลาในการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรอิสลาม ศึกษากำหนด						

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไปประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
2.8	จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและหลักคำสอนด้านอิสลาม โดยคำนึงถึงเพศ วัย และสติปัญญา						
2.9	เริ่มสอนด้วยการกล่าวคุอออ พอเหมาะสมไม่ยืดเยื้อ						
2.10	แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนมีการเรียนการสอนเสมอ						
2.11	กระตุ้นให้ผู้เรียนทราบว่าบทเรียนที่เรียนมีบทบาทกับการดำเนินชีวิต						
2.12	ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อสร้างความต่อเนื่องและเน้นย้ำความเข้าใจของผู้เรียน						
2.13	ทดสอบความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่						
2.14	การหยิบยกเหตุการณ์ปัจจุบัน/ประเด็นปัญหาในชุมชนในที่วิ หรือเรื่องที่เกิดในโรงเรียน เชื่อมโยงบูรณาการเข้าสู่บทเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อการประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง						
2.15	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดความคิด และสร้างปัญหาที่นำไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และการปฏิบัติที่ดี						
2.16	จัดกิจกรรมต้องไม่กระทบต่อศาสนกิจประจำวันของผู้เรียน เช่น การละหมาด						
2.17	จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เน้นปฏิบัติจริง						
2.18	จัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติด้วยตนเองและอยู่ภายใต้การดูแลของครู						
2.19	จัดกิจกรรมที่เน้นการสาธิตและบทบาทสมมติ						
2.20	จัดสอนเสริมแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียน						
2.21	ปิดการเรียนการสอนด้วยการอ่านคุอออกิฟารัตและซูเราะฮ์ อัล-อัสรี						

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไปประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
2.22	สรุปบทเรียน ควรชัดเจน จดจำง่าย และไม่คลาดเคลื่อน บิดเบือน						
2.23	การฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติต่าง ๆ ครูเป็นผู้ชี้แนะ แนวทาง เป็นผู้ฝึกอบรม และคอยให้การส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือ						
2.24	ประพุดิตนเป็นแบบอย่างทุกๆเรื่องผู้เรียนเคารพ เชื่อ ฟัง และปฏิบัติตาม						
2.25	เข้าใจเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริง						
2.26	สอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน						
2.27	นำเทคนิคแบบที่ท่านนบีใช้ในการสอน เช่น เน้น กิจกรรมปลูกจิตสำนึกทางจิตใจก่อนเป็นเบื้องแรก						
2.28	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่พอดีไม่ฝืนกำลังความสามารถ ผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล/ สถานการณ์						
2.29	ให้โอกาสผู้เรียนในการกลับตัว ไม่ลงโทษ						
2.30	เน้นสอนให้รู้ วิเคราะห์และนำมาปฏิบัติ						
2.31	สอนโดยการบรรยายและยกตัวอย่าง						
2.32	สอนโดยการซักถามโต้ตอบและอภิปราย						
2.33	สอนโดยเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม (ญะมาอะฮ์คือการ ร่วมมือ)						
	3.ด้านสื่อการเรียนการสอน						
3.1	ใช้สื่อแบบพิมพ์ หนังสือเรียน บัตรคำ บัตรภาพเช่น ภาพการอาบน้ำละหมาด ภาพการละหมาด ภาพมัศฮิด						
3.2	ใช้สื่อประเภทของจริง เช่น ตัวบุคคล ผู้นำศาสนา วิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ วัสดุอุปกรณ์รอบๆ ตัว						
3.3	ใช้สื่อประเภทICT และมัลติมีเดีย เช่น คอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ซีดี						

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไปประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
3.4	ใช้สื่อประเภทสถานการณ์ เช่น เรื่องเล่า เกม นิทาน ข่าว						
3.5	ใช้สื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์						
3.6	เลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และวัย ของผู้เรียน						
3.7	หนังสือที่ใช้มีความต่อเนื่องในทุกระดับชั้น						
3.8	เลือกใช้สื่อ โดยออกแบบหรือผลิตสื่อที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้						
3.9	จัดทำสื่อเพิ่มเติมโดย การผลิตเอง และบางส่วนให้ ผู้เรียนเป็นผู้ผลิต						
3.10	ใช้สื่อที่อยู่รอบตัว โดยใช้สื่อธรรมชาติทั้งหลายที่อัลลอส อ(ชบ.)ทรงสร้างและราคาไม่แพง						
3.11	สื่อที่ใช้ไม่ผิดบัพัญญัติทางศาสนา หรือขัดต่อศีลธรรม อันดี เช่น ภาพอนาจาร						
3.12	ใช้สื่อประเภทบุคคล โดยใช้ตัวครูเอง						
3.13	ใช้บุคคลสำคัญๆ ในท้องถิ่นเป็นแบบอย่าง						
3.14	ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน						
3.15	มีการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม						
3.16	ติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนที่เลือกใช้อย่าง เป็นระบบ						
	4.ด้านการวัดและประเมินผล						
4.1	มีการออกแบบวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดผลสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคน ดี และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม เป็นสำคัญ						
4.2	มีการวัดผลและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรเช่นเดียวกับที่ได้ทำการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน						

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไปประเมิน					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
4.3	มีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ได้จากการวัดและประเมินผล						
4.4	ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายตามความเหมาะสมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา						
4.5	วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง						
4.6	ใช้การโต้ตอบด้วยวาจาเป็นการวัดผลระหว่างเรียน						
4.7	วัดและประเมินผลโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล						
4.8	วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนท่องจำ						
4.9	วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้นเรียน						
4.10	วัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดสอบข้อเขียน						
4.11	วัดและประเมินผลโดยวิธีการตรวจสอบแบบฝึกหัดตรวจเพิ่มสะสมผลงาน						
4.12	วัดและประเมินผลโดยวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน						
4.13	ประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนทุกครั้ง						

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม 😊😊

แบบสอบถามรอบที่ 3

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลามจังหวัดกระบี่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ต่อจากแบบสอบถามรอบที่ 2

2. การตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 ขอให้ท่านพิจารณาผลการตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเปรียบเทียบกับคำตอบของท่านในรอบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้แสดง ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และค่าคะแนนเดิมที่ท่านได้ให้ไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 แนบมาในแบบสอบถามฉบับนี้แล้วดังนี้

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) คือผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แสดงด้วยสัญลักษณ์ M

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์แปลผลไว้ ดังนี้

ค่ามัธยฐาน 4.50-5.00 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด

ค่ามัธยฐาน 3.50-4.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้มาก

ค่ามัธยฐาน 2.50-3.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้ปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 1.50-2.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้ น้อย

ค่ามัธยฐาน 1.00-1.49 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเป็นไปได้ น้อยที่สุด

2.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) คือ ช่วงการกระจายระยะระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1

$(Q_3 - Q_1)$ ซึ่ง แสดงด้วยสัญลักษณ์ \leftrightarrow ทั้งนี้ถ้าค่าที่ได้ไม่เกิน 1.50 ถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

2.3 ค่าคะแนนเดิมที่ท่านได้ให้ไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 แสดงด้วยสัญลักษณ์ X

2.4 ค่าคะแนนที่ท่านจะให้ในแบบสอบถามรอบที่ 3 ขอให้แสดงด้วยสัญลักษณ์ ✓

การตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ เพื่อให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้นำคำตอบที่ให้ความคิดเห็นไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 มาพิจารณาอีกครั้งว่าท่านยังมีความคิดเช่นเดิมหรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น เมื่อท่านพิจารณาแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสม

ซึ่งจำแนกเป็น 5 ระดับ โดยมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง รายการประเมินนั้นเป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ มากที่สุด

4 หมายถึง รายการประเมินนั้นเป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ มาก

3 หมายถึง รายการประเมินนั้นเป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ ปานกลาง

2 หมายถึง รายการประเมินนั้นเป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ น้อย

1 หมายถึง รายการประเมินนั้นเป็นเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ น้อยที่สุด

ทั้งนี้หากความคิดเห็นของท่าน ไม่อยู่ในขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ของการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านได้โปรดแสดงเหตุผลสำหรับการตอบของท่านด้วย เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในงานวิจัยต่อไป

ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ในการนำไปประเมิน					Md	Q ₃ - Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
	1.ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้								
1.1	มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	M ↔ ✓	X				5	5-4	
1.2	มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น	M ↔ X		✓			5	5-4	

การแปลความหมายข้อ 1.1 ผลการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน (สัญลักษณ์ M) ของรายการประเมินข้อที่ 1.1 เท่ากับ 5 คือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่า รายการประเมินข้อที่ 1.1 มีความเป็นไปได้ในการนำไปประเมินมากที่สุด โดยมีพิสัยควอไทล์ (สัญลักษณ์ ↔) 5-4หรือเท่ากับ 1 หมายความว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

จากคำตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 (สัญลักษณ์ X) ท่านเห็นว่ารายการประเมินข้อที่ 1.1 มีระดับความเป็นไปได้ 4 หมายความว่า ท่านเห็นว่ารายการประเมินข้อที่ 1.1 มีความเป็นไปได้มาก หลังจากที่ท่านได้ทบทวนแล้ว ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ท่านเปลี่ยนแปลงระดับความ

เป็นไปได้ (สัญลักษณ์ ✓) เป็น 5 ซึ่งอยู่ในขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ดังนั้นไม่ต้องแสดงเหตุผลใดๆ เนื่องจากคำตอบของท่านมีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแล้ว

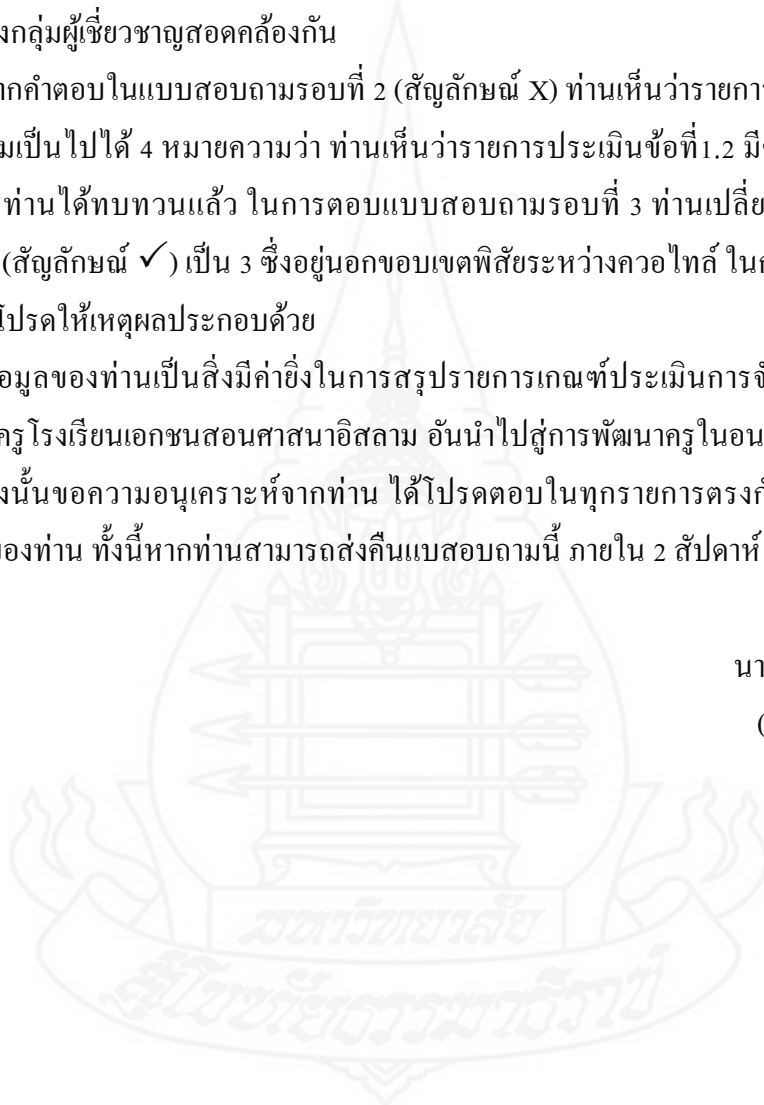
การแปลความหมายข้อ 1.2 ผลการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มีคำมัธยฐาน(สัญลักษณ์ M) ของรายการประเมินข้อที่ 1.2 เท่ากับ 5 คือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่ารายการประเมินข้อที่ 1.2 มีความเป็นไปได้มากที่สุด โดยมีพิสัยควอไทล์ (สัญลักษณ์ \leftrightarrow) 5-4 หรือเท่ากับ 1 หมายความว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

จากคำตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 (สัญลักษณ์ X) ท่านเห็นว่ารายการประเมินข้อที่ 1.2 มีระดับความเป็นไปได้ 4 หมายความว่า ท่านเห็นว่ารายการประเมินข้อที่ 1.2 มีความเป็นไปได้มาก หลังจากที่ท่านได้ทบทวนแล้ว ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ท่านเปลี่ยนแปลงระดับความเป็นไปได้ (สัญลักษณ์ ✓) เป็น 3 ซึ่งอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ในกรณีนี้ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านโปรดให้เหตุผลประกอบด้วย

ข้อมูลของท่านเป็นสิ่งมีค่ายิ่งในการสรุปรายการเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อันนำไปสู่การพัฒนาครูในอนาคต

ดังนั้นขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบในทุกรายการตรงกับความคิดเห็นและดุลยพินิจของท่าน ทั้งนี้หากท่านสามารถส่งคืนแบบสอบถามนี้ ภายใน 2 สัปดาห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

นางมาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ
(โทร 083-528-1190)

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ - Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
	1.ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้								
1.1	มีการศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจ หลักสูตร ในสาระและมาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดเวลาเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	M							
1.2	มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	M							
1.3	มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ ความต้องการท้องถิ่น		M						
1.4	มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำ หลักสูตรไปใช้ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการท้องถิ่น	M							
1.5	ออกแบบการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นต้น	M							
1.6	พัฒนาโครงสร้างของเนื้อหาวิชาตามที่ หลักสูตรกำหนด		M						
1.7	จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการ จัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และบันทึกผล ทุกครั้ง เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไข	M							
1.8	มีการประชุมสัมมนากับเพื่อนครูเพื่อให้ การสอนดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน	M							

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ - Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
1.9	มีความรู้ ความสามารถในการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	M							
1.10	จัดทำประมวลการสอนตามหลักสูตรและแจกให้กับผู้เรียน		M						
1.11	มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการบริหารโรงเรียน		M						
1.12	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปประกอบในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน	M							
1.13	ชี้แจงให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบและเข้าถึงความสำคัญของหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้เรียน	M							
1.14	มีการจัดกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดีตามที่สังคมต้องการ เน้นการปฏิบัติให้มาก	M							
1.15	มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญตนผู้ตั้งکمและสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	M							
1.16	มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน	M							
	2.ด้านการจัดการเรียนรู้								
2.1	มีการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนและดำเนินการสอนตามแผน	M							

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ - Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
2.2	กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน	M							
2.3	ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย	M							
2.4	มีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของ ห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการ เรียนการสอน	M							
2.5	ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้	M							
2.6	มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนร่วมกับผู้เรียน	M							
2.7	ใช้เวลาในการเรียนการสอนตามที่ หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนด	M							
2.8	จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและ หลักคำสอนด้านอิสลาม โดยคำนึงถึงเพศ วัย และสติปัญญา	M							
2.9	เริ่มสอนด้วยการกล่าวดูอาอู พอดีเหมาะสม ไม่ยืดเยื้อ	M							
2.10	แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ ก่อนมีการเรียนการสอนเสมอ	M							
2.11	กระตุ้นให้ผู้เรียนทราบว่าบทเรียนที่เรียน มีบทบาทกับการดำเนินชีวิต	M							
2.12	ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อสร้างความ ต่อเนื่องและเน้นย้ำความเข้าใจของผู้เรียน	M							

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ -Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
2.13	ทดสอบความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่	M							
2.14	การหยิบยกเหตุการณ์ปัจจุบัน/ประเด็นปัญหาในชุมชน ในทีวี หรือเรื่องที่เกิดในโรงเรียน เชื่อมโยงบูรณาการเข้าสู่บทเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อการประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง	M							
2.15	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดความคิด และสร้างปัญหาที่นำไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และการปฏิบัติที่ดี	M							
2.16	จัดกิจกรรมต้องไม่กระทบต่อศาสนากิจประจำวันของผู้เรียน เช่น การละหมาด	M							
2.17	จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เน้นปฏิบัติจริง	M							
2.18	จัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติด้วยตนเอง และอยู่ภายใต้การดูแลของครู	M							
2.19	จัดกิจกรรมที่เน้นการสาธิตและบทบาทสมมติ	M							
2.20	จัดสอนเสริมแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียน	M							
2.21	ปิดการเรียนการสอนด้วยการอ่านคู่ออกุฟีรัดและซูเราะฮ์ อัล-อัสรี	M							
2.22	สรุปบทเรียน ควรชัดเจน จดจำง่าย และไม่คลาดเคลื่อนบิดเบือน	M							

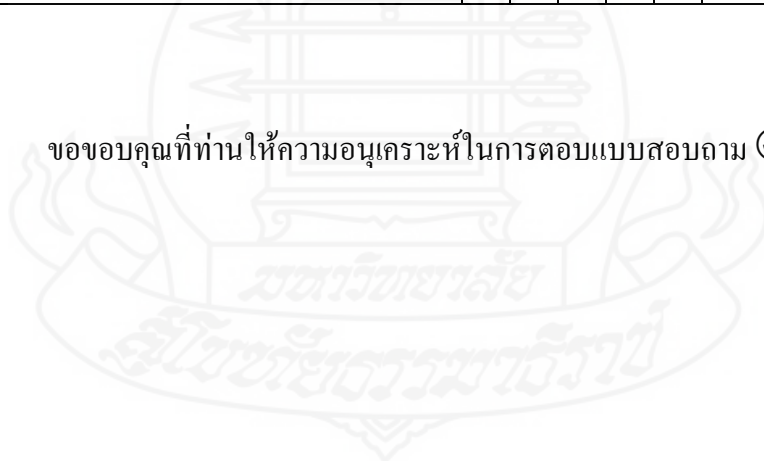
ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ -Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
2.23	การฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติต่าง ๆ ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เป็นผู้ฝึกอบรม และคอยให้การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือ	M							
2.24	ประพุดิตนเป็นแบบอย่างทุกๆเรื่อง ผู้เรียนเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตาม	M							
2.25	เข้าใจเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริง	M							
2.26	สอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้เรียน	M							
2.27	นำเทคนิคแบบที่ท่านนบีใช้ในการสอน เช่น เน้นกิจกรรมปลูกจิตสำนึกทางจิตใจ ก่อนเป็นเบื้องแรก	M							
2.28	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่พอดีไม่ฝืนกำลังความสามารถผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล/สถานการณ์	M							
2.29	ให้ออกาสผู้เรียนในการกลับตัว ไม้ลงโทษ		M						
2.30	เน้นสอนให้รู้ วิเคราะห์และนำมาปฏิบัติ	M							
2.31	สอนโดยการบรรยายและยกตัวอย่าง	M							
2.32	สอนโดยการซักถาม โต้ตอบและอภิปราย		M						
2.33	สอนโดยเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม (บูรณาอะสุคือการร่วมมือ)	M							
	3.ด้านสื่อการเรียนการสอน								
3.1	ใช้สื่อแบบพิมพ์ หนังสือเรียน บัตรคำ บัตรภาพเช่น ภาพการอาบน้ำละหมาด ภาพการละหมาด ภาพมัสยิด	M							

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ -Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
3.2	ใช้สื่อประเภทของจริง เช่น ตัวบุคคล ผู้นำ ศาสนา วิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ วัสดุ อุปกรณ์รอบๆ ตัว	M							
3.3	ใช้สื่อประเภทICT และมัลติมีเดีย เช่น คอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ซีดี		M						
3.4	ใช้สื่อประเภทสถานการณ์ เช่น เรื่องเล่า เกม นิทาน ข่าว	M							
3.5	ใช้สื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์		M						
3.6	เลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และวัยของผู้เรียน	M							
3.7	หนังสือที่ใช้มีความต่อเนื่องในทุก ระดับชั้น	M							
3.8	เลือกใช้สื่อ โดยออกแบบหรือผลิตสื่อที่ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้	M							
3.9	จัดทำสื่อเพิ่มเติม โดย การผลิตเอง และ บางส่วนให้ผู้เรียนเป็นผู้ผลิต	M							
3.10	ใช้สื่อที่อยู่รอบตัว โดยใช้สื่อธรรมชาติ ทั้งหลายที่อัลลอฮฺ(ซบ.)ทรงสร้างและ ราคาไม่แพง	M							
3.11	สื่อที่ใช้ไม่ผิดบทยุติทางศาสนา หรือ ขัดต่อศีลธรรมอันดี เช่น ภาพอนาจาร	M							
3.12	ใช้สื่อประเภทบุคคล โดยใช้ตัวครูเอง	M							
3.13	ใช้บุคคลสำคัญๆ ในท้องถิ่นเป็น แบบอย่าง	M							

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ -Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
3.14	ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	M							
3.15	มีการวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม	M							
3.16	ติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ	M							
	4.ด้านการวัดและประเมินผล								
4.1	มีการออกแบบวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม เป็นสำคัญ	M							
4.2	มีการวัดผลและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเช่นเดียวกับที่ได้ทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	M							
4.3	มีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ได้จากการวัดและประเมินผล	M							
4.4	ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายตามความเหมาะสมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา	M							
4.5	วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	M							
4.6	ใช้การโต้ตอบด้วยวาจาเป็นการวัดผลระหว่างเรียน		M						
4.7	วัดและประเมินผลโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล		M						

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเป็นไปได้ ในการนำไป ประเมิน					Md	Q ₃ - Q ₁	หมายเหตุ
		5	4	3	2	1			
4.8	วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียน ท่องจำ		M						
4.9	วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียน อภิปรายหรือรายงานหน้าชั้นเรียน		M						
4.10	วัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดสอบ ข้อเขียน	M							
4.11	วัดและประเมินผลโดยวิธีการตรวจสอบ แบบฝึกหัด ตรวจเพิ่มสะสมผลงาน		M						
4.12	วัดและประเมินผลโดยวิธีการสังเกตและ บันทึกพฤติกรรมนักเรียนของผู้□เรียน		M						
4.13	ประเมินผลผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่าง เรียน และหลังเรียนทุกครั้ง	M							

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม 😊😊

คู่มือและเกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้ประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในเรื่องการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

ลักษณะเกณฑ์

เป็นแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูผู้สอนในเรื่องการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีลักษณะแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุม 4 ด้าน จำนวน 78 ข้อ คือ

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	จำนวน 16	ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	จำนวน 33	ข้อ
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	จำนวน 16	ข้อ
4. ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 13	ข้อ

ระยะเวลาประเมิน

การประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในเรื่องการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อาจจะใช้ประเมินปีละ 1 ครั้ง หรือภาคเรียนละ 1 ครั้ง ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครูผู้สอน หรือผู้บริหารซึ่งได้มีการตกลงกัน

ผู้ประเมิน

ผู้ประเมินอาจเป็นผู้ประเมินภายใน เป็นผู้บริหาร หรือทั้งสองฝ่ายประเมินร่วมกันหรือครูผู้สอนอาจใช้เป็นเครื่องมือประเมินตนเอง

เกณฑ์การให้คะแนน

การกำหนดค่าคะแนนของเกณฑ์การประเมินแต่ละข้อมีคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ พฤติกรรม มากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ พฤติกรรม มาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ พฤติกรรม ปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ พฤติกรรม น้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/ พฤติกรรม น้อยที่สุด

การตัดสินผลการประเมิน

1. เกณฑ์รายข้อ

นำคะแนนที่ได้จากผู้ประเมินแต่ละคนมาหาคะแนนเฉลี่ยรวมรายข้อ โดยรวมคะแนนแต่ละข้อ จากกรรมการแต่ละคน แล้วหารด้วยจำนวนกรรมการผู้ประเมิน

2. เกณฑ์รายด้าน

นำคะแนนเฉลี่ยรายข้อ (ตามข้อ 1) มารวมเป็นรายด้านแล้วหารด้วยจำนวนข้อในด้านนั้นๆ

3. เกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน ดังนี้

- 1) คะแนนเฉลี่ยรวม 3.50 ขึ้นไป ทั้งรายด้านและรายข้อ
- 2) ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 4 ด้าน

คำชี้แจงการใช้เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดกระบี่

.....

เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของสถานศึกษาที่ประเมิน ให้กรอกข้อมูลเบื้องต้น
ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เกณฑ์การประเมินครอบคลุม 4 ด้าน จำนวน 78 ข้อ ดังนี้

- ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 16 ข้อ
- ด้านการจัดการเรียนรู้ 33 ข้อ
- ด้านสื่อการเรียนการสอน 16 ข้อ
- ด้านการวัดและประเมินผล 13 ข้อ

ให้พิจารณาจากร่องรอย หลักฐาน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน 5 ระดับ
ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม มากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม มาก
คะแนน	3	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม ปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม น้อย
คะแนน	1	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม น้อยที่สุด

**เกณฑ์ประเมินการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดกระบี่**

ชื่อสถานศึกษาที่ประเมิน..... จังหวัดกระบี่
 ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง.....
 ประเมินวันที่.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้บริหาร..... ตำแหน่ง.....
 สถานศึกษาเปิดสอนระดับชั้น.....
 จำนวนนักเรียน.....คน จำนวนครู.....คน

ตอนที่ 2 เกณฑ์การประเมิน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1.ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้							
1.1	มีการศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจหลักสูตร ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัด เวลาเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนเป็นต้น						
1.2	มีการศึกษาคู่มือครูและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรอิสลามศึกษา						
1.3	มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น						
1.4	มีส่วนร่วมในการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ ให้ สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น						
1.5	ออกแบบการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นต้น						
1.6	พัฒนาโครงสร้างของเนื้อหาวิชาตามที่หลักสูตร กำหนด						
1.7	จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ กำหนดไว้และบันทึกผลทุกครั้ง เพื่อพัฒนาปรับปรุง แก้ไข						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1.8	มีการประชุมสัมมนากับเพื่อนครูเพื่อให้การสอนดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน						
1.9	มีความรู้ ความสามารถในการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา						
1.10	จัดทำประมวลการสอนตามหลักสูตรและแจกให้กับผู้เรียน						
1.11	มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการบริหารโรงเรียน						
1.12	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปประกอบในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน						
1.13	ชี้แจงให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบและเข้าถึงความสำคัญของหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีต่อวิถีชีวิตของผู้เรียน						
1.14	มีการจัดกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรว่าสามารถพัฒนาเด็กเป็นคนดีตามที่สังคมต้องการ เน้นการปฏิบัติให้มาก						
1.15	มีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญตนสู่สังคมและสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา						
1.16	มีการติดตามและการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน						
รวมด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้							
เฉลี่ยรวมรายด้าน							
2. ด้านการจัดการเรียนรู้							
2.1	มีการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนและดำเนินการสอนตามแผน						
2.2	กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน						
2.3	ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
2.4	มีการจัดชั้นเรียนและบรรยากาศของห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน						
2.5	ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้						
2.6	มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับนักเรียน						
2.7	ใช้เวลาในการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรอิสลามศึกษากำหนด						
2.8	จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาและหลักคำสอนด้านอิสลาม โดยคำนึงถึงเพศ วัย และสติปัญญา						
2.9	เริ่มสอนด้วยการกล่าวคุอออ พอเหมาะสมไม่ยืดเยื้อ						
2.10	แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนมีการเรียนการสอนเสมอ						
2.11	กระตุ้นให้นักเรียนทราบว่าบทเรียนที่เรียนมีบทบาทกับการดำเนินชีวิต						
2.12	ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อสร้างความต่อเนื่องและเน้นย้ำความเข้าใจของผู้เรียน						
2.13	ทดสอบความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่						
2.14	การหยิบยกเหตุการณ์ปัจจุบัน/ประเด็นปัญหาในชุมชน ในทีวี หรือเรื่องที่เกิดในโรงเรียน เชื่อมโยงบูรณาการเข้าสู่บทเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อการประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง						
2.15	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เกิดความคิด และสร้างปัญญาที่นำไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และการปฏิบัติที่ดี						
2.16	จัดกิจกรรมต้องไม่กระทบต่อศาสนากิจประจำวันของผู้เรียน เช่น การละหมาด						
2.17	จัดกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เน้นปฏิบัติจริง						
2.18	จัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติด้วยตนเองและอยู่ภายใต้การดูแลของครู						
2.19	จัดกิจกรรมที่เน้นการสาธิตและบทบาทสมมติ						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
2.20	จัดสอนเสริมแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน						
2.21	ปิดการเรียนการสอนด้วยการอ่านคู่ออกิฟาร์ต และซูเราะฮ์ อัล-อ์ศรี						
2.22	สรุปบทเรียน ควรชัดเจน จดจำง่าย และไม่คลาดเคลื่อนบิดเบือน						
2.23	การฝึกทักษะหรือฝึกปฏิบัติต่าง ๆ ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เป็นผู้ฝึกอบรม และคอยให้การส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือ						
2.24	ประพุดิตนเป็นแบบอย่างทุกๆเรื่องผู้เรียนเคารพ เชื้อฟัง และปฏิบัติตาม						
2.25	เข้าใจเนื้อหาที่สอนอย่างแท้จริง						
2.26	สอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน						
2.27	นำเทคนิคแบบที่ท่านนิใช้ในการสอน เช่น เน้นกิจกรรมปลูกจิตสำนึกทางจิตใจก่อนเป็นเบื้องแรก						
2.28	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่พอดีไม่ฝืนกำลังความสามารถผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล/สถานการณ์						
2.29	ให้โอกาสผู้เรียนในการกลับตัว ไม่ลงโทษ						
2.30	เน้นสอนให้รู้ วิเคราะห์และนำมาปฏิบัติ						
2.31	สอนโดยการบรรยายและยกตัวอย่าง						
2.32	สอนโดยการซักถาม ได้ตอบและอภิปราย						
2.33	สอนโดยเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม (ญะมาอะฮ์คือการร่วมมือ)						
รวมด้านการจัดการเรียนรู้							
เฉลี่ยรวมรายด้าน							
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน							
3.1	ใช้สื่อแบบพิมพ์ หนังสือเรียน บัตรคำ บัตรภาพเช่น ภาพการอาบน้ำละหมาด ภาพการละหมาด ภาพมัสยิด						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
3.2	ใช้สื่อประเภทของจริง เช่น ตัวบุคคล ผู้นำศาสนา วิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ วัสดุอุปกรณ์รอบๆ ตัว						
3.3	ใช้สื่อประเภท ICT และมัลติมีเดีย เช่น คอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ซีดี						
3.4	ใช้สื่อประเภทสถานการณ์ เช่น เรื่องเล่า เกม นิทาน ข่าว						
3.5	ใช้สื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์						
3.6	เลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และ วัยของผู้เรียน						
3.7	หนังสือที่ใช้มีความต่อเนื่องในทุกระดับชั้น						
3.8	เลือกใช้สื่อ โดยออกแบบหรือผลิตสื่อที่สามารถ พัฒนาผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้						
3.9	จัดทำสื่อเพิ่มเติมโดย การผลิตเอง และบางส่วนให้ ผู้เรียนเป็นผู้ผลิต						
3.10	ติดตามและประเมินการใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม						
3.11	สื่อที่ใช้ไม่ผิดบทยุทธศาสตร์ทางศาสนา หรือขัดต่อ ศีลธรรมอันดี เช่น ภาพอนาจาร						
3.12	ใช้สื่อประเภทบุคคล โดยใช้ตัวครูเอง						
3.13	ใช้บุคคลสำคัญๆ ในท้องถิ่นเป็นแบบอย่าง						
3.14	ใช้สื่อที่อยู่รอบตัว โดยใช้สื่อธรรมชาติทั้งหลาย ที่อัลลอฮฺ(ซบ.)ทรงสร้างและราคาไม่แพง						
3.15	การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง						
3.16	สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง						
รวมด้านสื่อการเรียนการสอน							
เฉลี่ยรวมรายด้าน							
4. ด้านการวัดและประเมินผล							
4.1	มีการออกแบบวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการ ให้ผู้เรียนเป็นคนดี และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม เป็นสำคัญ						

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ/พฤติกรรม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
4.2	มีการวัดผลและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเช่นเดียวกับที่ได้ทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
4.3	มีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนที่ได้จากการวัดและประเมินผล						
4.4	ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายตามความเหมาะสมของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา						
4.5	มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน						
4.6	ใช้การโต้ตอบด้วยวาจาเป็นการวัดผลระหว่างเรียน						
4.7	วัดและประเมินผลโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล						
4.8	วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนท่องจำ						
4.9	วัดและประเมินผลโดยวิธีให้ผู้เรียนอภิปรายหรือรายงานหน้าชั้นเรียน						
4.10	วัดและประเมินผลโดยวิธีการจัดสอบข้อเขียน						
4.11	วัดและประเมินผลโดยวิธีการตรวจสอบแบบฝึกหัดตรวจเพิ่มสะสมผลงาน						
4.12	วัดและประเมินผลโดยวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน						
4.13	วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง						
รวมด้านการวัดและประเมินผล							
เฉลี่ยรวมรายด้าน							

ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางมาลีรัตน์ เอี่ยมเอิบ
วัน เดือน ปีเกิด	11 ธันวาคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ พ.ศ.2540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลมาเรียม อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
ตำแหน่ง	ครู

